

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Haziran 2020

Sayı: 57

Fiyah: 10 TL

KKTC: 11 TL

Poster
hediye!

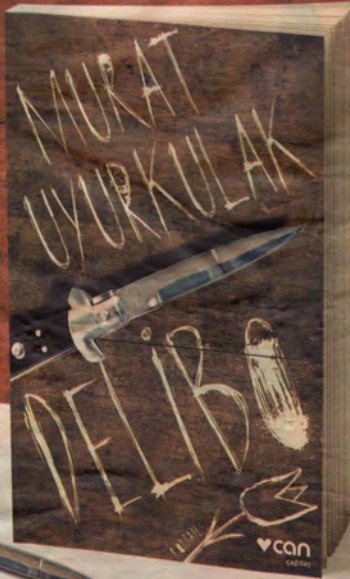
Güneşi gülüşüne nasıl sığdırdın?

Ezhel

Ezhel • Melis Danişmend • Kaan Sezyum • Ataoğ Behramoğlu • Şükrü Erbaş • Haydar Ergülen • Emre Kongar • Otisabi • Nejat İşler
Erdal Güney • Jehan Barbut • Mehmet Ali Aksoy • Ayşe Çetin • Aydılgel • Ayşegül Öneren • Leo Xandre • Tuba Dal • Pinar Ergün • Mete Güner
Zehra Çelikkale • Mehmet Ali Aksoy • Ayşe Çetin • Aydılgel • Ayşegül Öneren • Leo Xandre • Tuba Dal • Pinar Ergün • Mete Güner
Mehmet Ali Aksoy • Ayşe Çetin • Aydılgel • Ayşegül Öneren • Leo Xandre • Tuba Dal • Pinar Ergün • Mete Güner
Ali Murat İrat • Arzu Yüce • Doğu Şahin • İhsan Dindar • Ali Deniz Uslu • Evren Başış Yavuz • Emre Ceren • Burak Abatay • Önder Abay

Ücretsiz PDF Kitap Arşivini bul: [//rantey.org](http://rantey.org)

"Herkesin bir hikâyesi olmalı,
bu hayatta..."

Murat Uyrukulak yeni romanında tükenmeyen bir tutkunun izini sürüyor. *Delibo*, akıllı ve duyarlı ama bir o kadar da hasarlı ve öfke dolu Yusuf'un kurtulamadığı sevdasını anlatıyor. Beraberinde de kabuk bağlamış meseleleri; eşitsizliği, haksızlığı, yoksulluğu, yürek yarasını ve düğüm olmuş aile ilişkilerini eşeliyor. Her zaman olduğu gibi... Sözünü sakınmadan...

#aşk #travma #yoksulluk #hesaplaşma #babaöğüllilişkisi #izmir #hatıralar #suç

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bir yaz yağmuru yağdı içime
ansızın başladı dindi ansızın
eski yerinde duruyor sıcaklık
kör demiryolunda paslı kalın

Nâzım Hikmet

karanfil sokağında bir camlı bähçe
camlı bahçe içre bir çini saksı
bir dal süzülür mavide
al - al bir yangın şarkısı,
bakmayın saksıda boy verdiğine
kökü altındağ'da, incesu'dadır

Ahmed Arif

EZHEL

BİZİM DE 'OLAY'IMIZ BU

İlk albümlerinde adı Ais Ezhel'di. Ais ön mahlası da 'İce' kelimesinden, Ezhel de Osmanlıca'da akıllı havada anlamından geliyor. Sonraları daha kısa isim kullanmak istedi ve Ezhel ismiyle devam etti.

Müzişyen aileden geliyor. Dedesi klarnetçi, anneannesi tef çalıyor, annesi devlet halk danslarında dansçı, dayısı da bir sürü enstrüman çalıyor.

Rap müzikle tanıştığı yaş 12. Eminem dinleyerek başlayan yolculuğu Türkçe rap müziği keşfetmesiyle yeşerdi. Ancak hip-hop kültürüne bağlanmasının ardında kökleri olan reggae müziği var. Ezhel çok sıkı bir Bob Marley hayranı.

Müzik uğruna 15 yaşındayken okulu bıraktı. Düşün salonlarındaki rap konserlerinde sahne almaya başladı.

Yalnız bir annenin büyüttüğü çocuk olan Ezhel, annesine karşı saygılı ve düşkün. Free Style King yarışmasını kazanıp ödül parasını annesine verdi.

Annesinin kolunda Ezhel yazılı büyük bir dövme var. Düz bakınca 'Ezhel' tersten bakınca 'Sercan' yazıyor.

Şehrimin Tadı klipi, Ankara'nın ara sokaklarında 1 günde çekildi. Klipte oynayanların çoğu yolda dahil oldu.

Fotoğraflar: Leo Xandre

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Rap müzikten para kazanana dek ek işler yaptı. Bir röportajından alıntı: "Dekoratif duvar ördüm, yastık atölyesinde yastık doldurdum, kandillerde kandil simidi yaptım." Ayrıca otellerde bellboyduk, restoranlarda garsonluk da yaptı.

Küvet parçasının sözleri küvetteyken ortaya çıktı.

Kolunda ilk Türkçe rap yazarı olarak anılan Boe B'nin dövmesi var.

Geçen yıl New York Times, "Bilinmesi gereken 15 Avrupalı şarkıcı" listesine ona da yer verdi.

Listeleri sallayan Müptezhel albümü için harcanan bütçe 'sıfır'. Her şeyi arkadaşının evinin salonunda kaydetti.

Ezhel'in Kökler Filizleniyor adlı bir de grubu vardı. Anadolu, reggae ve rap tınılarını harmanlıyordu. Solo kariyeriyle yükselince grup da bir kenarda kaldı.

Müptezhel albümü ilk çıktığında Spotify aylık dinleyicisi 110 bin olan müzisyenin şu anki aylık dinleyici sayısı 2.7 milyonun üzerinde.

Ezhel'in free style atışmaları da meşhur. Ama en bilineni Allame ile yaptıkları atışma.

Çocukken keman çalan Ezhel, bağlama, gitar, trompet, ney, davul, kopuz çalabiliyor. Sosyal medyasında sık sık paylaşıyor.

2017'de ilk röportajını veren Ezhel'in en büyük hayallerinden biri yurt dışına çıkmaktı. Şimdi Almanya'da yaşıyor ve yurt dışında turneler veriyor.

YouTube abone sayısı 1.35 milyon.

Ezhel Budizm, Zen, Tao'yla ilgili.

İzmir'de bir konseri sırasında isteyen hayranlarından şapkasını kurtarmaya çalışırken parmağını kırdı.

Sezen Aksu onun için "Bu çocuk yıkılır" diye tweet attı. Bir röportajında "Sezen Aksu beni sevdiyse, başkaları da mutlaka anlayacaktır" diye düşündüğünü söyledi.

Boş zamanlarında müzik yapmıyorsa bilardo oynamaktan hoşlanıyor. Ayrıca Kendo sporu da yapıyor.

Bu zamana kadar düet yaptığı isimler arasında Aga B, Murda, Anıl Piyancı, Killa Hakan, Ceza, Ben Fero, 90BPM, Kamufle, Şehinşah var.

Küçük bir çocukken Bakü'de Fuzuli'nin doğum yıldönümü etkinliğine annesiyle katılan Ezhel, Süleyman Demirel ile tanıştı. Demirel ona dolma kalem hediye etti. Birlikte fotoğrafları bile var.

Okumayı yazmayı 2.5 yaşındayken söken Ezhel, yabancı dillere de meraklı. İngilizcenin yanı sıra Almanca da öğrenmeye başladı.

Ezhel'in ilk çıkış şarkısı Şehrimin Tadı olarak bilinse de sosyal medyada yayılmasında karikatürist Emrah Ablak'ın Küvet şarkısını bir karika-filmde kullanması etkili oldu.

NEJAT İŞLER

Öfkeli piçler bataryası

Yıkım Günlüğü-4

Bisikletimle Yalı Kavak'a kadar gittim.

Deniz Abi'nin bahçesine uğradım. Yolda başıma gelenleri anlattım;

-Emekli askerler kolonisi çok kızgın. Hâlâ eski düzende kalmışlar. Sormadık soru bırakmadı nöbetçileri.

"Tohum alacağım," diyorum, "Ajan mısın?" diyorlar.

- Sen ne yaptın?

- Rüşvet verdim şarapla. Bağ bıçağıma el koydular, saldırlar.

- İyi misin, kontrole geldin herhalde?

Deniz abi yıllardan beri doktorum. Herhangi bir sorun olunca ona koşarım hep. (15)Hem kurtarabildiği kimyasal ilaçlarla hem de yeni yaptığıbitki karışımlarıyla iyileştiririnsanları. Hiçbir şey istemez bunun karşılığında, hediyeleri kabul eder sadece. Yıkımdan önce de aynıydı. Bir küçük rakı ve meze

karşılığında hasta bakardı.

- Leros'a geçmem lazım abi. Bisikleti sana bırakmaya geldim. Yosun tarlaları engelbeli, yürüyerek gideceğim. Merlot tohumları bulmuşlar, bağın bir kısmına onları ekeceğim. Benim mahsulleri seven bir arkadaş var orada, becerikli. Son rakıyı 5 sene evvel içmiştim. Bu eleman yapmış, dumanla haber gönderdi, "Gel iç," diye. Burnu kemerli bir karısı var, esmer. Yatiya kaldığımda adamları karıştırıp benimle sevişiyor. Söyledim bir kereadama, "Kadının sahibi değilim, kafasınagöre takılır," dedi.

- Âlem adamsın. Kal burada gece. Keçiboyunuzu likörüm var, şarap da içeriz, muhabbet ederiz. Sabah menengiç kahvesi yaparım sana öyle gidersin.

Sabah 6.45'te çıktım yola. Didim'den Samos'a giden Alamancılar kolonisinin takasçılarına rastladım. Soğanı tuza banıp emmekle katliam yapıyorlar.

Zeytin verip badem alacaklarmış.

Onlar da şaraba hasretmiş, iki şişe de orada gitti. "Yolum var," diyorum, bırakmıyorlar. Muhabbet uzadıkça uzadı. Neredeyse yarım kilo zeytini lelebi gibi yedim güneş batana kadar. Gece olmuştu kadının koynuna gireli. "Özedim," dedi, "Özedim," dedim. Sabah menü belli; alışmış bir adam suratı, yakan bir güneş, rokalı yumurta ve "Hadi bir daha yapalım," diye bakan kadın. Yalnız iyi pazarlık ediyolar. Yanıma 14 şişe almıştım, yarısı bitti yolda. Bir dönüme yetecek Merlot tohumunu kopardım 7 şişeye. Uğurlu sayım. İki şişe rakıyı da heybeme kattım. Onlar evin kadınından hediye...

Yıkım Günlüğü-5

Göğsüm ağrıyor.

Dedemden kalan alışkanlık, hızlı yürüyorum. Aslında gece geçmem gereken yolu gündüz arşınladım. Leros'taki dostlar, kafama güneş geçmesin diye asma yapraklarından bir başlık yaptılar. Hep acele kararlar verip, sonra da bunları inatla savunuyorum. Dostlarım bunu Karadeniz kökenli olmama bağlıyorlar. Orası nasıl acaba şimdi? Günlerce süren yosun tarlası yürüyüşleri yapıyorlardır herhalde. Sıkılıyorlardır çok. Lazlarınşaati sever, inşaata mümkün değil bu günlerde. Çok sevdiğim filmdeki, çok sevdiğim adamın, çok sevdiğim lafi geldi aklıma; "Bu memleket bir binadan, bir de zinadan batacak." Kendi kendime kahkahalar atarak yürüdüm, Yalıkavak'a 7

saatte üstüne.

Deniz Abi'ye Yunan'dan getirdiğim rakıyı verip bisikletime bindim. Köye doğru değil, Torba tarafına kırdım direksiyonu. Oradaki "Ekâbirler" kolonisinde balık konservesi varmış diye duydum, dileneceğim. Büyük ihtimalle yok, merak işte, inat. Gündoğdan'eskidenden görüştüm ben'i manita var, çoluk çocuğa karışmıştı. Onu da merak ettim. Aç kalan domuzlara yakalanmazsam iyi. Dayandım rakıya. Cesarete ihtiyacım olacak.

Tam Gündoğdan'ın Kavşağı'nda yılkı atları çıktı karışma. Bir aç çiftliğivardı buralarda eskiden ya da kafam çok güzel oldu, görmek istediğimi görüyorum. Devirdim bisikleti bir ağacın gölgesine, olacak olsun. Uyudum, uyandım. Yıllar evvel saç ekletmiş bir Arap rakımı içiyor. Kaptım elinden işşeyi, "Haram," dedim. Ağaçlığını içinden yüzlercecikti. Çok açlar ve susuzlar belli. Gümlük'e davet ettim hepsini. "Bizim köyün insanları paylaşmayı bilirler, rızımızı bölüşürüz," dedim. Ben önde, onlar arkada, köye doğru yürüyüşe geçtik. Fareli köyün kavalcısı gibi hissettim kendimi. Neşet Ertaş'tan bir şarkı geldi aklıma. Bir süre sonra, "Yalan Dünya" şarkısını söyleyen, köye yürüyen bir ordu olduk.

Yıkım Günlüğü -6

Çukurbük'te baskınyedik.

Batakçılar bataryası Araplara acımasızca saldırdı. Beni bir kenara çekip, daha doğrusu derdest edip, "Sen bu işlere karışma," dediler. Güvendiğim dağlara karyagdı, kardan adam oldum. Dondum kaldım, "Adam değilim," bile diyemedim. 15 dakika içinde eski Migros'un oralarıda buzlarım çözüldü. Etrafıma baktım, yalnızım. Bisikletime atlayıp Yalı'ya indim. Kimse bakmıyor suratıma. Böyle durumlarda yalnız kalmakfena...

Ayı Nazımyakaladıbeni, sarstı; bir de tokat, "Oğlum, Sirivago kolonisinin kızı geldi. Duymuş senin onunla ilgilendiğini. O da sana hastaymış, kendine gel," dedi. Olanlar beni ayıltmıştı, bayılmam lazım. Bir kadınla ayıkken konuşmam mümkün değil. Hava berbat. Nefes alamıyorum. Araplar gözümün önünden gitmiyor. Evet, gerçekten bayıldım. Su serpti bir huri yüzüme. Su değerli bu aralar, demek değer veriyor bana. Güçlü bir koloninin kızına, Sylvia'ya, söylediğim ilk

şey, "Arapların intikamını alalım," oldu. "Olur," dedi amazon. "Unut gitsin. En güzel intikam bu." Sonra öptü beni ağzımdan. Ağzından şarap döküldü ağzıma. "Sylvia, tek eşli değilim." "Bebegim, eşin benim, diğerleri beni ilgilendirmez." Hoppala, varmış organize üremek istedi.

Dikildim biraz, boyu boyuma denk. Ağzından şarap dökülürse hep, huyu da bana denk. Konuşabiliğime şaşırarak, "Benim bağa geldim mi?" diye sordum. "Ver şu bisikleti Apaçı'ye, yürüyerekgidelim," dedi. Apaçı dediği fırıncımız. Ne yaptı etti, çamurdan, yosundan, midye kabuğundan bir fırın yarattı. Köyün en büyük mandalina bahçesine de buğday ekti. Tez vakitte seri üretime geçti. Hak ettiyani bisikleti, ben de verdim gitti.

Bağ yolunda el ele yürüyoruz. Arada beni durdurup, gözlerimi öpüyor, gözyaşlarını yalıyor. Pusuya kadar... Güneşli hava bir anda karardı üstümüze gelen insan yığını yüzünden. İri bir tanesi yapıştırdı kafayı suratıma. Dişlerim ağzıma döküldü. Sylvia bedenini siper etti bana. İştartacıların reisini

Bağ yolunda el ele yürüyoruz. Arada beni durdurup, gözlerimi öpüyor, gözyaşlarını yalıyor. Pusuya kadar... Güneşli hava bir anda karardı üstümüze gelen insan yığını yüzünden. İri bir tanesi yapıştırdı kafayı suratıma. Dişlerim ağzıma döküldü. Sylvia bedenini siper etti bana.

gördüm bir an. Gözümün içine bakarak mızrakladı kadını sırtından. Çok güçsüzüm. 100 metre var aramızda pezevenkle. Gidene kadar 100 beden giriyor aramıza. Adam haykırıyor uzaktan; "Ne sanıyorsanız lan sen kendini? Bektan bir şarapçısın o kadar. Kızımı ayartabileceğini mi sandın?" Ne diyor bu herif? Kızını tanıyıyorsun bile. Ah!

Hatırladım. Eski kilisenorada yanıma gelmişti. Sadece bana yardım etmek istemişti, o kadar. Kim bilir hangi uğursuz, hangi frengilli kelimeler taşıdı adama. Sylvia'yı parçaladılar oracıkta. "Çükünü kesmedim, çünkü hissetmeye devam etmeni istiyorum. Yemin ederim, yanında gördüğüm her kadını öldüreceğim. Sen yalnızlıktan kendini öldürene kadar durmayacağım. Şimdi ölmek istiyorum, izin vermiyorlar. Esirimartık. Zincirsizbir esir.

Bağa gittim, bağ budanmış. Ne çadınm yerinde ne de şaraplarını, pekmezim. Kuyuya sarkıttığım şarapları görememişler sadece. Diktim işşeyi kafama. Sonra bir işşe daha, sonra bir işşe daha. "Korkakça bir intihar" derler çok içme işşine. Olabilir. İntikamımı almadan ölmeyeceğim. İyi bir plan yapmam lazım. Önce birilerini inandırmalıyım. "Rüyamda aklıma gelir nasıl olsa." Sızdım...

Devamı Gelecek...

İlahi Komedya'ya giriş

1 265-1321 yılları arasında yaşamış İtalyan şairi Dante Alighieri'nin ölümsüz yapıtı "İlahi Komedya" yazılışından yaklaşık yedi yüzyıl sonra dilimize çevrildi.

Üçerzdelik kıtalarlayazılmış bu 14233 dizelik ve şiirin Türkçeye daha önce de yapılmış çevirileriyardı.

Fakat bunlar düzyazı çevirilerdi.

Rekin Teksoy'un 1998'de yayımlanan büyük emek ürünü çalışması İlahi komedya'nın Türkçede yapıtın biçimine de uygun ilk çevirisidir. Çevirmenin dipnotlarla yapıta kazandırdığı büyük katkının da altını çizmek gerekir.

İlahi Komedya'nın yapısı özellikleri ve içeriği

Konu, yazarın öteki dünyaya yaptığı düşsel gezidir. Ömrü yolunun tam ortasında (otuz beş yaşında) yolunu şaşırıp vahşi, sarp bir ormana düşmüştür. Latin ozan Vergilius çıkar karşısına ve yolculuğunda ona kılavuzluk eder. Bu anlamda Dante'nin bir başka ozan için yaptığı, o ozanı da bir kez daha ölümsüzleştirmektedir. Sanıyorum ki bir başka örneği daha yoktur bunun. (Cennette ise rehberi Beatrice'tir...) "

"Dante, ortaçağ kaynaklarından, mitolojiden, kutsal metinlerden yararlanarak,

Vergilius'un Aeneis destanını örnek alarak, düşsel bir öteki dünyayı şiir diliyle görsel bir destana dönüştürmüştür. (Çevirmenin öznsüzünden)

Yapıt Cehennem, Araf ve Cennet bölümlerinden oluşuyor. Üçer dizelik kıtalarda (terzina) a-b-a, b-c-b, c-d-cuyak düzeni izleniyor. R. Teksoy uyak kullanmamış ya da kullanamamış. Şair olmayan bir çevirmen için bu doğal ve kaçınılmaz. Fakat çeviri yine de akıcı ve bence çok başarılı. Çevirmenin yazarı yapıtına sevgisi, üslupta Dante'nin sesi duyumsanıyor. Bunun başarılması uyak kullanımından daha önemlidir banakalırsa. (Fakat şunu da belirtmeden geçemem: Yabancı dillerde görebildiğim bu türden klasik metinlerin çevirileri, asıllarına uygunlukla, uyak dizgesi gözetilerek yapılmış çevirilerdir.)

Öykü (epik) şiir/kurgu/konuşma dili/mecaz/görsellik

"İlahi Komedya" bir öykü şiiridir. Bu öykü, Dante'nin Cehennemde, Araf ve Cennette yolculuklarını içeriyor. Yol göstericisi, ustam dediği, Milattan önceki ilk yüzyılda yaşamış Latin ozanı Vergilius'tur. Kitabın en ünlü bölümü Cehennem bu güne kadar birçok sanatçıya, ressamı, sinemaya da tiyatro yönetimine esin kaynağı olagelmıştır. Bunu sağlayan şey, kurgunun akıcılığı, dilin konuşma dili yakınlığı öykü

ve betimlerin çarpıcılığı ve uyandırdıkları gerçeklik duygusu, mecazların yalınlığı, somutluğu ve güçlüğü, bütün bunların toplamı olarak da yapıtın bütünüyle bir dil ve görsellik şaheseri olduğudur.

İnsan Dante

Yapıtın tümünde Dante'nin bir insan olarak kimliğini duyumsuyoruz. Öfkesine, üzüntülerine, korkularına, inançlarına tanık oluyoruz. Çağımızdan yedi yüzyıl önce yaşamış bu şair, günümüzde yaşamakta olan bir insan kadar elle tutulurcasına somut, gerçek, hakiki... İçtenlik ve hakikilik doğrudan yana oluş ve büyük sanatçı yeteneği ile birleştiğinde ve ancak o zaman sonuç İlahi Komedya olabiliyor...

Ölümsüzlük/Yaratma Cesareti:

"Ölümsüzlük" nitelemesi herhangi bir edebiyat ürünü için kolayca kullanılamaz. "İlahi komedya" bu nitelemeyi hak ediyor. Puşkin'in bir değerlendirmesindeki sözlerle bu yapıt, "geniş bir tasarımla yaratıcı düşüncenin kucaklaştığı bir yaratma-icat cesaretidir..." Ve yine Puşkin'in sözleriyle söyleyecek olursak "Böyle yaratıcılar vardır. Shakespeare, Dante, Milton, Faust'ta Goethe, Tartuff'te Molière bu tür yaratıcılar..."

Ölü klasik değil, çağdaşımız

Dante ölü bir klasik değil... İlahi Komedya'yı okurken en çok bunu duyumsadım. Günümüzde de yaşıyor, sanki içimizden biri, bir düşündüğü, arkadaşımız. Aydınlanmadı, adalatten yana. Düşünceleri uğrunda kavga vermiş, ikize ölüm cezasına çarptırılmış, yasağı sürgünde sona ermiş bir kavga şairi, sanatçı olduğu kadar inanç ve eylem adamı... "Ölümsüzlük" nitelemesi kolay hak edilmiyor.

Ormancılar Lokali'nden dünyaya bakmak

ŞÜKRÜ ERBAŞ

"G ünleri değil anılar hatırlanır."

Pavese'nin derinden inandığım, o kadar sık yaşadığım sözünü şimdi daha çaresiz bir şekilde hissediyorum.

Geriyeye doğru yirmi ilke kırk yıl arasına gideceğim, o yıllar Ankara'sından bazı yaşantıları belleğe getireceğim, şimdi olmayan bazı mekânları kuracağım, onların hayatımdaki yerini, etkilerini bir daha yaşayacağım, paylaşacağım. Zor değil neredeyse olanaksız. Yine de "an"lara sığınarak, eksiklinin bağışlanmasını umarak.

Biz, dergilerde şiirleri, yazıları yeni yeni yayımlanmaya başlamış, yirmili yaşlarını süren bir avuç gençcekk şair ve yazar adayının, Zafer Çarşısı'ndaki çay ocağının, Konur Sokak'a "taşınmamız" sanırım 12 Eylül 1980'den sonra oldu. İlk kez Dost Kitabevi taşınmıştı ve hepimiz, tek bir kitabevinin bulunmadığı bir sokağa taşınmanın nasıl bir dellik olduğunu aramızda konuşup durmuştuk. Dünyanın bütün kitapçıları Zafer Çarşısı'ndaydı! Ülkenin bütün büyük şairleri, yazarları Zafer Çarşısı'ndaydı. Remzi İnanc'ın Toplum Kitabevi, neredeseyse bugünkü üç yazar örgütünün üyesinden fazla edebiyatçının bulunduğu tapınaktı. Ankara dışından gelen herkes önce Remzi Ağbi'nin, insanın kalbi kadar büyük kitabevine uğradı, Ankara, sonra başlardı. Cahit Külebi, Ali Yüce, Hasan Hüseyin, Talip Apaydın, Mustafa Şerif Onaran, Vecihi Timuroğlu, Alaattin Bilgi, Öner Ünalan, Çetin Öner, Şükran Kurdakul, Veysel Öngören, Metin Altok, Ahmet Say, Ali Püsküllüoğlu, Ahmet Telli, Ataoğlu Behramoğlu... daha pek çok yazarı, şairi orada tanıdım, arkadaş oldum, kişiliklerini, yazdıklarını, tutumlarını saygıyla kendime örnek aldım. Bir edebiyat görüşünden söz edilebilirse, tam da burada başladı benim için. O yılların Ankara'sında yaşayan, kendi

kuşağımdan, bugün her biri edebiyatımızı geleceğe onurla taşıyan dünya dolusu, dünya güzeli arkadaşımın söz etmiyorum.

İlk kitaplarımız yayınlanmaya başlamıştı. Zafer Çarşısı bizi yetiştirdi, sevindirdi, Konur Sokak'a yolcuettiiusulusu. Mülkiyeliler Birliği'nin bahçesi, Kardelen, Tavukçu, birkaç yıl sonra da Su'dem, hayatımıza girmeye başladı. Edebiyat sadece yazılarak yapılmıyormuş meğer, içerek bu yapıların tamamlanması gerekiyormuş! Önceleri Sakarya Caddesini kesen birkaç sokaktaki birkaç birahane (Büyük Expres, Han, Can Dostlar) aldığımız acemi, heyecanlı, başı bulutlarda o geniş soluklar, biraz daha büyümsüz olarak andığımız mekânlarla taşınmıştı. İçmek de siyasal bir eyleme katılmak gibiydi, bir varoluş biçimiymi, yazdığım şiirin defalarca yeniden yazılmasıydı! O ayın dergileri, bir de o masalarda çakırdıldı! Bir arkadaşımızın yeni çıkmış kitabı, alınan her yudumla sayfa sayfa yeniden basıldı. Abartı gibi gelir ama değil, bir şiirin derginin kaçınıcı sayfasında yayınlanmıyış olduğunu anımlı üzerine, derginin editörünün bin yıl düşünse aklına gelmeyecek anlamları o masalarda öğrendik! Sarhoşluğun bütün içtenliğini ve hoyratlığını, aşkın yüceliğini ve yıkıcılığını, siyasetin dünyaya çekidiğini veren aklını ve cesaretini, yazmanın ayrıcalığını ve ne kadar olağan bir şey olduğunu yine o masalarda öğrendik.

Ormancılar Lokali'ne ilk kim götürdü beni hatırlamıyorum. Aklım bütün yüzleri dolanıyorsa, gelip Vecihi Timuroğlu'nda duruyor. Alaattin Ağbi'nin (Bilgi) ve Vecihi Ağbi'nin evlerinde başlayan şiirli buluşmalar, daha sonra Tavukçu'ya indi, Mülkiyeliler'e indi. Telefon ederdi Vecihi Ağbi, "Şükrü can, ne yapıyorsunuz?", "Çalışıyorum Ağbi." "Çık gel hadi, rakımıziçelim Allahımız şükredelim." Durulur mu...

Bir gün, 'gel Ormancılar' a geldim! dedi. Gittimiz yerlerden birisi ya açılmamıştı, ya çok kalabalıktı ya da sessizliğe ihtiyacımız vardı. Tuna Caddesi'nin bulvarıyan tarafında bir güzel mekândı. Bina eski Ankara yapılarındandı. İki ya da üç kattı en fazla. Altında, Ankara'nın en güzel tiyatro salonlarından birisi olan Yeni Sahne vardı. Edebiyatçılar Derneği yönetimi olarak daha sonrakı yılların birisinde, Kültür Bakanlığı ile görüşerek, her pazartesi 18.00-20.30 arası bize tahsis edilmesini sağladığımız ve bir yılı yakın bir süre süresine düzenlediğimiz o güzelim Yeni Sahne. Ne yazık ki tiyatro salonuyla, Ormancılar Cemiyeti'nin lokali ve yönetim bürosuyla, binlerce insanın anılarıyla, acılarıyla, yeni zamanların saygısız küçük tanrıları yitki o binayı.

Konur Sokak, Mülkiyeliler'in bahçesi, Kardelen, Tavukçu... her yergiderekalabalık olmaya başlamıştı. Azıcık sessizlik isteyen, yalnız kalmak isteyen, durup dururken sözünün ortasına herkesin dolmasından yorulan birkaç arkadaş

Gündüz çok az insan olurdu. Bir kol mesafesi Tuna Caddesi'ne uzanan, iki kişinin zor bela sığıldığı küçükük binaların vardı. Doktor Celal'i (Kılıç) çok çok tanıdım. Trafik Hastanesinin Beyin Cerrahisi klinik şefiydi. Hayatımda çok az gördüğüm bir mizah zekası vardı. Çantası tika basa kitap dolu olurdu. Olağanüstü bir edebiyat tutkunuydu. Sayın içiydi. Kısa kısa yazı yazıyordu. Bunlar daha çok güncel siyasetin saçmalığını, acımasızlığını, sağlığı ortaya döken yazılar olurdu. Ya da okuduğu kitaplarla ilişkin kısa kısa notlar. Dergilere, gazetelere toplumsal hayata ilişkin acımasız yergiler gönderirdi.

Vecihi Timuroğlu, Alaattin Bilgi, Celal Kılıç, Çetin Öner, Mahmut Temizyürek, Hasan Ali Toptaş, Ufuk Karakoç, Hüseyin Atabaş, Selma Ağabeyoğlu, Hüseyin Şahin, ara ara Nusret Kemal Otyam, Eren Aysan, Kuvvet Yurdakul, "Rüzgârın oğlu" dediğimiz Bilal Kayabaş; Ankara'yı Kitaplamalı etkinliğiniyle Ankara dışından gelen Muzaffer İzgü, Cemzi Ersöz ve başka konuklarımız, isimlerinden ilerleyişip duran yazar, şair, tiyatrocu bir avuç başka arkadaşımız... mümkün olan az sayıda insanla, mümkün olan geniş zamanlarda, şiiri, türküyü, bir boğuntu duygusuyla yaşadığımız siyasal-toplumsal gerçekliği... bunlardan yürüyüp gelen kederi, yalnızlığı, hâlâ göğsümüzde çırpıp duran o büyük gelecek tutkusunu paylaşmak...

Hiç unutamayacağım bir fotoğraf... Yalnızlık Heceleri bitmişti. Aydın Ağbi'ye (Çubukçu) ara ara okuyordum. Şiiri, romanı, gökyüzü, resmi, müziği, felsefeyi derinden okuyan; tevazuun, inceliğin, devrimci tutumun bu kadar yakıştığı, birbirini yücelttiği; kişiliği ile dokunduğu her insanda büyük bir saygı ve yakınlık uyandırın, tanıdığım en özel insanlardan birisidir Aydın Çubukçu. Her karşılaşmamızda "Ustam!" diyen büyük ustamdı benim. "Ağbi, dedim, dosyayı okuyacağım sana. Ormancılar'a gidiyoruz." "Keyifle Ustam" dedi yine. Bomboslu lokal. Gözyaşlarıyla bitirdim dosyayı. Gözyaşlarıyla kalbime doldu seni. Ormancılar Lokali, Ankara'dan ayrılna kadar Su'dem'le beraber benim en güzel mekânımdı artık!

Ankara ya da herhangi bir kent, yapılarıyla, yollarıyla, parklarıyla, bahçeleriyle, çarşılarıyla, pazarlarıyla kent olmaz ki... içikli yerlerde alınan her soluk, gider o sokaklara, yapılara, bahçelere, çarşılarla insan ruhunun en derin duygularını üfler. Şiirin çubukları üfler, aşkın baş dömesini üfler, ayrılığın yıkımları üfler, arzuların çırpınıp üfler, şarkıların uğultusunu üfler. Bu yapıları insanların hayatlarından çıkarırsanız, yaşadığınız kent, oturdunuz evleri, yürüdüğünüz yolları, başızın üstündeki gökyüzünü de insanların hayatlarından çıkarırsanız. Sonra nasıl bir hayatınız ni olur? Çerezin bunun hazin hikâyeleriyle, yıkım masallarıyla dolu. Bugün değil belki ama ölümün eşğinde de olsa yarattığınız çözü görürsünüz. Ancak ne yazık ki o sonsuzluk hiçbir şeyi düzeltmeyecektir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantery.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

JEHAN BARBUR

(D)evrilmek

*"Önce bir inanmadınız
Bilirim güçtür inanmak
Bu konuda yazılmış
Birkaç da masal olacak"
(Edip Cansever- Fıdırış)*

Hiş ölesim yok.
Eksilesim yok; canım
acısın istemem yahut şu
yeryüzündeki zamanını yok yere
geçirmek... İstemem. "Bundan
sonrası düzlüktür" gibi bir
avuntuda başım yastı durmuyor
elbet, aradığım değil düzlük.
Rampa, yokuş, kasis; hepsine
varım. Şu halimde gülerim.
Var olmasam ne olacak sanki?
Başa gelen çekilmeyecek, elimi
göğsümden kaldırıp, ayamın
tersiyle "Beğenmedim olanları,
geri alın" mı diyeceğim? "Eksik mi
yarattıldık?" sorusu da geçmiyor
değil aklımdan. Sonra diyorum ki,
"Nedir ki tam?" Yahut mukavemet
göstereemediğimizde eksik mi
sayılırız? İnsan bu mudur yoksa her
yanıyla eksikve tamamlanması şart
olmayan? Zekâsının tüm cıdarlarını
kullanmak zorunluluğundan uzak,
en yükseğe zıplayamayan, ihtiyacı
kadar adım atan ve mükemmelin
ötesinde oturan; çünkü zatennedir
ki mükemmel?

Çeçtiğimiz haftaydı sınıırım. Arkadaşımın
dört yaşındaki oğlu bir şeylere sinirlenip,
"Bana kötülük yapıyorsunuz" dediymi.
Gülümsemdim en içime dönüp. Anlamayacağımı
bile bile, "Kötülük nasıl bir şey?" diye sordum
ona. Bir an şaşırımı gibi bakıp tek avazda
"Morl" diye haykırdı. Orada anlaştık. Onun
moro benim alımdı ve ne fark ederdi? Bir
boşluğumuz yahut engebemizden türediğini
düşündüğümüz kötülük, her yaştaki
insan için alacaydı. Ama bizdi, bizdendi.
Tamamımızdık. Beğenilmezdi, tarifi
tutturamaz, tanırının dışına asla çıkamazdı.

Hiç gidesim yok.

Gitmek için çok iyilik yapan insanlara
bir heves bakiyorum. Yaşamak için değil
de gittikleri yerde kuştüyü yastık siparişini
öğdender verip, tüm günah sayılan şeyleri
diğder tarafa saklayan insanlara. Sonra
biryle sevişiyorum. O uyurken ben kalkıp
balkonda kendime bir rakı koyup en sevdiğim
şarkılarda kendimi unutarak yarım paket
sigara ırahıyorum. Omzumdaki askı kolumun
üzerine ırahıyor kendini. Göğsüm evin
balkonunda açılıyor. Sokaktan birme-

*Gereği neyse
düşünüldü. Gereğini bilir
insan. Gereği ihtiyaçtan
ve gerisi ihtiyattan. Böyle
söyleyince rahatlıyorum.
Rahatlıyorsam,
fazlasıyla gerilmiş, azıyla
yetinmemişimdir. Çünkü
herkes gibi olmak ister insan.
Herkes gibi sası ve
aynıdan.*

geçmeyince günahkâr
olmuyorum. O sebeple
düzeltilmiyorum askıyı.
-Günahkâr, görünenedir
çünkü.- Göğsüm güzel, böyle
kalsın, hatırlayayım istiyorum.
Diriyken, böyle anımsayayım. İnsan yaş
düzeltiyor epiyeceğini. Bir güzelliği
uyduruyor eskimeye; ben uydurmuyorum.
Gençliğimi seviyorum.

Sabah uyandığımda adamın gitmiş olmasına
sevinmiyorum çünkü konuşacaklarımı
dün çatılarda gezinen iki gelinciğe
anlatmışım zaten. Yeterliydi. İşe gitmekten
vazgeçiyorum. Sadece kendime, ellerim,
kollarım, küre kemigim ve baldırlarımla
olmayı unutulduğum bir gün. Hiç kıyasım yok.
Bugünü yaşamayı böyle seçiyorum. İyi de
ediyorum. Ters, kötülük de değil. Öyle mi
yoksa?

Çok yakın arkadaşım için aldığım doğum
günü hediyeleri eline ulaştım. İki gündür
bekliyorum, fakat aramadım. Yani en
azından bir teşekkür için. Onunne kadar
uzadına düşünüyorum hemence. Böyleyim

çünkü. Hayatta olup, yaşayan ve nefes
alan her devinimeyabancıklarının
uzagındayım. Kötülük böyle bir şey.
Evet böyle, incelik adı verilerek hakkı
yenmiş yaşama kıvraklığını unutanlar
kötü... böyle. Bir avazda, evin içinde
"Morl" diye bağıyorum. İyi geliyor.
Sonra sevgilimin bileğini öpüyorum.
Hissediyorum. Unuttuğum her şeyi...
Nedendir, hiç öpülmemiş bir bilek nasıl
da olur öylece adamın elinde durur?
Herkes neden bunca keşifsiz? Ben
sezimi hangi kıvrıma ilistirdim de
hatırlamıyorum. Bileklerime değil ama.
Bundan eminim.

Hiç ölesim yok.

Siğmiyor bu hayat içime. Delirmek bu.
İnsan nevrimi: delirmek. Safsatayla
oyalanmaktan, telkâri ustasılmış
insanlar. Ümümlüyletiğim arasında
atan şu dehşetengiz hayatı tüm
katılığıyla yaşamak yerine, göğsümden
yumuşatacağım diye örsellenmiş bir
sineyi taşıyorum ve sinem bundandır ki
yaşımdan büyük. Hâlbuki hiç yapasım
yok. Çünkü gereği neyse düşünüldü.
Gereğini bilir insan. Gereği ihtiyaçtan
ve gerisi ihtiyattan. Böyle söyleyince
rahatlıyorum. Rahatlıyorsam, fazlasıyla
gerilmiş, azıyla yetinmemişimdir.
Çünkü her kes gibi olmak istersin.
Herkes gibi sasive aynıdan.

İyleşmiyoruz. Ama her nasılsa
hepimiz öğrendik kendimizi
tedavi etmeyi. Elden
geldiğince ve yanlış yerden
yani en önce başkasından
başlayıp kendimize en son
ulaşarak tedavi ediyoruz
bir şeyleri. İyleştirmeyi
bilmiyoruz. İyleşmekten
sonrası yok gibi ve sanki sırf bu
yüzden. Yani sonrası olmayınca
bir devinimin, ne yapacağımızı bilmiyor
gibi, iyleşmiyoruz ama tedavi ediyoruz aksak
görünen yerleri... Böylesi daha iyi diyorum...
daha iyi.

Sonra biri çıkıyor karşına. Diyor ki:
**"Her şey, seni delirtmek içinli bu hayatta,
Delirmek, senin evrimin"**
İnanmıyorsun...

Çünkü sen bu hayatta iyi ölebilmek için tüm
hakiki iyilikleri bir sonrası için erteliyorsun, iyi
zannettiğin şeyleri yaşayıp kendini kötü
ediyor ve her sabah bir tedaviye uyanıyorsun.
İyleşmek için yaşamaya bizim buralarda
delirmek, sizin oralardaysa evrilmek diyorlar.

İnanmıyorsun...
Her gün bundandır,
Değirliyorsun

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantery.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

**WOOL SERİSİNİN YAZARI'DAN
YEPYENİ BİR KIYAMET SONRASI ROMAN.**

HUGH HOWEY

KUM

**"KİMSE BİZİM İÇİN GELMEYECEK.
KİMSE BİZİ KURTARMAYACAK.
BU, BİZİM HAYATIMIZ."**

İthaki /ithakiyayinlari /ithakiyayinlari /ithakiyayinlari

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**TÜM
KİTAPÇILARDA**

HAYDAR ERGÜLEN

Tivitır tefrikası -1

Övünmekgibi olmasın, hem niye olsun ki, ilk tivitimi 28 Kasım 2014 tarihinde, son tivitimi ise 28 Mart 2020'de atmışım. Bu arada tivitirda yıllar su gibi akıp geçmiş. Şimdi son tivitimi de atıp çıkınca kendime geldim ve "ohh dünya varmış" dedim! Son diyorum zira o günden bu yazıya yazdığım 20 Mayıs 2020 gününe dek tivit atmadım ve doğrusunu isterseniz o gün de tivitirdan çekildim. Kimseye söylemedim bunu da. Fark edip "nere de adam?" diye tivit atmalarını bekledim, umduğum için filan değil. Sadece "Ben tivitirdan ayrılmıyorum, haberiniz olsun ey ahalî!" demek pek manasız geldi de ondan! 'İyi de madem ayrıldın, niye şimdi bunu yazı malzemesi haline getirip tefrika yapıyorsun?' diye çıkışınlar olacaktı. Ben de olsam öyle derdim. Bilmiyorum!

5,5 yıl. Dile kolay! Kendimden hiç beklemediğim, sanırım kimsenin de benden beklemediği bir 'performans' gösterdim sanırım. Bunu nereden sanıyorum dersiniz... Bilmiyorum Altan, sanki bir his! Artık bu maceraya son verdiğim için, unutulmaz tivitir anılarımı da yazmamda bir sakınca yok sanırım. Hem yazacağım, yazdıkça da en eskisinden başlayarak tivitirleri sıleceğim. Buna neden mi gerek duydum? E, tivitir şöhretim az kaldı şair ve yazar şöhretimi geçmek üzereydi de ondan! Şakası bir

yana, yavaşyavaş 'fenomen' değilse de bir 'komedyen' olmaya başladığımı hissettim bu macrada ve son yaşadığım, tefrikanın sonunda da ballandıra ballandıra anlatacağım maceradan sonra da bir utanç kapladı benliğimi ve bu acılı tutkuyun, hangisi acısızdır ki hem, bıçak gibi kesmeye karar verdim. Kestim de.

Bugün ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum'dan Helin Bölek için bir tivit yazıp yazmamak arasında gidip geldim. Gencecik bir insanın ölümü karşısında onun teröristliğini, bu ölümü çoktan hak etmiş olduğunu söyleyen, 'iyi ki gebermiş, darısı diğerlerinin başına!' diyen tivitleri gördükçe her şeyden utandım. Sonra İbrahim Gökçek de can verdi. Mezardan cesedini çıkıp yakmak istedi! Yazsam ne fayda... dedim ve buraya yazıyorum. Artık yazmayacağım. "Olmayacak şey bir insanın bir insanı anlaması" dizesini hiç unutmam Attıla İlhan'ın ama her seferinde de yanlımın ve yeniden bu düzeyi hatırlarım. Tivitir tam da bu düzeyi anımsatan bir mecla.

Ben bu yazıda tivitir dışarında başımdan geçen, acılı, acıklı, trajik, komik, korkunç, ezcümle 32 kısım tekmilli birden maceralarımı anlatacağım. Başlıyoruz!

Ne tivitler, retivitler...

İlk tivitimden söz etmemek olmaz. Gezi'nin enerjisiyle, coşkusu sürerken Latife Tekin'le konuşuyorduk. 20 yılı aşkın süredir Gümüşlük

Akademisi'nde Latife. İstanbul'da Arnavutköy'deki eski ahşap evinde kimi etkinlikler yapıp filan derken, o zamanlar şimdiki kadar yaygın değildi, atölye yapalım diye fikir birliğine vardık. Tabii başta edebiyat, şiir, felsefe olmak üzere çok sayıda atölye oluşturmaya başladık. El yazısı olarak yazdıkların hala durur, neredeyse 40 kadar atölye ve üstelik kimler yapılabir diye de çalışmışım. E belki biliyosunuzdur, az kaldı atölyeleri de benim icat ettiğim söyleyecektim!

İşte Gümüşlük Akademisi atölyelerini duyurmak için atmışım ilk tivitimi, yani tamamen duygusal nedenlerle! Şimdi yalnızca yaz aylan Gümüşlük'te yapıyoruz atölyeler. Küçük İskender'i şiire yazmıştık, Müge İplikçi, Yekta Kopan, Nalan Barbarosoğlu öykü, Mario Levi roman, Harun Tekin şarkı sözü yazarlardı, Onur Caymaz Yaratıcı Okuma atölyeleri yapıyor, ben de yazı alıştırma larını yürütüyordum. Üç-beş kişi gazetelerdeki haberlerden Cumhuriyet, BirGün, o zamanki Hürriyet, birkaç kişi de tivitirdan, Facebook'tan duyup, görüp gelmişti.

Bu arada bu tefrika girişte de söylediklerim gibi aynı zamanda bir tivit silme harekâtıdır, hem ağlarım hem giderim denilirdiği gibi hem yazarmım hem silerim demek de mümkün! Arkamda iz bırakmamak kaygısı değil, bunları yazmak ve artık 'tarihin çöplüğüne yollamak' için yapıyorum bu eylemi, işlemleri her neyse! Sahiden hazin bir görüntü! Ne kadar zavallı bir yaranma çabası! Kendine ne kadar büyük bir ihanett!

Değdim gibi 'tamamen duygusal' nedenlerle girmiştim 'tivitir olayı'na, ama 'niyet neydi akıbet oldu bak!' sözünü de unutmuşum! Sonra da 'retweet' olayına girmişim, hem de büyük yerden, Ahmet Ümit'in şahane bir tepkisini retivit etmişim. Artık hangi 'yancı' sanatçımız, ozanımız o günlerde 'biat' ettiyse ona girdim, ben de desteklemişim: "Hükümdar karşısında eğilen bir ozan! Ne kadar hazin bir görüntü! Ne kadar zavallı bir yaranma çabası! Kendine ne kadar büyük bir ihanett!"

Sonra şimdilik silmeyeceğim bazı tivitler. Aslında bu tivit işine girmemin asıl müsebbibi olan şey, artflliving sitesinin edebiyat danışmanlığını yapıyor olmam. Zira konuları, söyleşileri tivit etmemiz halinde, sitenin daha çok okuyucu/izleyici kazanacağı ya da tıklanacağı, beğeni alacağı gibi dijital çağın medya gerçekleri bize hatırlatılınca, 'online', 'dijital' vb işlere uzak olan ben de zorunlu olarak başladım tivit atmaya. Çünkü artflliving'de maaşlı olarak çalışıyordum ve sitenin elbette daha yaygınlaşması, okunması/bakılması gerekiyordu. Kürşat Başar'la söyleştikimi, Yaşar Kemal'i yazdığımı, Melida Tüzünoğlu'nun, doğumunun 100'üncü yılında Aziz Nesin

Arkamda iz bırakmamak kaygısı değil, bunları yazmak ve artık 'tarihin çöplüğüne yollamak' için yapıyorum bu eylemi. İşlemleri her neyse! Sahiden hazin bir görüntü! Ne kadar zavallı bir yaranma çabası! Kendine ne kadar büyük bir ihanett!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

EVRİM KURAN

yazılarına başladığını yazdım. Melida'ninkiler şahane yazılardı, genç kuşaklarda Aziz Nesin'in okunuyor olması bir yana, üzerine bir dizi yazı yazılmasının da harikulade bir sürpriz olduğunu gösteren yazılardı, galiba 1-2 yazı kalmıştı tamamlanmasına. "Onat bir şenliktir!" başlığıyla Onat Kutlar üzerine yazmışım.

4 Nisan 2015 tarihinde nasıl üzüldüysem artık Eskişehirspor için, şimdi daha beter durumda ama niye o kadar üzülmüyorum bilmem, belki üzmeye, çok üzmeye o kadar alıştırdı ki bizi Es Es, ne yapsam eskisi kadar üzülemiyorum. Şöyle yazmışım, yani şunu bile yazdırmışlar bana: "Eskişehirspor ligden çekilsin bence. 50 yıllık gözağrım gözümünden düşecek yoksa. Hiç bu kadar üzmemişti sevenlerini. Çok yazık, çok üzgünüm!"

Yekta Kopan'la söylemişim, o ayrıca Raymond Carver'ı yazmış, Aslı Tohumcu çocukların okuması gereken kitaplardan söz etmiş. Murat Gülsoy "Seine Nehri'nin Meçhul Kadını"nı, Enis Batur "Hegel'in yanlış oğlu"nu yazmış. Yas tutmanın başlığıyla, A. Ömer Türkler Günter Grass'ı yazmış. "Post Öykü" dergisiyle söylemişim yani Aykut Ertuğrul ile. Gülşah Elikbank "Düşler ve Kabuslar"ı kaleme almış, ben de bunu duyurmuşum. Deniz Çakmaklıya "Lisede okumuş olmam gereken kitaplar"ı başlamış, yazıları daha sonra Mühür kitaplaştırdı. Esaslı yazılardı... Böyle sürüyor tivitler, artfuliving sitesindeki yazı ve söyleşileri tanıtmak üzere. 24 Ağustos günü canım kardeşim Seyhan Erozelci'yi anımsım, yitirdiğimiz günün tarihi: "Seyhan, Sansarım, jestler de seninle beraber gitti, bu soysuzların gününe kaldık. Özlemlele şairim."

...Zor günler, kardeşim Halil hasta, Siyah Gözler filmi çok sever, onu yazmışım BirGün Pazar'da, çok severim, kardeşim de sever demişim. Marcello Mastroianni ile Yelena Safonova başrollerde, yönetmen Nikita Mihalkov. 40 gün sonra yitirdik kardeşimi 29 Haziran'da. Sonra 15 Temmuz darbe girişimi oldu, onu kinamışım: "Darbe kültürünü yok etmek için, özgürlük alanlarını genişletmek, demokrasiyi geliştirmek gerekiyor. Darbeyi hayır!" Darbeyi karşılaştıran sivil yönetimin, daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük sunacağını sanmak, en büyük gafletmiş, böyle yapacaklarına adeta sivil darbeyi yönlendirdi, bombalanan parlamento tümüyle yok oldu, tek adam rejimi kuruldu, milliyetçi-muhafazakâr otoriter başkanlık sistemiyle, her şey 'reis'in iki dudağının arasından çıkacak söze bağlandı. Al sana demokrasi! Yatıştıracağına kutuplaştıran bir lider var. "Millet sürü, ben cobanım" diyerek anlayışını ortaya koymuştu zaten, o nedenle yönetiliyor muyuz yoksa sürülüyor muyuz demenin de bir anlamı yok, âlemi de yok!

(Peki bu tefrikanın âlemi var mı, gelecek sayıyı bekleyiniz!)

Eskisi kadar yakın olamayız

On üçüncü yüzyılda yaşamış İranlı mutasavvıf, ozan Feridüddin Attâr, kuşların dilinden meseller anlattığı bir şark klasiki olan eseri Mantık'u-Tayr'da şu hikâyeden söz eder: "Bir saka, yolda giderken başka bir sakayla karşılaşır. Ona der ki, 'Ey kardeşim, çok susadım. Bana kırbandan bir tas su ver.' Öbür saka şaşırır ve hayretle şu cevabı verir: 'Be hey şaşkın adam! Sende de aynıysa. Doldurur içsene kendi kırbandan.' Bunun üzerine diğeri der ki: 'Sen yine de bana kendi kırbandan bir tas su ver kardeşim. Çünkü ben kendi suyumdan baktım.'"

Memlekette Covid19 vaka sayısının yüz binin üzerinde olduğu, dört binden fazla insanımızın hayatını kaybettiği, istihdamın, ekonomik krizin başladığı Ağustos 2018'den bu yana 2,5 milyon kişi azaldığı, ümidini kaybeden işsiz sayısının bir önceki yıla göre arttığı, kentlessi kadın bir işsizliğin en yüksek işsizlik türü haline geldiği, alım gücünün dramatik biçimde düştüğü, salgının 8 milyon yeni işsiz yaratabileceğinin öngörüldüğü bugünlerde, bu satırları yazıp, üstüne üstlük okurda buluşturabiliyorsam, şükürler olsun ki bedenimde can, ocağımda aş, masamda iş, aktılı cihazlarımda ağ bağlantım var demektir. Covid19 savaşının fiziksel etabını şimdiye geçiyor görünsem de, ruhumun dikileri ılık atmaya başladı. Biliyorum, daha epey evde kalacağız. -Miş gibi yapasım

yok. Bugünlerde bende hayat eve sığmıyor. Canım insan çekiyor.

Canım AVM çekmiyor, canım berber çekmiyor; canım futbol maçı izlemeyi çekmiyor; canım hikâyedeki saka misali, bir dostun kırbandan su içmeyi çekiyor.

İlk başta meseleyi pek de ciddiye almayan, "Sürü Bağışıklığı" yöntemini seçerek hayli vakit kaybeden İngiltere bile 'Evde kal' (Stay Home) sloganının ötesine geçti ve 'Alarm halinde kal' (Stay Alert) demeye başladı. Kapitalizm slogan sever. Hap çeklinde, kolay yutulacak sloganlar servis eder. Bizdeki slogan daha romantik. Sağlık Bakanımız bir süredir sık sık "Eskisi kadaryakın olamayız." hatırlatmalarında bulunuyor. Anlaşılan o ki, evde de kalsak, işte de kalsak, işsiz de kalsak, belirsiz bir süre daha alarmda olacağız; ve hem de eskisi kadar yakın olamayacağız.

O halde bize ne lazım? Kolonya mı, maske mi, neşe mi, sabır mı, bir parmak bal mı, aba altından sopa mı, birkaç tane rakam mı, yeni bir slogan mı? Altmış gündür ayağımı toprağa basmadım. Altmış gündür sevdiğim akıllı camın gerisinde. Anlıyorum ki, insana insan lazım. Kendi kırbandan vermek, bir diğerinin susuzluğunu gidermek lazım. Eskisi kadar bencil olamayız. Bugünlerde bize en çok dayanışma lazım.

Sizin kamburun adı ne?

Herkes şimdi kendi kafesinde. Özgürlük tanımını hatırlatıyor tekrar tekrar. Sadece özgürlük mü, zaman, doğa, hayvanlar, dört duvar bile... Biz çok kötü davrandık her şeye dostlar, cümleleri sert bir şekilde yazmamak için, şu an bu kadar düşünmem de düşündürüyor beni. Biz yaptık bunu!

MELTEM YILMAZKAYA

Yarattığımız küçük dünyalarımızda ne çok şey öğretti hayat bize kısacası sürede.

En çok neye ve kime ihtiyacımız var, nerede yanlış yaptık nerede doğru adımı attık, en çok neyi bekledik en çok neyi istedik, en çok kime kavuşup en çok kimeinden gitmeyi diledik. Düşünmenin ağır yükü, ağırlığı bizi "Her şey insan için, bu da geçer" e, şimdi kaldığımız yerden devam edebiliriz. Sevilmek istedik biz en çok sevilmek! Bir "Nasıl"ın hatırı, bir akla gelmenin sevinciyle, hatırlanmak istedik... Hiçbir şeytesadüğü değil derleyerahanı, bir şeyler bize gerçeği anlattı belki de görmezden geldik. Biz hep kendi istediğimize inanmak istedik. Hayattekışiden, ikilikise, ikilikışiden, çok kıyışiebir yolculuk kadabasıtaslında, bizbizi seveni istedik. Geç kalmış bütün hikâyeler şimdi defterarası, kurutulanyaprak misali, şu defteri artık rafa kaldırmak istedik. Şu süreçte geç kalınmışkışiden, kadaryanmadın hiçbir şeye. Bazen bir bakış, bazen içten bir "Benim için değerlisin" duyamak istedik. Geçmiş olsun bize, geçmiş olsun herkese... Ve ben. Kafamda birkaç düşünce, metrodan, bir sonraki durakta binip karşımaoturan kadının tişörtünün üstündeki yazıyı sindirmek istedik. "I'm sorry darling, it's too late." (Üzgünüm tatlım, çok geç.)

İnsan en çok kendiliyle yüzleşirken zorlanıyor. Herkese kızgınlığın geçiyor da kendine olan geçmiyor. "Hiçbir şey için geç değil" dilimiz, dinimiz olmuş ama başlayacağımız yer bilinmiyor. Ah o ilk adam bir atsak, gerisi çorap söküğü. Yeni bir kültür öğreniyorum, yeni bir dil, yeni bir ben. Öyle baskı altında büyümüşüz, öyle korkmuşuz ki eleştirilmekten, hep bir doğru davranma bilinci, hep bir tam ve bütün olma zorunluluğu. Ondanır okulda öğrendiğimizi yabancı dili konuşurken, rezil olma kaygısıyla çoğu zaman içimize içimize konuşmamız. Her cümle kurduğumuzda yanlış mı söylüyoruz düşüncesi. Özgüven ve özsaygı üzerine okuyorum bu ara süreli. Ne çok eksik varmış yetiştirilme tarzımızda. Çocukun benliği oluşurken iyi ve kötünün ne olduğunu öğretmek ebeveynin işi doğru ama çocuğa bırakmadığımız özgür alan, çocuğa bizim yapamadığımızı yaptıрма hevesi, o kurs bu kurs, at yarışı misali çocuğu bir program deneyeği gibi kullanmak neyin nesi? Hiç mi çocuk olmadınız, hiç mi yanlış yapmadınız? "Bizim zamanımızda yoktu" larla başlayan cümlelerle bugünü kıyaslamayınız. Her geçen gün yetiştirilme tarzındaki eksiği farkeden ben, geçen gün şunu farkettim. Maske ne çok işime yaradı, belki güleceksiniz ama, hiç tanımadığım bir dükkana gidip zar zor konuşmaya çalışan ben, maskeyle girdiğim dükkanlarda doğru, yanlış neysealdırmadan bülbül gibi şakmaya başladım. Dil kalıplarımı, doğru kullanımsız, yanlış telifatı bürünmüşüm.

takilmadım. Sanki maskeli ya da maskesiz o insan beni tanıyacaktı. Biraz rahat olsana gözünü sevdığım, e bir de sen oyuncusun! Bir şeylerin arkasına saklanmak işimizegelmekçe biz, kendimizolamayacağa, ipleriyaşaşa bırakıyor, tutabilene helal olsun! Yazılı bir tişört geliyor gözümün önüne! "I can be free". Hala onayımı bekliyorsun?

Babamı fizik tedaviye götürdüğüm günlerde, bir doktor yanıma gelip sen hassas bir yapıya sahipsin değil mi, diye sordu. Evet, dedim. Meğer hayatta aldığın bütün sorumluluklar lafta değil, fiziksel olarak da binerim insanın sırtına. Dimdik yürüyemem bundanmış yıllarca. Basit bahaneler buluyordum, okul zamanı taşınan kitapdolusırtı cantaları başlıcasıydı bu bahanelerin. Aldığım yükü, sorumluluğu hiç düşünmemişim. Beraberinde hediye migren ağrılar oldu ve günden güne iki göğüsümün arasında sıkışan bir boğum nefes. Ben bunları düşünürken, eskilerden tanıdığım Muammer Abiyi hatırladım, Kambur Muammer. Ben nasıl maskenin ardına saklanıyorsa özgür olmak için, o da kendine 2-3 beden büyük ceketlere saklanıyordu. Okulun kantinini işletirdi. Aynı yaraya dokun dokun, bir süre sonra ya acıya alışır oynar oynar kanatırın ya da onu unuturkabağa bırakırsın. O da alışmıştı işte, onunla dalga geçen öğrencilere güler geçer, hikâyesini anlatmaya çalışırdı. Bir de yetmezmiş gibi, çikolata, cips falan verirdi onlara. Bazılarının yara almamak için hayatta iyiolmaktanbaşkaşansı yoktu. Muammer Abi de onlardandı. O zamanlar kaset dönemi tabii,iki kaset çalaribir teybi vardı. Kantin okulun en alt katında olduğundan radyo çekmez, arada sinirlerin antene söverdi. Yine aynı kaseti koyar, hikâyesini içinden dışından tekrar ederdi. Sinan Özzen,

"Kapına Kırmızı Bir Gül Bıraktım", onun şarkısıydı. Bazen bir film bazen bir şarkı duygularınıza tercüman olur, hikâyenizi yazmanıza da yol olurdu. O zamanlar insanlarışmarmayı çok bilmez, "ayıp" ve "namus"unkellime değeri dahabilirdi. Kime göre, neyegöre kısmınagiriymeyeceğim çünkü ben de öyle yetiştim. Annenin öğrettiği doğrudur, sorgulanmaz, hele de eşinden ayrılış bir kadın kız çocuğu büyütüyorsa, o kız çocuğu erkek gibi davranırdı. Sanki erkek

gibi olmak, namuslu olmak demektir, vah ki vah! Dönelim Muammer Abiye, abı dedim bir gün, sen nasıl böyle oldun? Bu soruyu sormam ilki senemi aldı, sorsam üzülür mü diye düşündürdüm ama çocuksun işte merak ediyorsun. Bebekken annesi aceleyle yüksek bir yere koymuş onu, kaşı göz arası sobayla ilgilenirken düşmüş oradan. Sonrası malum. Ankara'ya göndermişler ailesini belki bir çözüm bulunur diye, ama çözüm bulamamış kimsin. Muammer Abi kambur kalmış, sırtında da koca bir sevdâ yükü üstelik. 16-17 yaşında bir kıza aşık olmuş, kız ufak tefek, hanım hanımıcık bir kızmış, bakkalın kızı. O zaman komşuluğun da ayrı tadı vardı tabii, komşu kızına yan gözle bakılmamış, bu da ayıpmış. Bir gün karar vermiş, gitmiş kızı açılmış. Kızın yanakları kızarmış, utanmış, sen kambursun diye ailem beni sana vermez demiş, vazgeç bu sevdadan, hem benim gönlüm başkasında. Sırtı artık taş olmuş kaya olmuş, kalvermiş oracıkta. Doğru demiş, davul bile dengi dengine, kamburun benim sevgilim olur madem, adını da Zehra koymuş.

Hepimiz hikâyemizi seversek daha başka bir insan olacağız yeryüzünde, artık bunu biliyoruz. Dahası, derli toplu mutsuz kalabalıklar kendinden başlayarak bütün canlılara zarar veriyor. Yüzü gül açanla, yüzü limon satan bir olur mu? Şimdi ne yapıyor Muammer Abi bilmem, gırtmeyeli olmuş 22 yıl, belki yaşıyordur ve sırtındaki Zehra'yı la barışmıştır. Yara almasın diye, tek seçeneği olan "iyilik"ten de umarım biraz sıyrılmıştır. Yoksa o kambur olur dağ, tepe, bizi bu ara fazlaca sinayan dünya kalır kime? Hep mi doğru olalım, sırtımızda kamburvar diye. Ben benimkinin adını "Yolcu" koydum, sizin kamburun adı ne?

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Karantina sözlüğü

EVDE KALMAK

İçe kapanmak, dışa kapanmak ve içe açılmanın aşağı yukarı aynı anlamları ifade etmesi biraz komik, değil mi? Hayatevebelki sığıyordur da insanın içini içine sığdırması çok zor. İçin gün boyu burnunun dibinde. Fısıldıyor, homurdanıyor, bağırıyor, hatırlatıyor, hesap soruyor. Yorgun düştüğün anda seni künyeye getirecek bir pehlivan, için.

Evde yalnız olduğumuz anlarda en az üç kişiyiz. Yazılmış, çekilmiş şimdiki sen, zihninin montaj stüdyosunda oluşturduğun sen ve bir gün mutlaka yazacağın o büyük hikâyen.

Hayatın üçlerle bir derdi var. Giriş, gelişme, sonuç. Doğum, yaşam, ölüm. Dün, bugün, yarın. Üç vakte kadar. Üç, vakte keder.

"Hüzün üç parçadan oluşur, geçmiş, gelecek ve gelmeyecek. Yalnızca sevincin zamanı şimdi. En kırlıgan duygu sevinç o yüzden. Yine de bizizdir," diye yazmıştın, üç yıl önce. Son zamanlarda kendini kendine sıkça alıntıladın. Yine de için içini fiyord. İçinde savaş gemileri yüzüyor. Geçmeyen geçmiş, belirsiz gelecek. Günün upuzun şimdisi, sevince demir atılmıyor.

Yalnızken en az üç kişiyiz. Sonunda bir gün yeniden dışarıda olacağız, beraberce. Epeydir bu sıklıkta görüşmemiştiniz, kendine biraz alışıldın mı?

BAHAR

İki kara yavru köpek, sabah ışığında kırda oynasıyor. Siyah kapüşonlu, maskeli yabancı aniden duruyor. Markette evararındakikisacık yürüyüşüne bir parça hayat katmak istiyor. Tekrarı imkânsız, cebe konup dört duvardan ibaret günü güzelleştirebilecek cinsten bir an bu. Senle sen arasındaki küçük sır. Ama yaşamakla göstermek arasından okun bile geçmediği önceki hayatımızın alışkanlıkları yakayı bırakmıyor. Fotoğraf çekiliyor, an azalıyor. Yabancı yoluna devam ediyor.

Zeytinliklerin sonunda 24 asırlık bir kapı. O kapıdan şehre çıkılıyor. Taşlar arasında kahverengi yavru köpekler güneşleniyor. Siyah kapüşonlu, maskeli yabancı aniden duruyor.

Senden çok önce burada, senden çok sonraya kalacak olan ve oraya tüm olağanlığıyla yerteşen. Taşlar, güneş, yavru köpekler.

Geçip giderken bir ara sonsuz öğrenciliğimizi idrak edebildiğimiz hayat.

Fotoğraf çekiliyor, bahar azalıyor. 24 asırlık bir kapıdan günün tozuna çıkılıyor.

BALKON

Balkonlar uzun zamandır yan rollerde kullanılan, kıymeti yeterince bilinmeyen büyük aktörler gibi uygun rolle itibarına yeniden kavuştu. Evinin mütevazı balkonunu bugün tek başına, dış dünya. Sabah ışı, tene değen rüzgâr, gün batımı. İnsanı içinin kuyularından dünyaya çıkaran manzara. Farklılık, karşılaşmalar, münazara. Hepsi orada.

Onlarca canlı yayın, online toplantılar, hikâyesiz "hikâye"ler, kavuşma yanlışlaması, parçalara bölünmüş ekran, birbirine karışan sesler, sessizliğe tahammülsüzlük, görüntüler, görüntüler... İnsan insansız kalamıyor, anladık. Yine de balkonlar bir bakışla rol çalmayı başardı, zahmetsizce bizi hayata taşıdı.

Çok anormal olana alışmanın ne kadar normal olduğunu, insanın aklını koruyabilmek için kısıntı dığı her yerde edilebilecek hayata benzer minyatür hayatlar kurduğunu tahmin ediyordun. Dışarıda akan hayata, yarı beline kadar sarkarak, ucundan kıyısından da olsa görebildiğin bir su parçasına, ağaçlara ve rüzgâra, kendini dünyanın hâkimi sanırken küçücük bir dünya parçasına ne kadar ihtiyacının olduğunu öğrendin.

Yüzüne değen sabah rüzgârı bir sonraki mevsimi yakalayabileceğin hissini veriyor. Balkondasın, dünyaylasın, yalnız değilsin.

Dışarıda akan hayata, yarı beline kadar sarkarak, ucundan kıyısından da olsa görebildiğin bir su parçasına, ağaçlara ve rüzgâra, kendini dünyanın hâkimi sanırken küçücük bir dünya parçasına ne kadar ihtiyacının olduğunu öğrendin.

AYŞEN ŞAHİN

Evin temizlik işi

O yüzden ben, sırf gelir olsun diye evlere temizliğe gitmem. Kime gittiğime bakarım. Akşama kocamla Boğaz'a karşı çay içerken ne anlatabileceğime bakarım. Seninle tanıştığımızda seni okumamıştım. Bir göreyim diye geldim. Geçmiş 2 senede okuma başladım. Kalemini sevdim. Ama geçen hafta bir yazı yazmıştın, en çok da onun için, gelip kapını çalayım dedim.

"İzolasyondöneminde, değerleri iyice açığa çıkan tüm evemekçilerine..."

Çalışma hayatında işler oturduğu zaman, eve desteğe gelecek birine бүтçe ayırmak hedeflerden biridir ve çok önemli bir seçimdir.

Yeni bir aile edinir gibi, zor iştir. Çünkü senin ciğerini bilecek. Kimseye çıkartırsan da akşamdan kalma olduğunu ondan saklayamayacaksın, diyeteyim diyeceksin iradesizliğinin şahidi o olacak, ilta evde bir delil kalacak, çarşafların kirliye atılma sıklığından ya da o gelmeden çöpleri boşaltmaktan sevimse takvimini de adet düzenini de takip edebilecek.

Darmadağınık mı yaşayacağını yoksa düzen arından mı gelecek, o belirleyecek. Bazı sabahlar kahve içip dertleştiğin, bazı akşamlar balkonda karşılıklı sigara tellyip birlikte türkü dinlediğin, iyi günde kötü günde sırdışını seçiyorsun aslında.

Ya da belki ben fazla bağ kuruyorum insanlarla. Semte haber salmıştım ilk geldiğimde. Mülakatları yapıyoruz tam yerleşemediğim evin salonunda. Köşulları konuşuyoruz, hangi günler boş, tarzlarımız benzer mi, işin yükü nedir, verebileceğim tutar nedir, ben kimim o kimdir...

İsmini değiştiriyorum, bilinmesini tercih etmez. Suzan olsun, yakışır diyor ama Suzan adı. Geldi, bir kahve yaptım, çıktık balkona konuşuyoruz. Suzan'ın kocası yakınlarda bir okulda hademe hem de tam 25 yıldır. Okulda, lojman kılınmış bir ek binada ailece kalıyorlar. 2 çocuğu var.

O okulu biliyorum, manzarası her yerden leb-i derya. Suzan, bu semtte çok tecrübeli, aynı insanlara gidiyor kimine 3 kimine 5 kimine 15 yıldır.

Tabii ki referansı çok, aile gibilerimse hepsiyle. Semtten taşınan olmadıkça ayrılmazmış yollar. Öyle isimler sayıyor ki bana aklım şaşıyor. Biri ezelden beri okuduğum gazeteci, evini basıp gözaltına aldıkları, çocuklarını onlar alıp sahip çıkmışlar bir hafta.

Bir diğeri en sevdiğim romanların yazar. Oturup birlikte bir kahve içebilecek için herkesi ekibilerim. Bir diğeri gördüğüm en onurlu akademisyenlerden, bir diğeri tekrar tekrar izlediğim filmlerin yönetmeni.

Çok güzel konuşuyor Suzan. "Bir insanın evinin işlerini yönetmek demek aslında ona zaman hediye etmek gibidir" diye. Bazi insanlar zaman yaratırsak aslında bize de hediye olur. O, ütiyü, çamaşırı düşünmezse insanlara bi-

gelecek şeyler düşünmeye vakti kalabilir."

Bizim iş, sadece evle ilgili değil insana hayattan keyif almaya da fırsat yaratırız, diyor. Çok haklı. Şöyle mis gibi çiçek kokan bir evde, tertemiz parkelere yalın ayak basıp, ıslıdan tezgâhtan kendine bir kahve alıp, pınl pınl camdan dışarı bakarak hayal kurmak ve öncesinde yorulmamış olmak gibisi var mı?

Çok güzel sohbet, kafamdaki бүтçeyi esnettikçe esnetiyordum. Zorlanacağıma ama Suzan için değer.

"Ben sana uyarım, hangi günün boşsa o gün olsun, aydakaç keredersen o kadar olsun"

diyorum.

Suzan "Kahve için teşekkür ederim" diyor.

"Güzel sohbeti, iyi kadınsın. Ama doğruya doğru pek boş günüm yok bu sıralar. Haftada üç saatlasın 1-2 gün bana kalıyor. Paraçın ondan da vaz geçersen mutsuz olurum, yorgun olurum. Ailem de mutsuz olur. Takvim boşalsa ben sana bir alo derim, hala ihtiyacın olursa o zaman görüşürüz."

Kırıldım ben. Sonuçta işi başta istiyordum ki görüşmeye gelmişti. Kahvem i çimşti, dilimi açmıştı, sorular sormuştı. Neden beni istemedi? Nerede hata yaptım ben? Oysa öyle titiz, takıntılı insan da değilim. Elinden geldiği kadar başımla beraberdi. Neden böyle oldu? Olmadı bir şeyki.

Çok görüşmeler yapıldı. Adını değiştireceğim, hoşlanmaz adının bilinmesinden, Solmaz diyeceğim. Yakışır ona. Anlaştık Solmaz'la. Kocası cezaevinde, iki oğlu var, biri özel eğitim alıyor. Ancak özel eğitim alan oğlanın okul saatlerinde çalışabiliyor.

Bu da bana varış sabah 10.00, benden çıkışı en geç 13.00 anlamına geliyor. Zira devlet, özel eğitim ihtiyacı olan çocukların üzerine öyle uzun uzun eğilmiyor.

Olsun.

Biz anlatıyoruz.

Suzan pek severek yapmıyor ev işini. Zaten işini tutkuya seven kaç kişi var ki?

Ben de söylemeyi sevmiyorum, iş buyurmak gibi geliyor.

Bir gün en fazla şunu diyebilirim: Solmaz, öyle istemeyerek yapıyorsun ki bıktın değil mi artık bu işlerden?

"Yalan olmasın hem de nasıl bıktım" diyor.

Dürüstlüğüni seviyorum. Dolap üstlerindeki, süpürgeliklerdeki bir parmak toz, dolapta çürümüş salatalığın sebzeliği akan kokulu suyu, duşa kabının kireç lekeleri, her yıkamada çeken kıyafetler hiçbir umurumda değil. Söyleyebilsem yapacak biliyorum, ben söyleyemediğimden. O da haklı. Çok bıkıştır her şeyden.

Ama hayata tutunuşu yeter. Oğlan çok istedi diye barfiks çubuğu ald kapıya takıttırın. "Dur ben deneyeyim bakalım beni çekecek mi?" diye ilk o asılıp sallanın. Yılbaşlarında plastik ağacı çıkıp kurar, altına illaki bir not bırakır. 00.00'da ilk doğum günü mesajımı o atar. 8 Mart'ta birbirmize hediyeler verir, kucaklaşıp, ikimiz de birbirimizin emeğini yüzümüze överiz.

Anneler Günü pazarı ama illa aramız. 2 senemiz geride kaldı. 2 aydır gelemiyordum, izolasyondayız. Arada konuşuyoruz,

evlerde daraldık, dertleşiyoruz.

Salgın daha tam başlamamıştı ki bir gün telefonum çaldı.

Suzan aradı.

"Tam senin evin önündeyim, evdeysen bir gelebilir miyim?" dedi.

Tabii dedim, evdeydim. Kapım iyi niyetlere hep açık.

Kahve yaptım yine, çıktık balkona.

"Ben iyi bir okurum" dedi.

Ne kadar iyi okur biliyorudum ama ilk görüşüşüğümüzde o kadar çok gazeteci ve yazar adı saymıştı ki güzel okuduğunu tahmin ediyordum.

"Ben ve eşim, biz İstanbul'un en emekçi kesimine dahil ama yaşam anlamında en zenginiyiz, kimseler farkında değil. 100 yıllık tarihi bir binada, taş tuğla duvarlar içerisinde, önümüzdeki camda bir yanda Topkapı ve Ayasofya, denizin ortasında Kız Kulesi, köprüler,

Çamlıca, Kadıköy, Haydarpaşa.

Milyon dolarlık bir manzaraya açılıyor her sabah gözümüzü, perdeler açık, şehrin ışıkları

seyrederek yatıyoruz akşamları.

Bahçedeki ağaçların altında yürüyüş yaparız hafta sonları. O hafta neler dinledik anlatırız birbirimize.

Bende pek çok yazarın, gazetecinin, hocanın hikâyesi var, kocamda ise o ailelerin çocuklarının maceraları.

Biz paradan geçtik, bize az yetiyor zaten şu yaşamıma paha biçemiyorum, kendimiz yaptık çünkü. Biz tercih ettik.

O yüzden ben, sırf gelir olsun diye evlere temizliğe gitmem. Kime gittiğime bakam. Akşama kocamla Boğaz'a karşı çay içerken ne anlatabileceğime bakırım. Seninle tanıştığımızda seni okumamıştım. Bir göreyim diye geldim. Geçmiş 2 senede okumaya başladım. Kalemini sevdim. Ama geçen hafta bir yazı yazmıştın, en çok da onun için, gelip kapını çalayım dedim.

Eğer hala ihtiyacın varsa, ben sana perşembeleri getiririm. Senin hikâyen çok gibî dedi. Bu, yazdıklarına aldığım en büyük iltifatlardan biriydi.

Hayatını paha biçilemeyecek kadar kusursuz bulan, tanıdığım en tatminkâr insan, beni sohbetine mazhar etmişti. Gittim kahvenin yanına iki nane likörü kadehi getirdim.

"Suzan Hanım, çok onore oldum. Size 2 yıl içinde rüst ispatlamanın gururunu yaşıttınız. Rüyalarımda göremeyeceğim bir hayat yaşıyorsunuz. Ben ise bu iki yıldır hala yaşamdan keyif alma mücadelemi sürdürüyorum. Yanımda Solmaz'la. Ne yaptığımı bilmeden de bana güvenen, bana gülebilen, kimi gün her şeyi boş verip sohbetle daldığımız, kimi gün bunalıp birbirimize dert yandığımız bir arkadaşım var. Aynı şarkıları seviyoruz hattı artık."

"Ama ev hiç temiz ve düzenli görünmüyor Ayşen Hanım'cım" dedi.

Solmaz'a laf değmesin istedim. "Ben işten alıkoydum bir süredir. Kendi derdime boğdum ondan" dedi.

Sizin ki iyi bir yaşama bir renk daha katma arzusu, onun ki bir hayat kavgası ve bu kavgada biz iyi bir ekip olduk" dedim.

Hala biraz kırgınım Suzan'a. Belki de kendime bile itiraf etmeye korktuğum gibi takdirini almam iki yıl sürdüğü içindir. Öte yandan hayranım ona, kurduğu hayatın tevazuu ve tatmini, benim diyen aydınların ileridir. Sadece sanatını ve duruşunu beğendiklerine hizmetini sunup bunu para ile asla esnetmemesine, bin yıl uğraşsam 25 derecelik görüşünü bile satın alamayacağım bir manzaranın, 360 derecesine yuvalanmasındaki marifete hayranım, emeğini kıymetlendirişine, bilgi ve hikâye edinmek adına tüm tüketim dayatmalarından uzak kalışına. Çok isterdim Suzan'la samimiyeti ilerlemiş bir iş arkadaşlığını. Ama öyle yetiştirilmedim. O yüzden dedim ki:

"Aytmatov'u bilirsiniz Suzan Hanım, bizim için de sevgi emektir. Yoldaş olmuş bulunduk Solmaz'la, birbirimizi artık hiçbir şey için satamayız. Sizin yaşam zenginliğiniz karşısında, biz onunla aynı sınıftayız."

Her şey bir Ama ile gelir
Ama yör-nöz-den gelin-meyen.
O bir zekara gibidir.

Anlatınlar gerçek mi?

Bana ilk defa Ezhel'i birlikte büyüdüğüm arkadaşım Sedat dinletmişti. O zamanlar rapten biraz uzak kalmıştım ve birkaç şarkısını dinlettikten sonra, "Bu ne ya? Kapat kapat!" demiştim. Ancak sonradan fark ettim ki aslında sözleri pek kulak asmamışım. Ne anladığımı dinlememişim. Adam aslında benim söylemek istediklerimi senin yasadıklarını onun söylemek isteyip kelimelere dökemediği şeyleri anlatıyormuş.

Sonrasında ise Ezhel ile Almanya'da tanıştım. O zamanlar hapse girmemişti. İçeri girmeden 1 ya da 2 önceki konseriydi. Büyük Ev Ablukada çekmek için gitmişken arkadaşımın dinletip benim ilk baste beğenmediğim kişi de oradaydı. Beğenmemeye sebebim sanırım anlattıklarını yaşadığına inanmamamdı sanırım. Malum günümüzde herkes arabalardan altın zincirlerden yasamadıkları şeylerden bahsediyorlar. Sercan'la tanıştıktan sonra tahmin edeceğinizi gibi benim de önyargım kırıldı. Çok samimi ve içten biri ile karşılaştım. Yani daha önce bir rapçi ile tanışmamıştım o yüzden bir kustasım yoktu. Ama bir insan olarak farkını, parlantısını ve içtenliğini anlayabiliyordum. Daha önce sadece 1-2 şarkısını yarım yamalak dinlemiştim. Sahneye çıktığı zaman salonunda belki 150-200 kişi vardı ama herkesin heyecanını görebiliyordum. Şarkılarını söylemeye başladığında herkes bir ağzından söylüyordu. Ben de hem fotoğraf çekiyordum hem de anlattığı şeyleri anlamaya çalışıyordum.

Adam hayatını, yaşadıklarını anlatıyordu. Sevdiyi ya da sevmediği, değiştirmek istediği şeyleri anlatıyordu. Bir nevi insanların sesi oluyordu. Ardından birkaç hafta sonra #freeezhel hashtag'lerini görmeye başladık. Şarkılarında esran özendirmesi suçundan cezaevine girmişti. Buna benzer bir olayı 1998'de Amerika'da C-bo isimli rapçi yaşamıştı. Şarkılarında kriminal aktiviteyi ve politik karıştıyı özendirdiği için içeri girmişti ve sonrasında da salınamıştı. Bu olay olduktan sonra 41 hafta boyunca listelerde başı çekiyordu. Tabii böyle bir olay olduktan sonra insanlar bahsetmek istedikleri şeylerden bahsedemeyip rapin ilk çıkış doğasına karşı gelip farklı şeylerden bahsetmeye başlamışlardı. Türkiye'de de durumun pek farklı olduğunu düşündüğüm söylemem.

Sercan tahliye olduktan sonra Wiz Khalifa konserinde Ceza'nın altında sahneye çıktı. Kulise ilk geldiği zaman herkes onu bekliyordu ve sarılma yarışına girdi bir anda Sercan da o kadar süre içerisinde kaldıktan sonra ve 100-200 kişiye verilen konserlerin ardından karşısında bir anda binlerce kişiyle görünce hem affaldı hem heyecanlandı. İlk sahneye çıkış anını fotoğraflıyordum. Heyecanının ve mutluluğunu yüzünden

görebilirsiniz. Konser boyunca zıpızıp zıplıyordu, yerinde duramıyordu. Binlerce kişinin şarkılarını tek bir ağızdan söylemesi bir hayal gibi görüyordu; kendisi bile inanamıyordu. Şarkı aralarında hâlâ ne kadar şaşkın ve mutlu olduğundan bahsediyordu. Konser bitti Wiz Khalifa'yı dinlemeye başladık. Wiz Khalifa esrar balonlarını sahnedan seyirciye atıyordu. Bir yanımda da esrarı şarkılarında özendirmekten içeride yatmış adam duruyordu. Güzel bir tezatlık anıydı.

Bu konserden sonra Çeşme konserindeydik insanlar baya uzun kuyruklar oluşturmıştı ve Sercan için de keyifliydi hapisneden sonra İzmir'e dönmek. Hayatının bir kısmını İzmir'de geçirmişti, keyifli arkadaşlıklar kurmuştu. Zaten bütün yakın arkadaşları konsere gelmişti. Uzun uzun sandımlar oldu yine çünkü bu sempatik adamı özleyordu herkes. Bütün gün deniz kenarında vakit geçirirdikinden hem rahatlamış hem de yannmıştı. Kulise ritüellerinden biri olan şampanya patlatma yapıldı. Her konserinden önce ya da sonra o şampanya patlatılır çünkü. Dışarıda insanlar yerlerini almıştı. Jolly Joker'i hınca hınç doldurmuştu insanlar. Fark edersiniz ki Çeşme'de konsere gelen insanlar muhtemelen marketten sosis salam çalmamıştır ama Sercan'ın bahsettiği şeyler onlara da hitap ediyordu. Onlar da tek bir ağızdan şarkılarını söylüyordu. Baya bir şaşırdıyordum Sercan. Konser bittikten sonra

Hatırladığım en iyi konserlerinden biri Volkswagen Arena'da Ceza'nın, Sena Şener'in ve Cahit Berkay'ın misafiri olduğu konseriydi. Kulise annesi de vardı ve o rapstar annesinin yanında annesine sağlayabildiği imkanlar ve hayallerine ulaşabildiğini gösterebildiği için çok keyifli görünüyor.

Mordoğan'a davet ettim Sercan'ı. 2-3 gün teknede kimse rahatsız etmeden Mordoğan'ın güzel koylarında tatil yaptık. Teknede yatıp teknede uyandı keyfi yerine geldi bu kadar olan olaydan sonra. Tek sorunu Ankaralı gibi yüzüymü olmasaydı. Biraz daha pratik yapması lazım o konuda. Orada geçirdiğimiz zamanda bu adamın bir rapçiden ziyade kendi fikirleri ve dünya görüşü olan ve bu görüşünü hayata geçirmeye çalışan bir sanatçı, bir aktivist olduğumu anladım. Şarkılarında geçirdiği "büyük ölüm ibadetim" lafı gerçekten Sercan'ı anlatıyor.

Aynca teknesinde vakit geçirdiğimiz arkadaşım bana Ezhel'i ilk defa dinleten arkadaşım olduğuna da söylemem lazım. Aynca bu konserler sırasında hala ne kadar ünlendiğini idrak edememişti ve hâlâ yolda yürürken fotoğraf çekilmek isteyen kimseyi kırıyordu ve bu yüzden yolda yürüyemiyordu. Daha sonrasında bütün yaz pes peşe konserler verdi dinlenmeden. Hatırladığım en iyi konserlerinden biri Volkswagen Arena'da Ceza'nın, Sena Şener'in ve Cahit Berkay'ın misafiri olduğu konseriydi. Kulise annesi de vardı ve o rapstar annesinin yanında annesine sağlayabildiği imkanlar ve hayallerine ulaşabildiğini gösterebildiği için çok keyifli görünüyor. Zaten annesinin duyduğu gurur da gözlerinden okunabiliyordu.

Daha sonrasında Kadıköy'de olan 'herkes tek' etkinliğinde Bartu Köçükaç'yan, Gaye Su Akyol, Kaan Tangöze gibi isimlerle aynı sahneyi paylaştı. Akustik şekilde hem gitar çaldı hem kendi şarkılarını söyledi. Bu isimlerle aynı yerde sahne almak, anılmak onun için gayet keyifli görünüyor. Sercan'ı fotoğraflamak da benim için çok keyifli. Çünkü adam şarkılarını söylerken şarkılarına konu olan durumları tekrar yaşıyor. Kafasındaki düşünceleri karşındaki insanlara iletiyor. Herkes en azından bir konserine gidip bu adamın ne anlattığını ve neyi anlattığını görümlü.

KAAN SEZYUM

Tarih teşekkürden ibadet

Ezhele ilk karşılaşmam tam nerede net hatırlayamıyorum. Daha önce görmüştüm, dinlemiştim, saçlarını da daha farklı hatırlıyorum –o sıralar rastaydı-, sonra, bir gün bisiklete binmek için evden çıktığımda komşum Bartu'nun (Büyüç Ev Abluka'dan tanırınız) "Abi benim hiç halim yok, sen bi bana uğrasana" demesi üzerine Ezhele'le tanıştım... Çok net hatırlıyorum.

Bartu, "Bak bu çocuk acayip" dedi, beni oturttu ve bir albüm açtı. Bartu'nun balkonunda Müptezhel albümünü baştan sona dinledik. Bir yandan hayretle, bir yandan mutlulukla bütün albümü baştan sona dinledik. İlk olarak izlenim hayret ve keyifti. Yıllardır bizde yapılmayan bir şeyler yapılıyor gibiydi. Hem dalga geçiyor, hem isyan ediyor, hem de yumrukluyordu parçalar...

Alto'daki çaresizlik, Küvet'teki tuhaflik, Şehrimin Tadı'ndaki dokabak aklımı anında almıştı. Parçaların hepsini tekrar dinlemek, tekrardan neler olmuş neler bitmiş bakmak istiyordum. Zaten albüm sonrasında 2019'da en çok dinlenen editen albüm oldu. Ezhele'den en çok dinlenen sanatçı oldu. Hatta en çok dinlenen parça da Ezhele'e aitti... Bir efsanenin doğuşuna hayretleri içinde şahit oluyor ve kendi kendine "Olm bizden sonra gelecek tayfa muhteşem, geleceğimiz parlak" diyordum... Türkiye'de güzel şeyler de oluyordu... Güzel şeyler artık bizim taraf geliyordu. Vocoder, autotune ile barışmamız gerçekleştirdi. Hem de Fruity Loopssayesinde...

Müptezhel albümünde ikinci parça Geceler' geçtiğimizde beni tek rahatsız eden şey "... der Gencebay" kısmıydı. Bir yandan da Gencebay'ın güzel bir zamanını hatırlamayı bir satırlamasına rağmen, nedense artık bir saray müzisyeni olduğuna için ayar olmuştum... Ama parça gerçekten de çoğu şeyi anlatıyordu. Kafamızın peşinde, ne neyse yaşıyordu. İsyen ve sitemin ortaya çıkarttığı içten bir sestir parça. Yeni bir devir başlıyordu ve çok yüksek bir devirde gelecekti gelecek.

Zaten bir işin tuttuğu ve sevildiği şöyle anlaşıyor: Eğer sokakta bir sanatçının parçalarını duyuyorsanız, o iş tamamdır. Dj'lik yaptığınız mekanlarda ya da radyo programınızda zaten ilk dinlediğimden beri Ezhele'den çalışıorduk ama böyle bir zaman geldi ki, artık sokakta dururken bile ya da balkonda ona buna bakarken bile Ezhele'i duymaya başlamıştım. arabalardan, evlerden, yolda yürüyen çiftlerin, arkadaşların, köşede oturan gençlerin telefonlarından, tanımadığım komşumun evinin içinden Ezhele çalmaya başlamıştı. Bu durumda çoğu insan "Ezhele ayağa düştü" diyebilirdi ama ne oldu biliyor musunuz? Kimse böyle bir şey demedi. Ezhele hepimizin evine, eline, karnesine düştü. "Benim derdim ölümün" diyen bu genç, hepimizi ya oradan ya buradan yakaladı. Regisi hiçbir

Ezhele, Bartu Küçükçapraz ve Cem Yılmaz

osu busu, metalcisi, rakıcısı, popçusu, hepsini bir araya getirdi.

Müziği her zaman bir inanışa, bir dine benzetmem de işte tam da bu yüzden. Ezhele'nin müziği herkesi bir yerde toplamıştı. "Benim derdim bana yeter" derken hepimizin bahsediyor, hepimizi kapsıyordu. Türkiye'nin müzik defterinde yeni bir sayfa pırıl pırıl açılmıştı ve o sayfaya yazılanlar kısa sürede ülkenin tarihini değiştirecekti... Bence değiştirdi de. Sonrasında hiphop ülkede aniden en çok dinlenen müzik türü oldu, herkes isyanını, derdini, sıkıntısını bir şekilde anlatmaya başladı... Çok da iyi, çok da güzel oldu.

Sonrasında saygıdeğer eski eşim Deniz'in doğum gününde Kadıköy Karga'da Müptezhel'in "İnsan" konserine gittik. Yıllardır Karga'da çalan bir insan olarak ilk kez o gün Karga'nın üst katının çökeceğini düşünüp tırsmıştım. Öyle bir kalabalık vardı ki, katın zemini sallanıyordu. Bir ara korkup kulise doğru yönlendim. O ki kat çökece başka bir apartmana ait olan kulise kaçır, çöken zeminin öfkesinden kurtulabilirdim. Karga'nın üst katı, metrobüsün en yoğun olduğu saat kadar kalabalık ama ondan çok daha fazla terli ve nemliydi. Herkes bir ağzından parçaları söylüyor, sıra dışı bir ayının bir parçası oluyordu. Elimizdeki biralar dökülüyor, Angara ayazını Kadıköy'ün sıcak bir gününde hissediyorduk... İnanılmaz bir geceydi. Bir efsane Kadıköy Kadife Sokak'ta ruştünü ispatlıyordu.

Sonrasında Kadıköy ve Ezhele yine bir şekilde buluştu. Bu sefer Ezhele'nin tutuklanmasına karşı bütün sokaklar bu duruma isyan eden gençlerin sesiyle inliyordu. Birbirinden farklı yüzlerce genç Ezhele'nin saçma sapan bir şekilde paketlenmesini protesto için Kadıköy'de geceyi birbirine katıyor, arabaların üzerinde, ara sokaklarda, ana sokaklarda, apartman girişlerinde "Ezhele' özgürlük" diye bağıryordu. Birbirinde farklı o kadar insan bir vücut haline gelmiş tek bir şey istiyordu: Dinledikleri müzisyenin salınması... Sonrasında da böyle oldu. Tutukluluk süreci sonrası Küçükçiftlik Park'ta ilk çıktığı konserde artık Ezhele, neredeyse headliner'dan bile daha fazla ilgi görmüş, herkesi çıldırtmıştı. Müzik dünyasında taş takma töreni diye bir şeyolsa kesinlikle o konserde olurdu. Gözyaşları, isyan ve mutluluk bir araya gelmiş, binlerce ruh aynı yerde buluşmuştu... Hem de gecelerce.

Sonrası ise gerçekten de artık tarih. Tarihi de değiştirmek mümkün değil. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Teşekkürler Ezhele. Seni tanıyamadık hiçbir laf.

BB

Birbirinden farklı yüzlerce genç Ezhele'nin saçma sapan bir şekilde paketlenmesini protesto için Kadıköy'de geceyi birbirine katıyor, arabaların üzerinde, ara sokaklarda, ana sokaklarda, apartman girişlerinde "Ezhele' özgürlük" diye bağıryordu. Birbirinde farklı o kadar insan bir vücut haline gelmiş tek bir şey istiyordu: Dinledikleri müzisyenin salınması... Sonrasında da böyle oldu.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranthey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ezhele' üzerinden bir müzisyenin panoramik görüntüsü

TUBA DAL

Ais Ezhele'den Ezhele'e Doğru

Bu yazı için Ezhele'le ilgili araştırma yaparken, vokalisti olduğu Afra Tafrın'ın Facebook sayfasında denk geldiğim "Eski Yeni Olympos" isimli şarkı, Ezhele'in yapmak istediği müziği aslında yıllar öncesinden haber veriyormuş. Rastalı saçlarıyla nam salan Ais Ezhele elinde gitar, vokal kimliğiyle hafif sallanmalı neşeli bir reggae şarkısını rap sözleriyle söylüyor.

Taksim'deki Nayah'ı bilenler, gidenler ya da Ankara'nın Nayah'ı eski Shaman. İşte bu bohem ve rahat müzik mekanlarında çalan reggae ve dub karışımı, Bob Marley'in başını çektiği rahatlatıcı müzik türü bugün Ezhele'in köklerini oluşturuyor. Kökleri filizleniyor mu, gördüğüm kadarıyla hala evet, hatta Ezhele Bundesliga'da top koşturan başarılı futbolcu statüsüne çoktan ulaştı.

Buyurun biraz başlardan başlayalım, Ezhele'i nasıl tanıdık, neler oldu, şimdi nerede ve ne yapıyor sorularına ışık tatalım.

Anadilde bir rap albümü dinlemek: Müptezhel

Bir röportajında albümün adıyla ilgili, albümün adını son ana kadar Bas Kent olmasını düşündüğünü belirtmiş. Albümün gidişatını değiştirir miydi bilmiyorum ama bu haliyle belli ki çok sevdi.

Yüzüne dövme yaptıracak kadar sevdiği Ankara bebesi diyebileceğimiz Ezhele'i birçoğumuz gibi 2017 yılında çıkardığı Müptezhel albümüyle tanıdım ben de. Çalıştığım yerde son ses şarkılarının çaldığı dönem, tüm müzik türleri içerisinde rap müziğe olan mesafemden dolayı en başta albüme ısınmasam da anadilde bir rap albümünün sevmeme sebep oldu.

Albümü inceleyince her bir şarkının içine yerleştirilmiş sloganlar, mesajlar harman bir müzikle buluşunca ister istemez içine çekiyordum.

Şarkılarında selam çıktığı 2pac'lar, Neşet Ertaş'lar, şehrin hem metropol yüzüne hem gettosuna ayrı ayrı yazdığı sözler, "ay güneşten daha güzel" in ilavetleri.

Fotoğraf: Leo Xandre

caption'larından duvar yazılarına varan şöhreti kısa sürede yarı çapı oldukça fazla olan bir kalabalığı içine aldı.

Rap müziğin doğası gereği daha az dogma ve daha az kural olmasını hedeflediği hissedilse de mevcut düzeni daha kurallı ve adil bir yer haline getirmeyi istediği aşikâr. Müptezhel albümü bu açıdan bir sentez. Başkaldırı şarkıları olduğu kadar, kendi sloganını yaratan Küvet, Alo gibi keyifli şarkılarla da kendi dilini oluşturuyor.

Kendi dili demişken, rap müziğin yerelden yayılma dinamiği tüm dünyada var olan bir olgu. Örneğin 70'lerde Amerika'da Bronx ve Harlem'de başlayıp diğer yoksul eyaletlere yayılan siyahilerin başkaldırıları bugünün temellerini attı. İngiltere'de ise daha yeni olan 2000'lerin başında bir alt kültür yansıması olarak grime, punk'tan sonra bir azınlığın var olma çabasına en güzel örnek.

Ezhele'in Ankara bebesi hegemonyası ise bugün İzmir'den çıkan başarılı rapçilerle İstanbul'un sahnesinde kendine büyük bir yer etmekte.

Hep denir ya doğu-batı sentezinin bir karışımı diye. Aslında bu rap albümü tam olarak budur. Türk folk müziği ve etnik Nijerya'nın reggae'si, sokak kültürünün isyanıyla harman bir şekilde buluşup herkesin dinlediği bir albüme dönüşmüştür. Bugün bu albüm, yerelendirene uzanan o uzun mu uzun yolda Ezhele'in bir üst lige çıkmasını sağlayan büyük bir adım oldu şüphesiz.

Ekşi sözlük'te bir yazarın 2012 yılında "yerli lil wayne" diye tanımladığı Ezhele için bugün hala aynı tabiri kullananlar var. (ekşi sözlük için o kişiyi özellikle popülerlik sonrası da istikrarlı bir şekilde övmek demek turnusol ayırıcı gibi bir şey arkadaşlar, bilmeyen varsa yazıyı terk etsin)

Rap müziğin çok kültürlü aranjmanı olarak Ezhele, bugün sadece bir rapçi değil, global sahneye adımını atmaktan çekinmeyen bir müzisyen olarak dikkatleri üstüne çekiyor.

"tamam başarılı olsun ama bir tek biz bilelim, underground kalsın, popüler olmasın"

Eselden beri hep var olan şeylerden biridir, sevilen bir sanatçının sana özel olması, sadece sana kalmasını isteme hissi. Rastalı çocuk Ais Ezhele, reggae ve dub harmanlı rap şarkıları yazarken, kendisinin bile çok yaşadığı çok farklı kitledeki insanların

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

dişine takılan rap şarkıları ile sonunda o dinleyici duvarını aşmıştır. Tabi buradaki duvar bir engel anlamında mıdır? Bence müzisyenler için evet, dinleyici içinse hayır. Müzisyenlerin kendilerini bir üst lige taşımaya istediğini gelen heyecan ticari olabileceği gibi "müziğin herkese ulaşsın" kaygısı da ağır basmaktadırdır çünkü.

Rap'in önlenemez yükselişi

Rap, ülkemizde 80'li ve 90'lı yıllarda doğanlar için underground müzik, 2000'li yıllarda doğanlar için adeta "macera dolu Amerika" oldu desek yanlış olmaz. Müzik türlerinin popüler olduğu yıllardaki alıcılara bakarsanız genç nesil hep başı çekendir.

Bundan yaklaşık 15 yıl öncesinde altın çağını yaşayan Türk Rock Müziği, Çilekeş, Kurban gibi sert rock grupları ile hali hazırda uzun yıllara yayılmış ünlüye Vega, Athena, Duman ve o zaman hayranları tarafından dergileri bile çıkarılan Şebnem Ferah gibi isimler asi, kendisini arayan gençliğin neferiydi. Aynı dönem rap müzik ise Yıttel ile başladığı serüvende Ceza'nın domine ettiği, Sagopa Jajmer ve Mode XL gibi isimlerin yükseldiği ve yabancı müzikte Eminem'in yükselişte olduğu bir dönem yaşıyordu.

(En şükeli zamanında ise Türk Rock Müziği ise kimi zaman rap müziğiyle iç içe geçiyordu. Batı Berlin temsilcimiz Fuat ile Çilekeş'in "Gözaltı" şarkısını eminim hatırlayanlarınız vardır.)

Bugün ise müzik kendi bağlamından taşarak sokakta ki duvarlara, dans edilen küllübe, takip edilen dizlere, günlük hayata devşiriliyor. Youtube'daki tıklanmalar, Instagram'daki like sayıları, streaming platformlarındaki rakamlar ise bu dönüşümün en ayırt edici metrikleri desek yanlış olmaz.

Yakın zamanda hala çok popüler olan 7Yüz isimli dizide Ezel'in "İmkansızım" şarkısının yer alması ya da Çukur dizisindeki rap ağırlığı bunun en önemli örneği. Bu dönüşüm içinde rap, popüler olan araçlarla kendine ayrı bir parantez açtı. Dillere pelesenk olan popüler kültüre en yakın söz öbeği "güneşi gülüşüne sığdırmak" öbeğinin Zeynep Bastık gibi yeni dönem pop fenomeni tarafından pop jürisine alınmasıyla beraber rap'in işte bu bahsettiğim evrimi de tamamlanmış oluyor.

Yeni popüler kültür: Rap

Yerli rap severlerin "Ceza mı Sagopa mı" karşılaştırmaları zaman içinde pek tabi ki "Ezel mi Ceza mı" sorusuna döndü. Bunda tabi ki yaş evmumu önemli hale geliyor. Yukarıda bahsettiğim Türk Rock Müziği'nin altın çağını da bilen kitle bu karşılaştırmaların sanırım tam içine düşmüştür.

Bu karşılaştırmaların temelindeki tepese

değişen müzik alışkanlıkları. Ceza ya da Sagopa'dan alışık olunan unamalı, kafiyeli biraz da saydım rap, zaman içinde autotune'lufakat başka bir rhyim diline kayan; aslında ezber bozan bir kimyaya evrildi.

Dijital dünyanın sirayet ettiği her alanda tüm başlıklar artık yeni formlarını giymiş durumda. Farklı BPM'ler, farklı perspektiflerden yazılmış flowlar, biraz daha bozuk sesler... Rap için durum bugün böyle. Ucuz synth'lerin baskın olduğu 90'lı yıllardaki şarkılara koşulsuz sevgimizin yerini bugün kolay kolay hiçbir şarkı alamıyor. Çünkü bugünkü pop da eskisinden oldukça farklı. O nostalji ile yaşıyoruz ama o nostaljisiz de olmuyor. (Neyse Türkçe Pop tamamen ayrı bir başlık)

O sebeple Ceza ya da Ezel karşılaştırması bana oldukça yanlış geliyor. Bir kere şunda anlaşılm, kültürel bir fenomeni sadece yerdiğinizde yeni bir şey söylemiş olmuyorsunuz. Kendinden bir şeyler bulan herkes o işe sevgi besler, kendinden uzak bulduğunda ise dinlemez/almaz olur biter.

Ezel, hiç şüphesiz Müptezhel albümü ile sokağın sesinden global sahneye uzanan bir kimlik yarattı. Karşılaştığı suçlamalar, hapis yatması gibi tatsız deneyimler sonrası Berlin'e yerleşmesi elbette yapacağı müziği de etkileyecek. Tam 3 sene önce Büyük Ev Ablukada grup üyeleriyle yaptığı sohbette "korkuyordum" demesi özgür bir ülkeye dair kaygılarının, derdinin olduğunu fazlasıyla gösteriyor. O yüzden bugün, Müptezhel gibi bir işi beklemek çok üzümlü ama yersiz. Elbette, derdini anlatmaktan kaçınmayan bir müzisyenin karşılaşıcağı tüm zorluklara rağmen kalmasıyla, özgür bir ülkede sadece müziğine odaklanması aynı sonucu vermeyecek.

Nitekim, kararını veren Ezel, Murda ile yaptığı collab sonrası Boynundaki Chain ve AYA tekileri ile Avrupa'da boy göstermeye başladı ve hemen ardından Alman rap dünyasının sevilen isimlerinden Ufo361 ile 2019 yılında yayınlandığı "Lights Out" albümlüğe devler ligine geçişini hızlandırdı.

Albümden çıkan ilk single Wind Sin Kral, YKKE gibi işler Ezel'in belki de daha "günlük" ve yine tutan işleri. Müptezhel'e göre oldukça farklı bir sound. Beklentilerin hep Müptezhel çizgisinde olduğunu görüyor ve okuyoruz Ezel'e dair. Bir sanatçının yaptığı ve tuttuğu işlerin devamını beklemek ne kadar dinleyici beenciliğise, tutan albümler ya da işler sonrası o sanatçının müzikal çizgisinin değişebileceğini düşünmemek de bir o kadar garip gelir bana. Madonna (hala müzik yapıyor olsa da) yeni bir Like a Virgin beklemezsiniz (Bartu

Henüz geçen yıl New York Times'da yayınlanan "Avrupa'da dinlemeniz gereken 15 farklı müzisyen" haberinde ismi geçen Ezel için ticari kaygıların ön planda olduğunu hiç sanmıyorum ancak müziğini artık daha fazla sayıda insanın bilmesi, duyması onu daha da ileriye taşıyacak.

Küçükçağlayan vurgusuyla okunsu da olur) ya da Pearl Jam'in ilk zamanlarında röportaj vermeyecek kadar protest duruşlarını bugün devam etmesini beklemenin saçmalığı gibi.

Gelin rap müziğin gidelim, Eminem'in şov yaptığı yıllarda tüm siyahı rapçilerin saygı yaptığı adam bugün yeni bir söz söyle(ye) miyor ama bu durum ondan bir beklentimiz olacağı anlamına da gelmiyor.

West Coast ya da East Coast?

Ailesinde çok sayıda müzisyen olan ve çaldığı çok sayıda enstrüman, farklı sound'lara olan merakıyla ayrılan Ezel, yani Sercan İpekçioğlu için Türkçe Rap'in doğduğu yer Berlin'de yeni bir macera başladı.

Henüz geçen yıl New York Times'da yayınlanan "Avrupa'da dinlemeniz gereken 15 farklı müzisyen" haberinde ismi geçen Ezel için ticari kaygıların ön planda olduğunu hiç sanmıyorum ancak müziğini artık daha fazla sayıda insanın bilmesi, duyması onu daha da ileriye taşıyacak.

Kanye West gibi bir fame ikonasının olduğu taraf ya da para ve şöretle geleni yine müziğine yatan bir Kendrick Lamar. Kulvarların farklı olduğunu biliyoruz fakat bu iki farklı tercinin yarattığı müzikal auranın (ki bizi de ilgilendiren kısmı bu) bambaşka karşılıkları var.

West Coast'u temsilen ışıltılı hayattlar, kadınlar, pahalı saatler, arabalar mı; East Coast'un derdi ve sosyal sorunlara eğilen tarafı mı? Ezel'i nerede göreceğimizi zaman gösterecek fakat özetlikte global sahnedir trmanacağı noktada ben şımarık ve dertsiz bir Angara bebesi olarak göremiyorum şahsen.

Sansar Salvo, Anıl Piyancı, Şanışer, Gazapizm gibi isimlerle kol kola ilerlediği rap dünyasında küsa sürede yaptıkları Ezel'i zaten East Coast'un tepesine taşıyor. Şimdi West Coast düşünsün.

"Kökler Filizleniyor, Ezel'in reggae sounduyla müzik yaptığı arbu.

AYŞEGÜL ÖNEREN

Samimiyetin bedeli

16 Kasım 2019 gecesi Ezhel'in İstanbul Volkswagen Arena'daki konserinden sonra eve dönerken dolmuşta tanıştığım üniversite öğrencisi bir kız Ezhel'i elli kişilik salonu dolduramadığı günlerden beri dinlediğini söylediğinde kendimi yaşı hissettim. Henüz yirmililerini bitirmedim hâlde "yeni müziği yakalayamıyorum" diye yakınacak duruma gelmişim sanki. Ezhel aslında yaklaşık on yıldır bu piyasada ve son üç yıldır yldz mertebesinde. Ama benim onu ilk canlı izleyişim, "tribünlerin olduğu ilk konserim" diye tanımladığı o 16 Kasım akşamına denk geldi. İstanbul'daki son konseri oldu bu, ardından askere gidip geldi. Sonrasıya malum, karantinadayız.

Tam da bu karantina döneminde Barış Akpolat imzalı bir biyografi kitabı çıktı Ezhel'in. Henüz otuz yaşını bile dolduramamasına rağmen müzik serüveninin resmen kayıtlara geçmesi için biraz erken değil miydi? Bence değil, zira o şu anda müziğinin Türkiye sınırlarının dışına taşıdığı, yediden yetmişe herkesin tanıdığı, kariyerinin zirvesinde diyebileceğimiz bir noktada. Biletlerin günler önce tükendiği ve bütün stadyumun şarkıları tek bir ağızdan ezbere söyleyip dans ettiği o konserde anladım bunu. Orada Ezhel'in haptiste olduğu karanlık günler, klavye delikanlıların hakkında yazdığı ağır sözler çok uzakta kalmıştı. Hepimiz aynı coşku ve enerjisiyle büyük bir kutlamadaydık ve Ezhel mükemmel bir ev sahibiydi. Gecenin başında söylediği "Tek dileğim herkesi memnun ve mutlu görmek" temennisini fazlasıyla gerçekleştirdi.

İşte bu içtenliği ve iyi niyeti Ezhel'i hem popüler yapan hem de diğer rapçilerden farklılık alan özelliklerinin başında geliyor. Bu hassasiyet ve samimiyet onun tavrılarından şarkı sözlerine

Ezhel bizi bu yeni dünya anlayışına yaklaştırmaya çalışıyor. "Dürüst olun ve hiçbir şeyden korkmayın," diyor, "yeter ki kimsenin kalbini kırmayın, kimsaye saygısızlık etmeyin. O zaman her şey harika olacak."

kadar birçok yönüne yansıyor. Seksle ilgili olduğu hâlde bunuyabancı rap şarkılarında bile pek rastlamadığımız bir romantizmle anlattığı Küvetşarkısı başta olmak üzere artık klişeleşen "Güneşi gülüşüne nasıl sığdırırsın?" ve "Sen bir fidan olsam her yer seni diksem" gibi hisli sözleriyle ön yargıları kırıyor. Onun şarkılarını anlamak ve zevkle dinlemek için anlattığı her şeyi yaşamış olmaya gerek yok. Onlar tipki iyi bir kitap gibi sizi içine alıyor ve başka dünyalara götürüyor. Farklı bakış açıları sunuyor, türlü maceralara sürüklüyor, saklı hisleri açığa çıkarıyor. Bütün bunları yapabilmek gücüne rağmen Ezhel, artık sosyal medya mesajlarına cevap veremeyeceği için özür dileyip bu durumu "ünlü kaprisi" olarak tanımlayarak kendisiyle dalga geçebiliyor.

Ama bu samimiyetin bir bedeli var. Belki bu yüzden bazı insanlar onu acımasızca eleştirme hakkını kendinde buluyor rahatlıkla. Bir yandan Berlin'e yerleştiği için onu kınarken öbür yandan ülkemizde yaşanan bir soruna dokunduğunda hemen hapis günlerini hatırlatmaktan kaçınıyorlar. Oysa Berlin'e taşınması hiç garip değil, sonuçta Ezhel için Türkçe rap'in doğduğu kutsal topraklar gibi orası. Üstelik yaşadığı yer de İngilizce konuştuğu için "Sen gerçekten Türk müsün?" sorularına maruz kalmasına isyan eden ve Türkiye'nin iyi bir ülke olmasını istediğini her fırsatta dile getiren biri. Onun tek derdi, yapmak istediği müziği istediği gibi yapabilmeye devam etmek. Bunu gerçekleştirebilmek için elinden gelen en iyisini yapıyor ve kendini geliştirmeye devam ediyor. Dil, din ve ırk farklılıklarının ve ülke sınırlarının keşfedilmeye ve sevimye engel olmadığı bir sanat evreninde yaşıyoruz artık. Sanatıyla gündeme gelen ve başarısı takdiredilen kişilerin aksine yer yer yalıtılmış ve yersizce eleştirildiği günlereskide kalıyor. Ezhel bizi bu yeni dünya anlayışına yaklaştırmaya çalışıyor. "Dürüst olun ve hiçbir şeyden korkmayın," diyor, "yeter ki kimsenin kalbini kırmayın, kimsaye saygısızlık etmeyin. O zaman her şey harika olacak."

Fotoğraf: Leo Xandre

Örnek sanatçı olarak

EZHEL?

MELİS DANIŞMEND

Nasıl başarıyorum bilmiyorum ama popülerlik patlaması yaşayan bazı isimlerle temas etmem çok uzun zaman alabiliyor. Ortalk Aleyna Tilki'yle yıklırken hiç denk gelmiyip altı ay sonra ilk kez dinlemem, Reynmen'in Ocak 2019'da çıkardığı ve YouTube'da yaklaşık 300 milyon kez dinlenen ilk single'ına şu an bu yazıyı yazarken açıp bakmam gibi... Timeline'da önüme defalarca çıkan isimler ve eserlere karşı sanki bir 'panik odam' var, içeri girip olan bitenden uzak kalmayı becerebiliyorum. İşin tuhafı inanılması zor bir şekilde bu isimlere dolmuş, taksii ya da büfede de rastlamıyorum. Aşırı popüler olanı bir süre hiç merak etmiyip ancak kendimi hazır hissettiğimde, yani "paşa gönlüm istediğinde" tıklayıp ne olup bittiğine bakıyorum.

İşte Ezhel'i ilk kez dinlediğimde de sosyal medyanın çeşitli köşelerinde önüme defalarca düşen 'is pas kır kömür plastik'in ne olduğunu anlamaya çalışmamin üzerinden dört-beş ay geçmişti. Ezhel'in memleketi Ankara'dan İstanbul'a dönmüydüm. Ve yolda Müptezhel albümünü dinliyordum. Bolca Drake'i andıran, auto-tune ve 'ey ey'lerle süslü şarkılar -çok tizme olmasa da- hoşuma gitiymiş. Rap'in özüdeki isyan, muhaliflik de vardı ama sanırım esas insanı yakalayan tarafı bir tür özgürlük ve cesaret sunmasıydı. Bu ilk dinleştikten aylar sonra onu Moda Sahnesi'nde Herkes Tek festivalinde izledim. Gitarıyla çıkıp Küvet'i söylediğinde -abartıyormum- mekân çöklüklerla inlemişti. Ezhel'in bu son derece erotik şarkısı dinleyicileri gülümsetiyor, coşturuyor ve eğlendiriyordu.

"Sanatçı topluma örnek olmalıdır" cümlesine

inanmayan biriyim. Yani hatasız olamayacak kullara bu ağır sorumluluğu yüklemenin manasızlığını geçtim, her bireyin kendine özel bir yolculuğu olduğuna, seçimlerinin sonuçlarına katlanması gerektiğine, kısıcası cuvalladığında "Ama ben filanca'yı örnek alıyordum, o yüzden oldu" jokerini (hele ki hiç tanışmadığı biriyse) kullanamayacak kadar sorumluluk sahibi olması gerektiğine

Bir müziğin parçası olmanızın farklı sebepleri vardır. Bazen üzüntünüze en doğru sözler ya da melodilerle derman olduğunuz için, bazen mutluluğunuza mutluluk katacak kadar coşku verdiği için size yardım eder. Çünkü müziğin duyguları katmerlemek gibi bir sihri vardır. Ve bunu ancak müzikle tanışmış, müziği bilen, müziğe yabancı olmayan, ondan korkmayanlar hakkıyla bilir.

inaniyorum. Bizimki gibi topraklar için biraz zor düşünceler bunlar ama Ezhel'i yazdığı sözler ve var oluş şekli sebebiyle karalamak ve hatta cezalandırmak bana hep bir tuhaf geldi. "Ergen olmadığım için mi böyle düşünüyorum?" diye kendimi sorguladığımda, zamanında ergen olduğumu ve hiçbir zaman şarkıların hipnozuyla hareket etmediğini hatırladım. Ezhel'i dinlediğimde

de para kalkmamıştım ve hatta çizdiği resmi biraz da bu janrın bir parçası, 'racona uyuş', 'paket kâğıdını parlatma' olarak görmüştüm. Türe aşına olanlar zaten yıllardır Amerika ve Avrupa'da bunun örneklerine rastlıyorlardı.

Bir müziğin parçası olmanızın farklı sebepleri vardır. Bazen üzüntünüze en doğru sözler ya da melodilerle derman olduğu için, bazen mutluluğunuza mutluluk katacak kadar coşku verdiği için, bazen öfkenizi açığa vurmanın en artistik yolu olduğu için, bazene hayatınızda kaybettığınız ya da henüz bulamadığınız gücü geri kazanmanız için size yardım eder. Çünkü müziğin duyguları katmerlemek gibi bir sihri vardır. Ve bunu ancak müzikle tanışmış, müziği bilen, müziğe yabancı olmayan, ondan korkmayanlar hakkıyla bilir. Şarkıları yaratan kişinin hayatını illa bire bir benimsemeyiz ya da kopyalayamaz, onun bir parçası olmak için yanıp tutuşmazsınız. Hatta kimi sanatçının "durusuyla" ilgili problemleriz vardır ama şarkılarından vazgeçemezsiniz. Bazen bir müziği sadece rahatlamak, hafiflemek, verdiği özgürlük duygusunu iliklerinize kadar hissetmek için dinlersiniz; onun bir parçası olmak gerçek için dinlemediğiniz ya da size buldurulmayan cesaret veriyorlardı.

Sanatla uğraşanları hizaya sokmak yerine, duyduklarını ya da izlediklerini bire bir kopyalayacak, körü körüne etkilenebilecek yani iradesi, muhakemesi ama en önemlisi sorgulama yeteneği gelişmiş nesiller yetiştirmeyi düstur edinsek ne kadar yerinde olur. Çünkü diğertürlü, bize biraz ters düşen herkesi tü kaka ilan etmekten ya da sesini kısmaya çalışmaktan başka bir yol olmadığı, yanıp sönmeye devam edeceğiz.

Her şehrin insanı olmak istiyorum

BURAK ABATAY

"Dünya bir bütün, öyle görüp üzerinde gezebildiğin kadar gezeceksin. Biz aslında bütün dünyaya mı geldik yoksa belli bir toprak parçasına mı geldik? Onu düşününce görmek istiyorum. Her yerin, her şehrin insanı olmak istiyorum. Ankara'yı çok sevdiğim için mesela başka şehirlerde de o havayı, o dokuyu almaya çalışıyorum"

2017 yılında yayımladığı 'Müptezhel' albümüyle Türkiye'de rap müziğin seyrini değiştiren Ezhel, 2019'da ise Ufo361 ile Lights Out albümünü çıkardı. Felaket, AYA, LOLO, Olay gibi ardi ardına yayımladığı teklilerle de milyonlarca insana ulaştı. Binlere seslendiği konserlerin biletleri ise konser günlerinden önce tükendi, kara borsaya düştü. 2017'den bu yana kelimenin tam anlamıyla bir rüzgârestirirken şarkı sözlerinde uyuşturucuyu özendirildiği gerekçesiyle Ezhel tutuklanarak cezaevinde yattı. 1 yıl önce Almanya'ya yerleşen Ezhel, uluslararası arenada da dikkatleri üzerine çekmeye başladı.

Sevilen sanatçısıyla tüm bu başarıları, hayatını Almanya'da devam ettirmesini ve daha pek çok konuyu konuştuk.

■ Tam da büyük bir Avrupa turnesine hazırlanırken pandemipatladı. Nasıl gidiyor karantina günleri?

Evlerdeyiz. Almanya'da sokağa çıkma yasağı gibi bir şey olmadı, yine önlemler vardı tabii ama daha çok insanlar temkinliydi. Evdeyim, insan boşluğa düşüyor, turneyi de erteledik zaten bir kere, şimdi ikinci kez ertelemiş olduk. O yüzden insan üzülüyor. Eminim dinleyiciler de, konsere bilet alanlar da gıcık olmuş türüyle duruma. Ama yapacak bir şey yok. Umarım bir an önce biter bu süreç ve herkes normal hayatına kavuşur. Karantinada acizliğimizi görmüş olduk. Böyle durumlarda insanın insana nasıl muhtaç olduğunu ve bireyselliğin çok da işe yaramadığını gördük.

■ Ankara'dan Berlin'e giden bir yol...

Almanya'da olmak nasıl? Özlüyor musunuz buraları?

Almanya'da olmak güzel. Sadece Almanya'da olmak değil; uzun yıllar bir yerde kalıp sonra başka bir yere gitmek güzel bir şey. Ama tabii ki Ankara'yı özleyorum. Sonuçta insanın doğduğu büyüdüğü yer başka. Özleyorum yani. Hele bir de dönemeyince, uçaklar falan yalan olunca insan iyice özlüyor. Gurbet hissiyatı o zaman geliyor. Bana birkaç gün önce geldi ilk defa. Karantınada evde dururken içime içime, kalbime doğru gelen bir his bu gurbet hissi... Çünkü dönemeyecek miyiz, ne olacak diye düşünüyörusun. Onun dışında da bir deneyim elbette. Berlin çok kozmopolit bir yer. Almanya'yla Berlin çok başka kavramlar gerçekten. Ne kadar başkenti de olsa Berlin gerçekten ayrı bir şey. Ama Türkiye'yı özleyorum. Gidip gidip geliyoruz fırsat oldukça. Ankara'da yapacak çok şeyimiz var çünkü.

■ Almanya'da olmak müziğinize neler kattı/eksiltti?

Hiçbir şey eksilmedi. Aksine daha çok şey kattı. İnsanlık ufku genişliyor. Berlin'de kozmopolit bir yapı olduğu için kültürel/sanatsal çok etkileşim oluyor. Burada bir sürü sanatçıyla tanışıyoruz. O yüzden senin de ufukun genişliyor. Güzel bir şey bir de. Sonuçta Türkiye Rap'i temsil ediyorsun. Hoş bir duygu. O etkileşimin içine giriyorsun.

ORGANİZE BİR CEHALET VAR

■ Türkiye'de kalmak bu koşullarda bir tür imkânsızlığa mı bürünmüştü? Nasıl yorumluyorsunuz Berlin'e taşınma sürecini?

Yalan söylemek istemiyorum ama galiba bürünmüştü. İmkânsız bir durum yok tabii. Ama insan fırsatı varken geliyor çünkü kendini özgür hissedemiyorsun ki. Belli bir dönem Türkiye'de de uluslararası bir etkileşim vardı ama o da kalmadı. Burada ise hâlâ var. Çok güzel müzisyenler geliyordu, hepsi kesildi artık, gelmiyor kimse. Hep istiyordum ama 2010-2011-2012'de hep imkânsız geliyordu yurtdışına gitmek. Bir üniversite, bir şey de yok Erasmus falan yapalım. Etkileşimler, herkes gitmiş, üzüldüyordum ben de. Sonra baktım üzülecek bir şey yok dedim kendime, bile insanları geliyordu çünkü. O etkileşim olduğu için güzeldi. Mevcut koşullarda bile imkânsızlık. Tabii bir de bunaldım. Bunaldım değil. Çünkü çok organize bir cehalet var, onunla mücadele etmek zorunda kalıyorsun sık sık. Biraz daha salım kafayla müzik yapmak istedi diyebiliriz. Ama dediğim gibi bir kaçış da değil aslında çünkü benim bir ayağım her zaman Türkiye'de, temelli gittim diye bir şey yok. Buraya bir vizeyle geldim. O yüzden Türkiye'de duramayacağım ya da yapamıyacağım gibi bir durum yok.

■ Berlin'e taşınma nasıl oldu?

Zamanla karar verdim bir şey oldu. İlk geldiğimde benim Berlin'de yapamayacağım gelirdi. Dil barrierı insanı çok vuruyor. Gideyim İngiltere'de yaşıyayım diyordum, İngilizce var

onunla yaşıyordum. Ondan sonra Londra'ya gittim, oraya da isinamadım. Orası gerçekten kaotik. Berlin'de başka bir şey vardı. Ben ilk Berlin'e geldiğimde çok sevmiştim, Türkiye Rap'in doğduğu yer diye. Ve bir sürü tarih tabii, sırf ondan değil. Burada yaşarken ders almak isteyecek insana çok fazla politik olarak alınacak ders var. Bu da çok etkilemişti beni ama yaşamak imkânsız geliyordu.

Sonra baktım ki istediğin insan olabirsin burada, kimse kimseyi yargılamaz. Yani vardır elbette ki tek tek ama burada öyle bir his var. Kimse kimseye 'kardeşim sen ne yapıyorsun' çekmez. Kimse sırf kendi olduğundan yargılanmaz. Onun hissiyatının güzelliği de var, onu yaşamak güzel bir şey. Manyakça şeyler de oluyor ama en azından dünyadaki birçok yere göre çok daha özgürlükçü ruhu olan bir yer. O süreçte de en son dedim ki tamam ya, ben geleyim buraya. Türkiye Rap'in tarihiyle birlikte bir sürü ilğimi çeken, kendimi bulduğum şey oldu burada. Bizim diasporamızdan çok fazla insanla tanıştım.

■ Mutlu musunuz peki?

Evet ki bu kararı verdim. Görülecek edilecek deneyimler çok var. Hatta bir gün Berlin'den de taşınırım başka bir yere giderim. Benim için dünya şu saatten sonra bir yolculuk... Nereye kadar giderse... Bavalıyı alıp nereye kadar giderse ilerlemek istiyorum. Dünya bir bütün olduğu görüşü üzerinde gezilebildiğin kadar gezilecek. Biz aslında bütün dünyaya mı geldik yoksa belli bir toprak parçasına mı geldik? Onu düşününce görmek istiyorum. Her yerin, her şehrin insanı olmak istiyorum. Ankara'yı çok sevdiğim için mesela başka şehirlerde de o havayı, o dokuyu almaya çalışıyorum. Ankara'da nerede hangi ağacın çıktığını bile biliyorsun 26 yıl yaşıyınca. O ağaca selam veriyorsun. Bu şehirlere gelpi şehirleri tanımak, o binaları, tarihi sokakları görmek en güzel duygu. Ama Ankara işte kürkçü dükkânı, dönüp dolaşıp gideceğim yer Ankara, kaçanı yok.

İNSANLARA YARDIM EDİNCE HAYİRSEVER, İNSANLAR AÇ DEYİNCE 'KOMÜNİST' OLUYORSUN

Bununla birlikte önceki son gazete röportajını BirGün için ben yaptım. Tutuklanmanız ardından Kamufle, kendisiyle yaptığım bir söyleşide şuna benzer bir cümle alıntılamıştınız sizin için: "Ezhele, 'kesir' dediği için değil: onun öncesinde

Bu kadar çok gazetesinin tutuklandığı bir ülkede elbet katkısı vardır. İnsanlara yardım edince hayırsever oluyorsun, insanlar aç deyince komünist, anarşist oluyorsun. Seni kötü bir şekilde politize ediyorlar.

sistemle alakalı dediği 'is, pas, kir, kömür, plastik, çöpük, lastik' dediği için içeri alındı." Katılır mısınız buna?

Kamufle canım kardeşim benim, güzel söylemiş, sağ olsun. Dediğine evet katılıyorum. Aslında böyle bir suçlama çok üstüme, kimse resmi olarak bunu dedin diye bir şey yapmadı ama bu kadar çok gazetesinin tutuklandığı bir ülkede elbet katkısı vardır o sözlerin. İnsanlara yardım edince hayırsever oluyorsun, insanlar aç deyince komünist, anarşist oluyorsun. Seni kötü bir şekilde politize ediyorlar. Öyle olduğu için buna katılabiliyorum. O da çok üzücü, esrar demenin bir problem olması, bu da sonuçta bir bitti, dünyanın her yerinde var. Beni neden tutukladılar? İşte şapkamda kenevir yaprağı var diye beni polisler öyle aldı, "Bu ne burada? Kenevir yaprağı var şapkamda" falan diye kızıyorlar. Bir iki ay sonra bütün gazetelerde, bütün dergilerde boyboyk kenevir resimleri vardı, çünkü 'kenevir' dediler. O gün gazeteye, internete baktım, gerçekten mi ya dedim, benim yaptığım şeyin aslında bir farkı yok ki. O kısım çok saçmaydı. Zaten kendileri de anladı, beni içeri sokan şeyin neyse beni içeri sokmaması gerektiğini, boş bir şey olduğunu. Ama tabii benim şansım neydi? Benim arkamda bir halk desteği vardı. O insanlar olmasa, ki her birine tekler teker teşekkür ediyorum. Beni destekleyen, bana destek veren insanlar olmasaydı gerçekten orada beni çürütürlerdi. Şu an sapa sapan şeylerden dolayı içerde olan insanlara keşke bir şey yapabilsem. Bir şey yapamıyoruz ve çok üzüldüyorum. O duyguyu anlıyorum. Destek de olmaya çalışsam halk nezdinde, cam nezdinde belli bir şeye ulaşmaktan sonra... Ben bu konuda şanslıydım, haksız yere ceza çeken bir sürü insan var maalesef. Onlar için üzücü.

■ Rap müzik dinleyicilerinin 15 yıl önce hayranı olduğu müzisyenlerden bugün pek de beklediklerini bulamadıkları oluyor. Rap, daha genç bir şey mi? MC zaman geçtikçe ilna kabiliyetini, popülaritesini yitirir mi? Ben de 30 olmak üzereyim, ergenlik biteli bayağı oldu. Genç enerjisi diye bir şey var, onu

açık söyleyeyim. O enerji çökefsane ve öyle birşey var. Ama zaman geçtikçe sanatçının müziğidaha da olgunlaşıyor, daha da oturuyor; kendini bulması, sesini bulması... Tam kıvamında, güzel rapçi olduğu zaman zaten biraz zaman geçmiş oluyor üstünden. Ama yok yani, bence herkes her an güzel bir şey çıkartabilir. Rap müzik bir su gibidir, girdiği kalbini, dönemin şeklini alır. 80'lerde disko müzikleri üzerine okunan rap, 90'larda, 2000'de değişime uğradı. 2010'lu yıllarda değişime uğradı. Hatta 2010'lara doğru rap house şarkıların üzerine yapılmaya başladı. O zaman ben epey korkmuştum. Dedim, "Allah, kaybettik bu savaşı. Sonra trap geliyordu. Benim trapıyım trap'e hiç isinamadı. Şu an cayır cayır tırpıyan arkadaşlarım gerçekten o zamanlar burun kıvrıyordu. Bu ne lan falan diyorlardık biz de, sonra anladık ama. Rap kalıbını alan su gibi bir şey olduğu için çağını ne kadar karşılayabildiği önemli sanatçının. Yoksa kaç yaşında olursan ol gençlere hitap edebilirsin. Çünkü rap tam tersine zamansız bir şey, zamansız, mekânsız, her dilde, her yaşta yayılabilir. Sonuçta kendini ifade etme biçimi. Zamanın geçmesiyle alakası yok bence. İnsanın kendisiyle alakalı. Ona bakarsan Snoop Dogg niye var hâlâ? Uzun süredir o da süper bir şey çıkartmadı ama en son hitlerini yaptığı zaman da çok genç değildi. O yüzden öyle bir şey bence yok.

■ **10 sene önce rap'e başladaysanız Türkçe rap'te bir şeyler daha farklı olabilir miydi?**
Aslında ben kıyak çağda doğduğumu düşünüyorum. 10 sene önce doğsaydım istemezdim, bizim için daha kolaydı her şey, yalan yok. Benden 10 sene önceki kuşak çok daha fazla uğraştı bir şeyler yapabilmek için. Çok daha duygusal çok daha samimi bir ortamdı, evet. Şimdi hiç duygusal ve samimi olmayan iğrenç bir ortam var ama bugün bütün televizyonların, reklamların rap'i kullanmak için

Enstrüman benim için önemli, en azından hayatta çalmak için önemli çünkü elektrikli gittiğinde geriye sadece enstrümanlar kalacak müzik için.

elinden gelenlerin yapması beni çok eğlendirdi. Yine iyi aslında çünkü eskiden dalga geçiriyorlardı. Rap insanları için bir dalga unsuru. Talk şovlara çıkıldır, hep aynı sorular, "El sallamak ne, kafa sallamak ne?" Rockçılara da aynı sorular soruluyordu salak salak. O zaman dalga malmazesiydik, o yüzden şimdiki tavırları çok hoşuma gidiyor. Gerek pop müzik camiası, gerek medya camiasının şu an duydukları saygı ve rap'e olan muhtaçlıktan benim hoşuma gidiyor.

■ **"Gün geliryaptığım bir albümü Müptezhel'den daha az seviliyorsa mukayese edilir" diye bir endişeniz var mı?**
Endişe değil ama bunun olmaması kaçınılmaz bir şey. Olay bu zaten. İnsanlar mutlaka kıyaslayacak. Benim böyle bir tahminim olmasa bile insanlar bunu yapacak, doğal bir insan tepkisi. Ben de Kendrick Lamar'ın albümü çıksa öncekiyle kıyaslarım. O yüzden bu insana, 'aga iyi bir şey yap' duygusu veriyor. Bu güzel bir şey. İnsanların eleştirileri de aslında güzel, yapıcı dayakıcı da eleştirse senin işinin bir feedback'i, yaptığın şeyin bir karşılığı, sana nasıl yapman gerektiğini gösteren bir yol. O yüzden mutlaka mukayese

edecekler. Müptezhel'den daha az sevilirse de yapacak bir şey yok, şu saatten sonra Müptezhel'den daha çok sevilsin diye de yapmam işimi. Tamamen şu saatten sonra ben kendi istediğim müziği yapmaya bakarım. Hiç önemli değil benim için, hiç sevimyebilir de gerçekten.

ELEKTRİKLER GİTTİĞİNDE SADECE ENSTRÜMAN KALIR

■ **"3 Gün" şarkınızı müziğinizdeki enstrümantal gücü ifade etmek için örnek göstermek mümkün. Ancak bu son şarkılarınızda o denli öne çıkmadı. Ne dersiniz? Enstrüman ne kadar önemli müziğiniz için?**
Aslında karmaşık melodileri elle çaldığımız da oluyor. Bugün kardeşim mouse'la konçerto yazıyor resmen. Ama enstrüman da koymaya çalışıyoruz traplerin üstüne. Ben bazı şarkılarda trompet çalmaya çalışıyorum, bas çalmaya çalışıyorum, gitar çalmaya çalışıyorum... Enstrüman olmasını ben seviyorum tabii ki. Hiçbirinde virtüöz değilim, hepsini ortalama biliyorum, bir dil di derini anlatacak kadar bilmek var ya ben de enstrümanların çoğunu derdimi anlatacak kadar çalabiliyorum abi. O yüzden idare etmeye çalışıyorum hepsitle. Enstrüman benim için önemli, en azından hayatta çalmak için önemli çünkü elektrikli gittiğinde geriye sadece enstrümanlar kalacak müzik için.

■ **Birde Trap ile birlikte lirikalite biraz geri planda kaldı. Rap'te lirikalite sizin için olmazsa olmaz mı?**
Trap'ın türü gereği lirikalite senin bir tercihin. Lirikalite bizim için eskiden daha kompleks anlamlardı. Adam edebiyatı parçalamış, bu mesela lirikaliteydi. Ama şimdi trap konjonktüründe bir şeyi ne kadar basitçe anlatabılıyorsun bu çok zor bir şeydir. Aslında lirikalite sorunu yok ama bir düşünce de var, insanların bahsettiği şeyler daha şiğ, daha yavan belki. Öyle trickler de oluşt. Çünkü zaten insanlar kompleks bir şey sunarsın insanlar dinlemeye. O kadar basit. Ama böyle açıp dinlenecek müzik yapmak istiyorsan formülü tabii ki daha basit, akılda kalıcı melodiler. Daha kaotik şeyler de akılda kalabilir, çok sevilir ama lirikalite onu sağlıyor. O sığlık, yavanlık insanların daha kolay algılamasını sağlıyor müziği. Bir yandan da tercih meselesi. Trap çoğu şarkıyı gaza getirmek, kendini iyi hissetmek için dinlersin. Baza şarkılar var sokakları anlatır, dinlersin dertlerini. Ben böyle tarz tarz, konu konu anlatabilir, insanlar da istedikleri zaman dinler kafasındayım. İnsan yapmıyorsa lirikaliteyi de zorla yaptırılmazsın abi. Ama lirikalite iyi bir rap için önemli. Lirikal olarak iyiymi kim istemez. Ben de isterim dinlemek.

■ **Katıldığınız onca konserinizden hareketle şöyle bir şey sormak isterim: Eskiden politik şarkı sözlerinin alıcısı yine politik insanlardı. Bir şeyler oldu ve değişti bu durum.**

Karantinada acizliğimizi görmüş olduk, böyle durumlarda insanın insana nasıl muhtaç olduğunu gördük. Bireyselliğin böyle durumlarda çok da işe yaradığını

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>
Mehmet Ali & Akşamsefası

Sahnedeyse politik bir söz söyletken insanların bu söze uygun politik tavrı göstermediğini düşündüğünüz oluyor mu?

Kimse benle aynı görüşe sahip olmak zorunda değil. Benim belli derdim, belli politik görüşlerim var. İnsanlara anlatmaya da çalışıyorum, anlayan varsa. Benimle aynı hissedene varsa okey ama dediğim gibi herkes benim müziğimi sevebilir, dinleyebilir, hoşuna gidebilir ama benimle aynı dünya görüşüne ya da aynı politik düşüncelere sahip olmayabilir. Benim için de hiç önemli değil. Kimseye demem ki "Allahseni bildiği gibiyapsinbenimle aynı görüşten değilsin." "Ya da işte 'benim doğrularım hepinizin doğrusu olmak zorundadır, benim gibi değilseniz benden değilsiniz, çıkın gidin bu konser salonundan!' Diyemem yani kimseye. Ben herkes için yapıyorum müziğimi, herkes gelsin. Olabildiğince farklı insan gelsin, olabildiğince farklı görüş gelsin istiyorum zaten ki o farklılıkların ne kadar çok bir arada olduğunu gösterebilirim. O her grupta olan webizi ayırmak isteyen aşırı psikopatinsanlar yüzülsün bizi yan yana görebildikleri zaman. O yüzden ben herkes gelsin isterim. Ama Türkiye politik olarak zor bir atmosfer. Herkes benimle aynı tavrı göstermek zorunda da değil ki ama çoğu zaman da insanlar ne demek istediğini anlıyorlar ve bir şekilde onun bir etki-tepkinsini güzellik bir şekilde alıyorum ben. Bana genelde daha pozitif bir şekilde yansıyor bu.

'CEBECİLİ EZHEL' NEDEN OLMASIN?

■ Ankaralı müzisyenlerle bir şarkı yapsanız keyiften dört köşe olacak çok fazla insan biliyorum. Böyle bir şey hayal etmek çok mu

fazla?

Hiç de fazla değil. Eğlenceli olur ben de çok isterim. Çubuklu Yaşar'ın çok büyük hayranıyım. Pavlon şarkısından sonra sonunda onunla iletişime geçtik. Muhabbet ettik, arada da mesalaşıyoruz abiyle. Çok sağ olsun o da teşekkür etti o etkileşim için. Tam bir halk ozanı o şarkıları güldüren o Ankara oyun havalatlarında. Başkalarına göre öne çıkan bir tarzı var. O yüzden benim çok sevdiğim vesokalar dataksideduyarak büyüdüğüm birisi. Böyle projeleri tabii ki çok isterim. Ben de bir sürü edirdiğünüyorum. Zaten kendim de bağlama çalıyorum ama altına hip hop ritimleri yazıyorum. Çıkarmıyorum tabii. Onu güzel tam istediğim gibi yapmak istiyorum ama harika olur, neden olmasın. Rap mep de değil belki ben Ankara oyun havası albümü yaparım. Cebecili Seco olabilir, Cebecili Ezhel olabilir.

ADAM BİZE SÖVEREK PARA KAZANDI

■ Norm Ender'in 'Mekanın Sahibi' şarkısına ilişkin sormak isterim. Bu sanırım size yönelik ilk diss değil sanırım son da olmayacak. Ne düşündünüz?

Ne düşünelim işte dedi ki herhalde gıcık oldu bize. Çünkü bir şey de yapmadık. Hep rap için çalıştık. Şarkıyı dinlediğim zaman adamın bize karşı suçlamaları var. Tepkisini dile getiriyor, eleştirisini söylüyor ama bizi popüler kültüre köle olmakla suçluyor. Ama aslında tam tersi gibi bir durum var olayda. Aslında bize dediği her şeyi kendi yaptı gibi bir durum oldu ben sadece ona üzüldüm. Şarkıda dediklerinin daha arkasında dursun isterdim. Anlamadım arkadaş. Değişik bir şey oldu. Adam bize

sövere para kazandı, valia mükkemmelbir sistem. İnsanlar sonra bizden tiksindiler, nefret ettiler. Anlamadım ne yaptık, nasıldı oldu. Bizi sevmeyen insanları bir odak noktasına topladı ve hincini aldı. İnsanlar sevindiler kavga ya da sevdikleri için. Ondan sonra programlara talk showlara çıktı. Orada da bize sövdü, saydı, hakaret etti. Bizim kültürde var işte. Aynı şeyler ben yazsam mesela yapamazdım kafiyesiz rapfalan. Ya da ben öyle yazsam benim fanlarım beni çok ederdi. O yüzden de üzüldüyüm. Dissevet belli bir şeyegöre kazanılır ama çok vasat bu. Dahagüzel bir şey olsun isterdim. İnsanların dönüp bize söyledikleri şeyler çok komik oldusuna. Bize laf sokuyorlar ama komik şeyler söylüyorlar insanın gülesini geliyor. Daha sağlam daha akılcı şeyler beklerdim.

■ Pekki LÖLO mevzusu?

Ben Berlin'e 2019, 1 Mayıs'ta geldim. Ondan sonra ilk haftalar Olay'ı yaptım Olay'dan sonra LÖLO'yu yaptım. Şarkılar hazırda duruyordu. Şarkıda 'sosis salam mevzusu' vardı; o da neyse artık. "Ne zaman çıkartırsak çıkaramınsanlar 'buna' dedi ki zannedecek. Madem elimizde hazır var biz de çıkartalım" dedim. Zaten herkes o anı beklıymış herkes bir kapışma beklıymış. Keşke onu çıkarmasaydım ona direkt bir şey yazsaydım. İnsanlar o olayı, o egoyu seydi. O yüzden dediklerimiz ama Mekanın Sahibi dediğim gibi lirik olarak gerçekten kötü. Bana öyle geliyor. İnsanları bize karşı odaklıyor. Zaten insanlar düşüneni beklıyor. Bir şey olsa da bir şey desek orada da bize bir ekmek çıksın gibi bir şey... Üzüldüm açıkçası benim için de bir kopuş oldu. Dedim ki, nedir yani insanlar ne yapmaya çalışıyor? Ben müzikten ne beklıyormuz müzik böyle bir şey

mi? Onları görmek deney oldu, güzel sosyolojik bir deney.

■ Gelecek projeleriniz neler?

Biz de bilmiyoruz bakalım. Gelecek gösterecek işte. Benim için bir yolculuk şu an müzik. Ben de hangi duraklara uğrayacağımı bilmiyorum. Otopotla geziyorum gibi hissediyorum bu yolculuğu, öyle de kalsın istiyorum. Hiçbir zaman kesin bir tarih ve plan veremiyorum. Kesin bir proje söyleyemiyorum. Çünkü müzik de kesinliği çok olmayan bir şey. Tarihleri her zaman değişebiliyor olaylar her zaman koşullara göre çünkü müzik toplumsal olaylarla da çok içiçe. Müziği toplum için yaptığın zaman toplumsal olaylar da alayın akışını değiştirebiliyor. O yüzden şu an ben de bilmiyorum. Gelecekte umarım en az Müptezhel kadar sevilen bir albüm yaparız Ankaralı müzisyenler falan olur. Öyle enterasan projeler çerisindeyer almayabiliriz diyeyim. Biraz da üstü kapalı bekleyin diyeyim gibi olsun.

Norm Ender bizi popüler kültüre köle olmakla suçluyor. Ama aslında tam tersi gibi bir durum var olayda. Aslında bize dediği her şeyi kendi yaptı gibi bir durum oldu, ben ona üzüldüm. Şarkıda dediklerinin daha arkasında dursun isterdim.

Adam bize

Adem Ender

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Yaşam döngüsünün acımasızlığı

Covid-19 salgını yaşadığımız ve evlere hapsedildiğimiz bu günlerde, ölüm, özellikle de yaşlıların ölümü bir kez daha hayatımızın merkezine oturdu: Elbette her ölüm, acıdır... Zamansız, beklenmedik ölümler daha acıdır. Yakınlarımızın ölümleri daha da acıdır. En acısı da ailemizden birinin ölümüdür. Ama "hayatın gerçekleri", "yaşam döngüsü" ne yazık ki insanları lanetlemiş, herkesi anne babasının ölümüne tanık olmaya mahkûm etmiştir.

Sevgili okurlarım, yapılan bütün psikoloji araştırmalarında, bir kişinin yaşadığı en büyük travmanın bir yakınıni yitirmek olduğu saptanmıştır. Buna karşılık, yaşam döngüsünün olağan akışı içinde, insanın anne ve babasının ölümlerini yaşaması beklenen bir olaydır. Bir başka deyişle, son derece normaldir. Beklenmedik olan, anormal olan, anne babaların çocuklarının ölümünü yaşamalarıdır. Zaten bu nedenle acıların en büyüğü "evlat acısıdır." Fakat evlatların anne babalarının ölümlerini görmelerinin, yaşam döngüsünün en beklenen ve doğal sonuçlarından biri olması, bu kayıp insanların hayatlarında yaşadıkları en önemli travmalardan biri olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

İnsanlar, kendilerini koruyan, doyuran, büyüten, eğiten, yaşamlarının her anında sevgi ve güven kaynağı olan, belki de örnek aldıkları anne babalarının kaybını yaşadıklarında, bunu hayat boyu unutamazlar.

"Öbür dünya", "Cennet-Cehennem", "Melek" kavramları, anne babanın (ve bütün sevilenlerin) travmatik ölümlerini dayanılır hale getirmek için kullanılan inançlar ve kavramlardır. Kimi insanlar bu travmayı daha dirençli olarak atlatırlar, yaşamlarına devam ederler. Kimi insanların ise gerçekten "hayatları kayar", ölümlerini bu acıyla ve onun tahribatı ile geçirirler.

Türk-İslam kültüründe anne ile ilgili birçok atasözü vardır:

"Ağlarsa anam ağlar, kalanyalan ağlar", din-tarım kültürünün feodal aile yapısının ürettiği, elbette gerçek anne sevgisini vurgulayan ama bir anlamda da, gelinleri, damatları yani ailenin eşlerini ve aile dışındaki bütün yabancıları dışlayan bir özlü sözdür.

Buna karşılık *"Ölenle ölünmez",* yine aynı kültürün, yaşam döngüsünün acımasızlığına karşı ürettiği, gerçekçiliği savunan bir atasözüdür.

Atasözleri, yüzyılların ötesinden, efsanelerden, mânilerden, öykülerden, süzülüp gelen ve o toplumun deneyimlerini özetleyen özlü sözlerdir.

Dede Korkut öyküleri bizim kültürümüzün en önemli kaynaklarından biridir: Yaşam döngüsünün acımasızlığına karşı, insanların anne babalarından sonra da yaşamaya devam etmeleri gerektiği gerçeği üzerine kurgulanmış aşağıdaki öykü, sanıyorum, (başka mesajlarla birlikte) insanların bu travmayı atlatmaları için de tasarlanmış bir mesajı içermektedir.

Deli Dumlul, bir kuru derenin üstüne bir köprü yaptırmış. Geçenden 33 akçe, geçmeyenden döve döve 40 akçe almış. Bunu "Benden güçlü bir er var mıdır ki çıksın benimle savaşsın," diye yaparmış. Bir gün köprüsünün yamacına bir bölük oba gelmiş, orada konaklamış.

Derken o obanın bir yiğidi ölmüş. Onun için herkes yas tutmaya başlamış. Deli Dumlul bu durumu gördüce o yiğidi kimin öldürdüğünü sormuş. Onlar da: "Allah'tan buyruk oldu, Azrail o yiğidin canını aldı," demişler.

Deli Dumlul buna kızmış o yiğidin canını kurtarmak için Azrail'le savaşmak ve onu yenmek istemiş. Allah buna kızmış, Azrail'e emir vermiş: "Ey Azrail git o kavatin canını al!" demiş. Azrail, Deli Dumlul'un canını almaya gelmiş. Deli

İnsanlar, kendilerini koruyan, doyuran, büyüten, eğiten, yaşamlarının her anında sevgi ve güven kaynağı olan, belki de örnek aldıkları anne babalarının kaybını yaşadıklarında, bunu hayat boyu unutamazlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranthey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Dumrul onu görünce eli ayağı titremiş. Azrail ona: "Senin canını almaya geldim. Verir misin? Yoksa benimle savaşır mısın?" demiş. Deli Dumrul Azrail'e kılıcıyla saldırmış ama Azrail güvercin olmuş, pencereden uçup kaçmış.

Deli Dumrul bunun üzerine etrafına "Azrail benden korktu, kaçtı." demiş ve doğanını eline alıp, atına birmiş ve Azrail'in peşine düşmüş. Bir iki güvercin öldürüp, evine dönerken Azrail atının gözüne görünüp onu ürkütmüş. At ürkünce, Deli Dumrul'u yere atmış. Azrail, canını almak için, yere düşen Deli Dumrul'un göğsüne çökmüş. Korkan Deli Dumrul canını almaması için Azrail'e yalvarmaya başlamış. Azrail de ona cevaben, "Bre deli kavat bana değil, Allah'a yalvar," demiş.

Deli Dumrul insanlara can verenin ve alanın Allah olduğunu anlayınca Azrail'e: "Sen aradan çık, ben Allah ile konuşayım" demiş ve Allah'a yalvarmaya başlamış: "Benim canımı alacaksan sen al, Azrail'i araya sokma," demiş.

Allah da, "Madem deli kavat benim birliğimi bildi. Azrail Deli Dumrul'un canını bıraksın, onun canı yerine başka bir can bulsun ve onu alsın," demiş.

Bunun üzerine Deli Dumrul kendi canının yerine başka bir can aramaya başlamış. Önce babasına gitmiş, "Babacanı benim yerime verir misin?" demiş. Babası "Ben verem git anandan iste," diye yanıt vermiş.

Deli Dumrul bunun üzerine "Annem beni çok sever herhalde o canını verir benim için" diye umut ederek annesine gitmiş, ondan canını istemiş. Ama o da vermemiş.

Deli Dumrul bundan sonra umudu kırılmış olarak eşine gitmiş, ondan canını istemiş.

Karısı, "Canımı senin için seve seve veririm," demiş.

Azrail bunun üzerine Deli Dumrul'un eşinin canını almaya gelmiş.

Azrail tam karısının canını alacakken, onu çok seven Deli Dumrul Allah'a yalvarmaya başlamış: "Allah'ım, alacaksan ikimizin de canını birlikte al," demiş.

Bu söz Allah'ın hoşuna gitmiş. Azrail'e emir vermiş: "Deli Dumrul'un babasının ve anasının canını al, Deli Dumrul ve karısına da 140 yıl ömür verdim," demiş.

Kıssadan hisse, "Ölenle ölünmez"... Dilerim herkesin anne babası uzun ve sağlıklı bir yaşam sürer... Zamanı geldiğinde de, normal yaşamları içinde uykuya daldıkları bir gece, "çekmeden ve çekirmeden" bir daha uyanmayarak bu dünyaya sakince ve sessizce veda ederler.

İKİ YALAN BİR GERÇEK

Duygularını mısralara oymuştu şair
Dakika başına bir infaz düşürüyordu zaman.
Müstakil bir zindandı şimdi hayat,
İki yalan bir gerçek evlerde...

Sen ceketinle boğazını aynı anda düğümleyen
Ben kaburgalarımı iliklerim.
Çünkü günahlar kitabında seçili suçlar bölümü,
Parayan duygularla sarılmış voralta sakinlerine aittir.

ERDAL GÜNEY

Devlet ve demokrasi, 404

- ...Her şeyin başı insan, yani insan olmasaydı hiçbir şey olur muydu; ne toplum ne devlet? O halde kendisini var eden için olmalı devlet, insan edileğizim toplumsal bir varlık neticede; Platon diyor...

- Şimdi Platon öyle diyor tamam da, doğru yani, böyle bir şey var, biz de toplumsalız yani; ama Aristo da var di mi? İnsan yalnız da kardeşim, yalnız kalınca düşünürüz; insan düşünen hayvandır... Eşek de hayvan...

Arkadaşımızın benzerlikler üzerinden bir sonucavarmaya çalışarak yaptığı analojinin yarım kalan cümlesinin ardından oluşan sessizlikle birlikte, salona açılan kapıdan, öğrenci evini paylaştığımız stajyer avukat abimizin kahkahayla girmesi bir oldu. Gülmeseydi iyiymi, ya da en azından gülüşüne ben katılmasaydım iyi olurdu. Çünkü yarım kalan cümlemin yüklenicisi arkadaşımızı ilk kez böyle mahcup ve ağlamaklı gördük. Belki de ilk kez mahcup olmanın, utanmanın böylesine şahit oluyoruduk, zira yine ilk kez böyle masa başında tüm tanışıklıklarımızı unuttuğum, birbirine yabancı dört tartışmacı gibi sıramızı bekleyerek konuşmaya çalışıyorduk. Ciddiyet, bir anda yersiz bir kasılmaya neden oluyor insanda. İnsan anlamızsı yere gülüşünü neden abartır, işte bu yüzden. Benim gülüşümün arkadaşımızla bir ilgisi yok aslında, mevcut durumdan mütevellit. Hem bendeki de huy işte, gülenle gültüyorum...

Stajyer avukat abimizin iyi niyetle, üniversite sınavlarına hazırlanan biz ev arkadaşlarına sınavda katkısı olacağı düşünerek okuma ve tartışma önerileri sunarak yardımcı olmak gibi bir derdi olduğunu hissediyorduk. Bu nedenle, o akşam Bertrand Russell'in, "Felsefe, henüz kesin olarak bilinmeyen konular üzerine kafa yormaktır," düşüncesinden yola çıkarak "İnsan mı devlet için, devlet mi insan için," konulu lise münazarası kıvamındaki tartışmayı ağır bir felsefi çerçeveye oturtmamızı ve kafa yormamızı beklediğini düşünüyoruz. Lise son sınıfı aldığımız Mantık, Felsefe ve Sosyoloji dersleriyle bu pekâlâ mümkün olabilirdi de, ah işte; hocadan yana biraz şanslı olacak öğrencinin...

Devletin insan için olma gerektliğini hissediyorduk da elimize tutuşturulan çerçeveye hislerimizden farklı düşüncelerimiz oturtmak da neyin nesiydi? Kesin bilmese de hissettikimiz şey üzerine neden kafayoracaktık ki? Stajyer avukat

abimizden sonradan öğrendiğimize göre ben Platoncu, diğer iki arkadaşım Sokratesçi veThalesçi imiş; konuyu dramatik bir analojiyle insanı düşünen hayvana bağlayan arkadaşım ise Aristocu. Abimiz, konuşmalarımızı çıkartmadan dinlerken ifade etmeye yoğun çaba harcadığımız düşüncelerimizle ilişkilendirmiş bizi; aslında pek de tanımadığımız bu büyük düşünürlerle. Belli ki, kim bu düşünsel yakınlığımız olan şahıslar diye merak etmemizi istemiş. Sorgulayıcı olan Sokratesçi, araştırmacı olan Thalesçi, toplumsalcı ise Platoncu. Hayır, bu isimlerle arkadaşımıza dönüşmedi, sadece ilgilili arkadaşımıza Mahcup Aristocu diye seslendik bir süre, o da pek uzun sürmedi zaten. Bilemedim tabii o çok sürmeyen süreç içinde Aristocu arkadaşımızın mahcupiyetinin bir intikam duygusu ile kamçılanacağını; sen misin gülenle gülen! Bu sürecin sonunda Mahcup Aristocu'nu dalaveresine maruz kalarak lakap takılan kişi, bu yazıyı yazan bendeniz olacaktım...

Artık çerçeveyi dolduracak yerleri biz belirliyorduk. Şiirler, makaleler, romanlar ve ille de felsefi ve politik kitaplar. Okumak için derslerden artakalan zamanı kolluyorduk ama yetemiyorduk yine de. İşte o sıralar, kitap mülkiyetçiliği geliştirdi; hatta okumanın önüne geçti. Kitap sahipliği, yeni keşfedilmiş müthiş bir özel mülkiyet duygusuydu, özellikle herhangi birimizde olmayan bir kitapsa bu. Server Tanılı'nın "Devlet ve Demokrasi" kitabı onlardan biriydi. Kalın kitapla kütük gibi dardık

içeriği değil, sadece kalınlığı kapsıyordu bu tanım tabii ki. Bilindiği üzere, öğrencilik hem yoksulluk hem de yoksulluk halidir. Yoksulluğumuz kendimizden, yoksulluğumuz ise aileye bağımlılıktan geliyordu. Yarı aydın, küçük burjuva özelliklerimizden işe hiç bahsetmeyeceğim. Bir şey edinme arzusu, o edinmeye bir meşruiyet yüklemelidir ve biz bu işi sınırlım elimize yüzümüze buluşturuyorduk. Hakkını teslim etmek gerek, en azından içimizde bunu iyi yapan kişi Mahcup Aristocu'ydu.

'Paramız mı var kardeşim, tabii ki edineceğiz,' lafı, kitapçıdan çıktktan sonra kitap hırsızlığının meşruiyet ilanıydı. Mahcup Aristocu başarmıştı, aileye bağlı yoksulluk gerekçesine meşruiyetine sığınarak, kütük gibi kitabı kitaplığına kazandırmıştı ve büyük bir keyifle özellikle de benden sakınıyordu bu mülkünü.

İntikamlı muhatap olanda garip bir hırs oluşuyor olmalı ki, ben de meşruiyet cesareti ve motivasyonuyla Konur Sokak'ın o çok bilindik kitapçı bulduğum kendimi toplumsalcı Platoncu olarak. Buluşma yeri olarak da meşhur olan o kitabevinin önünde bir süre bekledikten sonra içeri girdim. Bilgili, bilinçli ve güven veren bir kitap alıcısı duruşumu bozan, bir nebe kuşku yaratan tek şey ise kütürme bir-iki beden büyük gelen kabanımdı. Devlet ve Demokrasi'yi itinayla raftan alıp, biraz da inceleme halde resim ve sergi salonunu andıran alt kata yöneldim; elbette ki resimlere ve sergilere de ilgim var. Merdivenleri inerken tam kitabı kabanın içine, koltuk altına koyuyordum ki, aynı

'Paramız mı var kardeşim, tabii ki edineceğiz,' lafı, kitapçıdan çıktıktan sonra kitap hırsızlığının meşruiyet ilanıydı.

zamanda ek işi kim ne yapıyor gözetmenliği olan bir kitabevi çalışanının beni takibe aldığını fark ettim. Gözlemci arkadaş açık ara ardim sıra basamakları inerken, ben çerçeveye alınmış, 'Şehrin Üzerinde' adlı reproduksiyon Chagall tablosunun önünde elimde kabandan çıkartmadan çıkarttığım kitapla öylece duruyorum. Bir tabloya bakıyor, bir kitabın sayfalarını karıştırıyor, büyük bir dalgınlıkla "Kitap Okuyan Adam" tablosuna dönüşüyorum. Merdivenlerin başında gözlemci arkadaş belirince Okuyan Adam tablosu hareketleniyor, ihtişamlı tavrırlarla ama son derece okumaya odaklanmış, sayfalar çevirir halde gözlemci arkadaşın yanından geçip merdivenleri tırmanıyor. Gözlemci arkadaş, Okuyan Adam'ı süzüyor, süzüyor ve süzüyor. Okuyan Adam, ani ama çok sık bir hareketle elindeki kitabı aldığı rafı koyarak kitabın yolculuk serüvenini sonlandırıyor...

Okuyan Adam'ın toplumsalçı Platoncu'ya geri dönüşümü ise kitabevinin kapı aralıklarında dışarı çıkıp kendimden emin adımlarla yürürken ancak mümkün hale geliyor. Üç-beş adım deyip geçmemek gerek; her bir adımda devlet ve demokrasi var, Chagall var, gözlemci arkadaş var, Mahcup Aristocu'nun alaycı bakışı var. Kapıda buluşacağım arkadaşlarım gelmiş mi diye bakıyorum. Thalesçive Sokratesçi gelmiş, sokağın başından sırtarak, merakı o mesafeden bile belli olan Mahcup Aristocu da geliyor. Kitap edinme başarısını egale edememiş bir yenilginin yüküyle aralarına katılıyorum. Uzun zaman, Mahcup Aristocu arkadaşımız kitaplığındaki nadide parçanın tek mülkiyetçisi olarak sefasını hâlâ bize göz atmaya izin vermeyerek katmerliyordu. Hıncını alamamış olmalı ki yeni arayışlarda olduğunu daha sonradan anlayacağım büyük bir bilim tuzağına düşürmüştü beni. Hadi mahcup Aristocu'yu anlıyorum da, stajyer avukat abi ile Thalesçi ve Sokratesçi arkadaşlarıma ne demeli. Bana yapılacak bir kataküllü üzerinden Mahcup Aristocu'nun gönlünü onarmaya çalışacakları hiç aklıma gelmezdi...

Ergenlik, ilk gençlik halleri; fiziksel değişimler konusunda merdiven sabırsızlıkla beraber hüküm sürdüğü dönemler... Ara sıra, siyah beyaz vesikallik fotoğraflarımıza kurşun kalemle bıyık yaptığımız oluyordu. Merak işte. Hiç birimizde henüz terleme dışında yekûnlü bir kıl topluluğu yok. O ara bir sürlükle teyzem ve eniştemde kalmıştım. Onlara çalışan ve işini ciddiye alan bir öğrenci olduğumu kanıtlamam gerekliyordu ki böylece aileme karşı sorumluluklarını yerine getirebilmiş olsunar ve bunun huzuruna arkadaşlarıyla birlikte kalmam izmini uzatsınlar. Döndüğümde bizim Sokratesçi'de biraz gözle görülür bıyıklısı bir durum vardı; dudaklarıyla burnu arasındaki bölgede. Bölge doğrudur fakat bölgedeki

yoğunluk da şüphe oluşturmuyor değildi hani, düşünmüyordum da evden uzak kaldığım süreçte birikmiş olabileceğini. Mahcup Aristocu'nun, Sokratesçi'ye "sürdürenle sonra biraz daha bekletmen lazım, dergideyazdına göre!" dediğini duymasaydım da bu cümleyi her koşulda kulağıma şırınga edeceklerini sonradan çok iyi anladım. Konu, kıl çıkartıcı özelliğiyle 404 diye anılan bir yapıstırıcı ürün idi. O sıralar, stajyer avukat abimizin okuma ve anlama yönümüzü geliştirir düşüncesiyle önerdiği, düzenli takip ettığımız bir gazete ve gazetenin haftada bir yayınlanan bilim teknik eki vardı. 404 ün kıl çıkartıcı özelliğinin sözde referansı, okuma ve anlama yönümüzü yardımcı olmasını umduğumuz gazetenin bilim teknik ekiydi. Sözde onaylayıcısı stajyer avukat abimiz, başıma çorap ören sahte gözlemcisi Mahcup Aristocu, çoraba yün olmuş sözde gözlemleneli Sokratesçi, çorap başına örülen de bendeniz Platoncu oluyorduk...

Soğuk ve yağmurlu bir akşamüstü Sıhhiye'den trene binip eve dönüyoruz bizimkilerle. İneceğimiz istasyona kadar bir hayli yolumuz var, herkes kendi halinde trenin penceresinden dışarıya bakıyor. Bizimkilerin gözle görülür, kuşku uyandıran bir halleri yok. Aksine sessizler, günün yorgunluğuna veriyorum. İstasyonda inip çevrenin tek bakkalından bilindik ihtiyaçları alırken aklımda kulağıma şırınga edilmesine gerek kalmayan maharetli 404 yapıstırıcı var. Raflarda yerini bulup, tezgâhta bekleyen karmara, yoğurt ve ekmeğin yanına koyuyorum. İnin cinin top oynadığı, çamurlu toprak yoldan ilerleyerek kaldığımız eve doğru giderken bu işi nasıl yaptığını soruyorum Sokratesçi arkadaşımıza. Biraz sulandır, ılık su ile mercimek büyüklüğünde sık, çok değil ama diye de ölçeklendirerek bilgi veriyor bana; fazla bekletmeden sür diye de uyarıyor.

Memleketten beklediğimizkoli henüz gelmemiş, mütemediyen aynı akşam yemeği menüsü ile buluşuyoruz masada. Tabaktaki makarnayı bitirir bitirmez radyatörün üzerindeki küçük aynanın karşısına geçiyoruz. Aynadan masa görünüyor, herkes tabağıyla meşgul. Çay tabağına koyduğum eser miktardaki suya 404 ten bir mercimek büyüklüğünde sıkıp hafif karıştırıyorum, elimle alıp bıyık bölgesine sürerken gözüm aynadan masaya takılıyor. Ayna aracılığıyla göz göze geliyoruz masadakilerle. Suratlarıdaki kasılmalar ancak birkaç saniye daha sürdürülebiliyor ve sonrası deprem gürültüsünde kakhahalar... "Ulan ben sizin..." diye bildiğim tüm veciz sözleri saymaya başlayacakken, Mahcup Aristocu'nun ağızından son lokma da sofradaki tüm tabaklara saçılan volkanik bir patlamaya dönüşüyor. Kendisini nasıl kasmışsa artık. Sonrası malum; 404 adında müstesna bir lakabın sahibi oluyorum...

AYDILGÖZE

Mutluluk ve suçluluk...

"Ben mutluluktan korkuyorum" diyor yaralı ben.

"Mutluluktan mı korkuyorsun? Nasıl yani?" diyor mantıklı tarafım.

Mantıklı tarafım bazen anlamaz beni. O yüzden size anlatayım. Belki siz anlırsınız.

Kendimi ne zaman çok mutlu hissetsem, ruhumda garip bir iç sıkıntısı başlar. Hani sanki birazdan kötü bir şey olacaktı gibi; çok gülme ağlırsın der gibi; ya da dünyada binlerce insan sıkıntı çekerken sen niyetmutlulundiyesuçlar gibi. Huzuru tam yaşatmayan, insanın burnundan getiren bir hâl yani...

İlk ne zaman hissettim bu duyguyu acaba? Bu tedirginliği? Mutlu olabileceğime dair ya da huzuru hak ettiğime dair bu şüpheyi? Çocukken, başıma süreklî bir şey geleceğinden korkan annemin taleplerine her karşı gelişimde ya da kendi başıma hareket etmeye kalkıştığım da onun "Aman kızım yapma, kızım bak lütfen korkutma beni, bak çok üzülüyorum," deyiş geliyorkı aklıma. Oyun oynamak, basit yaramazlıklar yapmak için attığım her adımda annemde oluşan büyük panik ve endişe karşısında küçük bir çocuk olarak utanç ve korku hissetmeyip ne hissedecektim ki? Onu endişelendirip, üzdüğüm için duyduğum vicdan azabı, muhtemelen mutlu olduğumda sevdiğim insanlara zarar veriyorum düşüncesi ekti bana. Ya da "annem endişelendiğime göre ben bir şeyleri yanlış yapıyorum, kendimi tehlikeye sokuyorum ve kendime bakmayı beceremiyorum" düşüncesi... Bir yandan da müthiş bir utanma duygusunu... Yeterisi ve hatalı olduğum ve de kendi başıma yapamadığım her davranış yüzünden yerin dibine girme halini... Ceceleri kendi başıma yatarmayıp, annemi çağırdığımda nasıl da utanırdım kendimden. Olur da bir akrabamız tek başıma yatamadığını öğrenirse diye ödüm kopardı.

Ne hissettiğimi anladınız mı biraz? Tanışmıyor biliyorum ama belki siz de benzer hisler yaşamışsınız der benimle. Çocukken yalnız kalmak istediğinizde, arkadaşlarınızla olmak istediğinizde, oraya çıkma denilen yere çıktığınızda, annenizdeki o tedirgin hali görmek ve onun size kendini kötü hissettiğini söylemesi, sizde de suçluluk duygusu yaratmıştır belki. Bir tarafınız hayattan keyif almayı, suçlulukla eşleştirmiştir benim gibi. "Keyif alıyordun, başkalarını üzserin" bilgisi kodlanmıştır zihinize. Hele ki o başkası...

Zaten sürekli kaygıya maruz kaldığımız için, bir süre sonra kaygısız ve huzurlu olmak bize anormal gelmeye başlıyor. O yüzden büyüdüğümüzde bile her mutlu olduğumuz anda bir tarafımızın huzursuzluk çıkarmasını anlayabiliyoruz, çünkü biz böyle öğrendik.

büyük koruyucunuz olarak gördüğünüz anneniz ise, gerisi de çorap söküğü gibi geliyor işte.

Bütün bunlar tanıdık geliyorsa, siz de benim gibi diye babasının korkularını, "bu onların korkusu" diye aynıştırmayıp, kendisinin bir eksikliği gibi görmüş olanlardansınız. Zaten çocukken bunu "anne babanın eksikliği" olarak görecektiniz. Kapasitesizim henüz gelişmemiş oluyordum. Hatta görmek bile görmedenden geliyor çünkü bunu, bizi korumakla sorumlu olan kişilerin eksikliği olarak görmek, kendi eksikliğimiz olarak görmekten çok daha korkutucu geliyor.

O yüzden soğuk su içersen veya çıplak ayakla gezersek hasta olacağımıza, futbol oynarsak ayaklarımız kırılacağına, sokakta gezersek kaçınacağımız veya saldırıya uğrayacağımıza gönlünden inanıyor. Zaten sürekli kaygıya maruz kaldığımız için, bir süre sonra kaygısız ve huzurlu olmak bize anormal gelmeye başlıyor. O yüzden büyüdüğümüzde bile her mutlu olduğumuz anda bir tarafımızın huzursuzluk çıkarmasını anlayabiliyoruz, çünkü biz böyle öğrendik. Normal olana bu sandık. Kaygılanmazsak başımıza kötü bir şey gelirdi. Rahat olmak güzeldi denildi. Hatta endişeli olmak bir sevgi göstergesiydi içimdeki çocuğa göre; çünkü anne babamız, bizi sevdiikleri için kaygılandıklarını söylerlerdi. Sonra büyüdüğümüzde anne babamızın yerini iç sesimiz aldı. Şimdi o iç ses, o huzursuz ve endişeli iç ses, bir yandan mutlu anları burnumuzdan getiriyor, bir yandan da güvenlik hissinin veriyor bize. Çünkü annemizin sesini duymak, o rahat olma, mutlu, huzurlu olma anlamı veriden bir iz bırakıyor...

tehlikeli olduğunu papağan gibi tekrarlıyor. Mutlu olunca cezalandırılıyor. Tam ağaca tırmanırken, annemizin "Aman kızım düşeceksin korkutma beni" diye bağırışı nasıl neşemizi ve heyecanımızı burnumuzdan getiriyorsa, şimdi de mutlu anlamızda, dayatılan sınırları aşım tırmanmaya başladığımızda, kendi kendimizi burnundan getiriyoruz. Hatta ben bazen iyi iyice abartıyorum ve başkalarının acılarını gördükçe kendi "ufak tefek" acılarımdan utanıyorum ve garip bir tümden gelim yapıyor aklıma: "İnsanlar çok mutsuz. Ben de insanın, o zaman benim de mutsuz olmam gerek" şeklinde. Çünkü iyi şeyleri hak etmediğine inandırılmış, bu yüzden de iyi biri olmadığımı düşünen suçluluk duyan ve cezalandırılmutluluk mutlu olmayı hak ettiğini düşünen bir tarafım var. Keyiflendiğimiz ve mutlu olduğum anlarda, içimdeki huzursuzluğu bilinçsizce ortaya çıkararak kendi kendimi cezalandırmam da bundan...

Ama en büyük ceza ne biliyor musunuz? Tehlikelere karşı kendimizi korumaya çalışırken, ya da suçluluk duygusundan kaçarken hayatı yaşayamamak... Başarısız olmamak için denemekten, acı çekmekten içtiğimiz sevmekten kaçmak gibi... Yeterince anlamlı bir yaşam sürmediğimizi, tatmin olmadığımızı, hayatı kaçırdığımızı hissettiğimizde, zaten en büyük suçluluk duygusu baş göstermiyor mu? Yani suçluluk hissetmeyelim diye hayatı kaçarken, bu sefer de hayatı dolu dolu yaşamadığımız için suçluluk duyuyoruz. En kötüsü de bu...

Ama belki bir şeyler değişmeye başlar artık. Küçük, "yaralı ben" ile daha çok konuşmaya başlarsam, belki artık istemedene de olsa endişeleriyle onu korkutan bir anne yerine, ona güvenen, teşvik eden bir yetiştirici, büyümüş olan bana yaslanır... Yani kendisine. Açıkçası, anne babayı her şeyden sorumlu tutup "bende sorunların kaynağı onlar!" diye yine suçlayacak birilerini bulmak hiçbir şeyi çözmez. Annem yapabileceğinin en iyisini yapıyor. Endişelerini yanı sıra sayısız güzellik de kattı bana. Ama artık kendimle temas edip sorumluluk almam gerekiyor. Mesela küçük yeğenim, bir şeylerden korkup, ağlırsa, ona sarılıp yatıştırıyorum hemen. "Neye korkuyorsun, ne eziksin, yakışıyor mu sana, baktım senden, sen niye böylesin!" demiyorum. Ama ne zaman ki ben bir sıkıntı ya da huzursuzluk hissetsem, kendime tam da bunları söylüyorum. İçimdeki korku çocuğu sevmek, yatıştırmak yerine azarlayıp duruyorum. Bugün ise küçükler resmi elime alıp onun gözlerinin içine bakarak ben artık yanındayım diyerek yeni bir yola adım atacağım. Kendi kendimin ebeveynliğini üstlenip, özğürce koşup oynayan, üstüdüğünde kalkabileceğini güvenen, yarıdan istediğini yeterli kadar yardım alan, sevgi ile endişeyi, boğmak ile sarılmayı ayırt edebilen bir çocuk yetiştireceğim. Kendimi yeniden büyütacağım...

MURAT ONGUN

Tehlikeli yeni*

"Yeni"...

Herkes sever bu kelimeyi.
Nedir yeni?

Bir başlangıç mı, bir değişim mi, bir umut mu, bir heyecan mı?

Ya da tümüyle bir beklenti mi? Bu mudur yeni?

Yoksa...

Yeni tehlike midir, bilinmezlik midir, çaresizlik midir?

Ben ikinci şıkta oturanlardanım.

Bak nedir, yeni, biliyor musun?

Yeni, bir virüstür.

Tıpkı bedenine girip seni yatağa düşüren o bilinmez mikrop gibi. Yıllardır envai çeşit mikrop la baş eden o muazzam bedeninin, tanımadığı bir virüse karşılaştığı an gibi.

Yeni bilinmezdir, yeni savunmasızlıktır...

Ve yeni aynı zamanda cazibe merkezidir.

Yeni her zaman insan olmaz, yeni bir iştir, semttr, arabadır, cep telefonudur, hatta kimi zaman bir çift çizmedir. Ben bir çift çizmenin insan hayatını nasıl değiştirdiğine üniversitede şahit oldum.

Gelin size o hikâyeyi anlatayım...

Üniversiteyi kazandığım yıl, fiyatı daha uygun olduğu için devlet yurduna yerleştim. Yurtta oda sistemi yok, adeta koğuştan oluşuyordu. Odalar on dört kişilik ama çoğu birbirine açılabilirdi için sayı bununla sınırlı kalmıyordu. Ailemle vedalaşıp odama ilk girdiğimde göz göze geldiğim çocuk meğer odamızın ağası imiş. Ozan ile aramız her zaman iyi oldu. Bana bu "yeni hikâyeyi" de Ozan anlattı. Bu hikâyeye aslında onun ağalık postuna oturusunun da öyküsüydü.

Ben gelmeden sadece bir yıl önce bu koca yurttaki sözü geçen tek kişi Korhan imiş. Korhan bir şehit çocuğu... Sakin, güler yüzlü, çalışkan, yakışıklı, iriyarı, sevilen ve sayılan bir öğrenci Korhan. Üniversitenin ilk iki yılında sınıf birincisi.

Sol görüşten ama yurttaki kalan ülkücülerin dahi saygı duyduğu bir delikanlı. Korhan da her memur çocuğu gibi o imkânsızlıklarla okuyor. Azla yetinmeyi öğrenmiş olanlardan. Üçüncü sınıfa geçtiğinde hâlâ nereden geldiği bilinmeyen bir parça gelir Korhan'a. Korhan her genç gibi bu parçayı üstüne taşıyor.

Çizme pahalı, almak kolay değil. Ama Korhan da hem paralı hem de kararlı. Elindeki parayla alışverişe gider. Hayali, bir çift sivri uçlu kahverengi kovboy çizmesi almaktır. Ozan'ın sözleri bugünkü gibi kulağımda: "Her şeyi o çizme yaptı, Haldun."

alışveriş yapmak arzusundadır. Burnu sivri kovboy çizmesinin moda olduğu yıllardır...

Çizme pahalı, almak kolay değil. Ama Korhan da hem paralı hem de kararlı. Elindeki parayla alışverişe gider. Hayali, bir çift sivri uçlu kahverengi kovboy çizmesi almaktır. Ozan'ın sözleri bugünkü gibi kulağımda: "Her şeyi o çizme yaptı, Haldun."

Çizmeden sonra Korhan değişir... Yurttan geceleri gizlice firar edip, sabahları sayım öncesi gizlice dönmeye başlar. Sınıf birincisiyken, bütünleme şampiyonu olur. Sakinliği gider, yerine saldırgan bir adam gelir. Okulda, sokakta kavgalara karışır. Yıllardır Korhan'ı tanıdığını zannedenler de onun iyi bir dövüşçü olduğunu bu kavgalarda öğrenir. Geceleri bazen sinir nöbetleri yaşar. Kot kemerinin tokasıyla koğuştan aydınlatma lambalarının karpuzlarını kırar. Kimse anlayamaz Korhan'ın değişimini;

sorartlar ama anlatmaz, sadece çizmelerine bakar. Bir tek Ozan'a göre değil onu tanıyan herkes bu değişimin sorumlusu yeni.

çizmelerdir. Yurt müdürü çok sevdiği bu gencin kabul edilemez davranışlarını uzun süre görmezden gelir. Ama Korhan durulmaz, kredilerinin sonuna geldiğinde, sokağa atılır.

Ben de onu sadece bir kere gördüm. O da bir gün eski yuvasını ziyarete geldiğinde. Yurt müdürü sırtları kıramayıp olay çıkarmasıyla şartıyla içeri aldı onu. Hiç konuşmadım. Sadece tanışıp el sıkıştık. O gün, bu adamin yurttaki diğerleri için gizli bir kahraman olduğunu fark ettim, adeta Batman gibiydi. Onlarca Korhan hikâyesi dinledim arkadaşlardan o gün. Hiç de sıradan olmayan kahramanlık öyküleriydi bunlar ve hepsi canlı tanıklarla anlatılıyordu. Hikâyelere göre bizim yurttan kimin başı belaya girse, Korhan aniden ortaya çıkıyor ve tüm problemleri hallediyordu sanki.

Sonra Korhan gitti.

O giderken ben onu izledim. Aynı çizmeler hâlâ ayağındaydı. O çizmeler, onu hepimizden daha üst bir makama taşıyan melek kanatları gibiydi. Arkadaşlarım Korhan'ın havalı vedasına bakarken ben sadece gözlerine baktım.

Ve anladım...

"Keşke o çizmeleri hiç almasaydım," diyen bir adam gördüm.

Olmak istediği yerde olamayan yalnız bir kahraman gördüm.

Gördüm ama sustum.

Çünkü Korhan'dan değil, hayranlarından korktum.

İşte ben o gün bugündür hayatıma sokacağım her yeniliğe temkinli yaklaşırım. İşte ben o günden beri yeninin bilinmezliğinden her uzak durmaya gayret ederim. Ama olmadı. Yeni olan ne varsa bir anda girdi hayatıma.

Beni savunmasız bırakıp, Korhan'ınkinden çok daha ilginç maceralara sürükleyerek.

Yeni mi?

Hiç sevmem ama Tanrı yolumu böyle çizmiş, ben bulmazsam o beni bulur. Unutmayın, yeni tehlikelidir. Ama vazgeçilmez bir cazibe de barındırır içinde. Bir dal "yeni" alır mısınız? Karar sizin...

*** Kırmızı Kedi etiketiyle yayımlanan Karanlık Hikâye isimli romanından bir parça**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ALİ MURAT İRAT

Hastalık ve ölüme dair

Yaşamın ölümlle olan iççeliği artık daha net görülebiliyor. Hatta yaşam ve ölümün anlamları üzerine yapılmış olan sert ayırım da yumuşadı. Virüs en azından bunu sağladı. Ortaçağ'dan sonra ölüm anlayışımız değişmiş, ölüm ve ona ilişkin bütün kavramlar vahışleştirilmiş ve ölümler kentlin dışına sürülmüştü. Kentler, beden ve akıl sağlığı yerinde olan bireylerden oluşuyordu. Daha doğrusu oluşmak zorundaydı. Kapitalizm için çalışabilen ve kendisinin verim alınabilen insanların dışındakiler çok da önemli değildi. Yaşamak için çalışmak zorunda kalan kötelerin dışındakiler büyük oranda iskarta çıkardı.

İnsanın biyolojik varlığına ilişkin herhangi bir tereddüt yaşamaması (hastalık, ölüm ihtimali) modern dünyada rahatsızlık vericiydi. Bu nedenle ölümler şehirlerin dışındaki mezarlıklara gönderildiği gibi hastalar hastanelerde, ölümcül hastalar agoni odalarında, yaşlılar huzur evlerinde izole edildi. Yaşlılık denilen olgu, "emeklilik", "dinlenme", "el etek çekme" gibi kavramlarla kötüleştirildi. Üretkenliğin yalnızca maddi verimlilikle eş tutulduğu sistemde yaşlılara da ölümler gibi muamele edilmeye başlandı. Cinsel suçların bile yaşı, gruplarına göre anlamlandırılması söz konusuydu: "Tacizci Dede". Yaşının cinsel hayatı da, yaşamın diğer alanlarında olduğu gibi ya

olmamalı ya da en azından görünür olmamalıydı.

Ancak koronavirüs, algılarımızı ısrarla alt üst etmeye devam ediyor. Evlerden çıkamamanın dışında bir araya gelmemizde sorun yaşıyoruz ve asıl büyük sorun bu. Çünkü ölümlü insan hayatına kendisinin ötesinde anlam bulma zorunluluğuduyar. Yoksa Camus'nün söylediği gibi "saçma"nın pençesinde anlamsızlık içerisinde yaşamaya mahkûm olur. Kendisinin ötesinde anlam, kendisinin asla dokunamayacağı ve başkalarının da dokunmasına kapalı olan kutsal alanı işaret eder. Bu alan yaşama anlam verendir.

Fransız filozof Gauchet'nin adını verdiği bu "anlam borcu", insanın sırtından çok zor atılabileceği bir kamburdur. Hayat ritüelleştirilmek zorundadır. Ritüele dahil olan herkes artık aynı anlama sahiptir. Ölüm böylelikle kısa süreler için yenilmiştir. Devlet, bayrak, görev, din, para, seks, aşk bu işlevi görür. Bu uğurlarda ölmenin kendisi bile ölüm sayılmaz. Bu ritüelleze edilmiş kutsal bir yüzünden ölümler bile hiyerarşik hale getirilir. Sıradan ölüm kutsal ölüm karşısında aşağı bir konuma yerleştirilir.

Normal zamanlarda ölüm dürtüsü baskılanır, atlatılabilir. Çünkü gündelik yaşam ölümle ilişkin düşüncelerimize izin vermeyecek ölçüde yoğunlaştırılmıştır. Gündelik yaşamımızda ölüm hep başkasının başına gelir. Ölen birisi hakkında sorulan soruların tamamına yakını da bu yaklaşımın sonucudur: "Neden ölmüştü?". Ölümle neden arama eski bir insan

alışkanlığıdır. Oysa ölmenin tek geçeri nedeni yaşıyor olmaktır. Kuşkusuz ölüme neden olan hastalıkla kazaların vahışleştirilmesi de insan eliyle sessizce gerçekleştirildi. Bundan kastım şu: "Hastalık" aslında doğada bir sapma değildir. Ya da başka bir anlatımla hastalık insan doğasının kabul etmemiz gereken önemli parçalarının birisidir. Doğada seleksiyon yaratmak zorunda ve bunu da aslında bir zorunluluk olduğu için yapmıyor. Hastalık döngünün bir biçimi. Ve bu döngüde yaşam ya da ölüm adı verilen şeyler yok. O isimler insanın evrenin "oluş" haline koyduğu isimlerden başka bir şey değil. İşte hastalık dediğimiz de tam olarak bu. Doğada ölüm yoktur. Doğanın asli parçalarından olan hayvan, öleceğini bilmez. Öleceğini bilen ve bundan korku duyan tek yaratık - şu ana kadar bildiğimiz tek yaratık - insandan başkası değildir.

Doğada ölüm yoksa olup biten ne? Olup bitenin dışında, ölüm yaşamımıza anlam kazandırmanın yollarından birisi. Ya da yaşamımıza anlam vermemiz için bizi içten içe zorlayan şey. Oysa doğada ölüm yoktur. Doğada olan biten şey her şeyin bir diğerine dönüştüğü müthiş bir harmoni için hepsi bu. Hastalık da ölüm de yaşamın içinde, onun parçası ve yaşamla anlamlı olan olgular. Hatta ayırıştırılmayacak kadar ayrılar. İnsan ölümle olan ilişkisini bir daha tam da buradan yakalamak zorunda. Salgın bir çoğumuz için oldukça can sıkıcı yeni bir hayat anlayışını dayatırken sorgulamamızı da kıskırtmakta. İnsanın oyalandığı değil var olduğu bir yaşamın olanaklarını düşündürmekte. En azından bazılarımız için.

Camus'nün söylediği gibi "saçma"nın pençesinde anlamsızlık içerisinde yaşamaya mahkûm olur. Kendisinin ötesinde anlam, kendisinin asla dokunamayacağı ve başkalarının da dokunmasına kapalı olan kutsal alanı işaret eder. Bu alan yaşama anlam verendir.

EVREN BARIŞ YAVUZ

Hayat sizden razıdır

Yaşamın her alanında korunmuş olanların, ona meydan okuyan hakikatler karşısında yakınmaları aynıdır. İster ayrıcalıklı sınıflardan, egemen cinsiyet ya da yönelimden olsun. Çoğunluğun, ortalamanın, kabul görmüş olanın, yasayı koymuş olanın, tüm bunlardan azade olanla karşılaşmalarında aynı kekemelik vardır. Kekeler ve şaşkınlıkla ve hiddetle haykırır, "bu kadarı da fazla!"

Çünkü ayrıcalığa alışık olana eşitlik ihtimali baskı gibi gelecektir. Sanki eşitlik ve özgürlük ondan bölünen ekmek gibi, suyundan alınan damla gibi ağırdır. Çünkü bugüne değil özgürlüğünü ötekilerin özgürsüzlüğü üzerinden kurduğunu içten içe bilir. Bilir ve paylaşmak istemez özgürlüğü, paylaşılmayan özgürlük aslında onu vermeyeni de tutsak eder. Tutsaklığı vermemek için öbürünün özgürlüğünü, giriştiği çabanın bitimsiz kaygısıdır. Moral (ahlaki) olarak özgürlük talepe eden her zaman üstündür... Moral üstünlük, tüm zamanın en güçlü zemini. Ordulardan, saraylardan, büyük isimlerden, kuvvetli ailelerden de güçlüdür moral üstünlük... En zayıf görünen şey, tarihin yapıcısıdır.

Tozlara,ra, ciltler, hassas el yazmaları, bin bir dille yazılmış kadim sözler... Tüm kütüphaneler, cümle arşivler, yazının ilk anından bu yana anlatılan tüm hikâye işi yolunda gitmemişlerindir. İki yakası bir araya gelmeyen, sevip kavuşamayan, yola çıkıp garmayan kim varsa onların öyküsüdür anlatılan. Anlatılmaya değer olan da zaten budur, budur öğrenilmesi mümkün olan deneyim, hayret verici cesaret ancak, cesarete gereksinim olduğunda vuku bulur. İnsanı insan yapan da bur zorlanmanın, zorlaşmanın, zora maruz kalmanın tesirinde aldığı kararlar, çıktığı yollar, kırdığı zincirlerdir.

Varlık ancak, varlığını tehdit eden şeyle karşılaştığında ten ve can sınırını keşfeder. Tutsaklık mekânı öğretir, açlık doymanın fark edilmesidir. Bir insana dair duyulan yoksunluk, insanın insanda biriktiği anlamıdır. İnsan düşü, düşüncesi sürekli ikiliklerle anlar şeyleri hep... Ölüm – dirim, varlık – yokluk, çocuk – azlık gibi dizilir kategori bilginiz başından bu yana. Buna varlıkta sıklıkla yoksunluk, ölümde sıkı dirimi ekleldiğinizde düşünme biçimi yeni bir aşama kaydeder.

Aklın, duygunun, sezginin bu biçimde ustalaşması için illa ki deneyim gerekmez aslında. Biliriz ki deneyim tek başına öğreten değildir. Yine biliriz ki deneyimi yaşayan çocuklukla onun bilgisine haiz olmaz. Sürüklenir, maruz kalışın donuklaştırır, yüzeyde tutan bir yanı vardır zorlukların... "Deryanın içinde deryayı bilmeye bir balık" diyor ya Nazım'ın büyük dili... Bazen kendini adamak, içsel bağ kurmak, "yana" olmak, "yenilen takımı tutmak", zayıf olanla kavga ya girmek de, kendisi, zayıf olmaya da tercihi yapını büyütür, derinleştirir.

Hatta çoğu kez, bir kavganın tarafı olmadan ona dalarlar, kendi sorunu olmadan o meseleyi dert ederler, birinin hakkını soranlar, kendi kolayda iken zorda olana koşanlar ağır yükler alır, büyük izler atar.

büyüktür.

Kişiliğin demi, sözün ağırlığı, hayalin sahicilliği, duruşun kuvveti buradabulur kendini. Hayat büyük öğretmen, en merhametli en gaddar tanırmızdır. Onun kederli ve cüretkâr okullarından gelenlerin öyküsü anlatılсын diyerdir bunca canhıraş gaba.

Ve ben biliyorum. Aranızda hiçlikten gelmiş, yoka sayılmış, kimseye yaslanmadan ayağa kalmış, cümle haksızlığı içinden ekmeğini çıkarmış, yetimlik, yoksunluk bilmiş, üç kurusluk dünyaya tamah etmemiş, ölümü ve dirimi anlamış çocuklar var biliyorum. Hayat

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranthey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ÖNDER ABAY

Rap isyanının doğuşu

Hip Hop kültürü 1970'li yıllarda Afrika kökenli insanların yaşadığı Amerika'nın kenar mahallelerinde, diğer bir tabiriyle gettolarında ortaya çıkıyor. Bu kültürü benimsemek Amerika'da diğer insanlar tarafından ezilen, ötekileştirilen ve yok sayılan siyahıların derhterlerini anlatmalarının, sıkıntıların paylaşmalarının, beraber yaşayabilmelerinin bir yolu oluyor aslında bir şekilde. Rap müzik de hip hop kültürünün bir kolu olarak başta Bronx olmak üzere New York'un yoksul, siyahı çoğunluklu semtlerinde doğuyor. Bu kültür önce sokağı alıyor bütünü içine, Grafitiyle Sokağın rengini, duvarların dilini değiştiriyor. Daha sonra giderek yaygınlaşıyor ve özgürlüğü de içine koyuyor. Hareket et, dans et diyor! Dans etmeye başlıyor insanlar içlerinden geldiği gibi, sokaklarda, düşünmeden, hesap etmeden, beraberce. Break dansı doğuruyor.

Bir kere daha özgür olmaya davet ediyor, dayatılan ne varsa karşısına geçiyor. Modanın içinde barındırıldığı güzel görünme kaygısını reddediyor. Fizikini göstermek yerine bol giyinerek bir kalıbı daha üstünü örtüyor.

Ve böylece Hip Hop kültürü bütün kollarıyla etkisiyle görünür derhterleri ortaklaştırıyor, ortaklaşadertleri sözlü ve ifadeli bir şekilde duyuruyor ve içinde olmayan çoğu insanı rahatsız edecek gerçekliklere, parmak basıyor.

Peki, böyle bir derhtin ürünü olan bir kültür, bir müzik türü Türkiye'ye nasıl giriş yapıyor? Türkiye'de nasıl gelişiyor ve neden günümüze kadar uzanan süreçte bu kadar baskın bir yer ediniyor?

Tabii ki hikâyeye yine gurbetliğe, ötekileştirilmeye ve yoksulluğa dayanıyor.

Almanya'nın 2.dünya savaşı sonrasında yaşadığı iş gücü kaybıyla Türkiye ile Almanya arasında süreli iş gücü anlaşması imzalanıyor. Anlaşma sonucunda Türkiye'den 600 bin misafir işçi Almanya'ya göç ediyor. Almanya'da işçi çocuğu olarak doğan ve büyüyen Türkler 'in gün geçtikçe sıkıntıları ortaya çıkmaya başlıyor. Özellikle 1980'de başlayan ekonomik krizle birlikte Almanya'daki yabancı düşmanlığı giderek artıyor ve 1990'larda televizyonlarda gördüğümüz Neonazilerin Almanya'da yaşayan yabancılara yönelik yaptığı saldırılar sürekli

hale gelmeye başlıyor. Bütün bu saldırı, psikolojik gerilim ve ötekileştirme gençlerin bir araya gelme ve bir arada durma ihtiyacını doğuruyor.

Peki, nasıl bir araya gelecekler, nasil seslerini çıkaracaklar, bir arada durup nasıl bir yol izleyecekler?

Tabii ki bunun yolu Almanya'daki Türkler için de sokaktan, müzikten, gerçekleri dile getirmekten, başkaldırmaktan geçiyor. Gençler hip hop kültürünü benimsemeye, rap müzik üretmeye, bir arada durmaya ve çeştelemeye başlıyor. Bu çetelerden en aktif olanı ve en büyüğü işe 36 Boys doğuyor.

36 Boys 1980'lerin ortalarında Neonaziler'in Almanya'da yaşayan yabancılara karşı saldırıları çoğalınca genç grupların bir araya gelip, zaman içinde de kendilerini savunmaya başlayan bir çeteye dönüşüyor. Gençler Alman devleti tarafından da yalnız bırakılınca birbirlerine iyice kenetleniyor. Kreuzberg'in mektup kodu olan 36'yı seçerek kendilerine 36 Boys ismini veriyorlar ve zamanla 300'e yakın üye sayısına ulaşıyorlar. Çetenin varlığını simgeleyen en önemli özelliklerden biri de üyelerin duvarlara yaptığı grafitiler oluyor. Çete içinde hem grafitiyle meşleği haline getiren başarılı isimler hem de kurucu isimlerinden olan Türkiye rap tarihine de ciddi anlamda yön veren Killa Hakan yer alıyor.

Şehrin asi çocukları hayatın tam ortasında gördüklerini tüm çıplaklığıyla söylüyor.

Öyle ki Killa Hakan hem Almanya'da doğup büyüyen bir Türk hem hip hop kültürünü benimsemiş hem de rap müzikte başarılı işlere imza atmış bir olarak bu süreci şöyle anlatıyor; "Okullarda, sokakta, parklarda, bir yere girerken hep kendimizi yalnız ve kötü hissediyorduk, örseleniyorduk. Rap müzikle, benimsediğimiz bu kültürle kendimizi birbirimize daha yakın ve bağlı hissediyorduk. Çünkü ancak bu şekilde kendimizi ifade edebiliyorduk. Biz Türkler hiçbir yere tek gitmezdik, hep 4,5 kişi olurduk. Müzikle birlikte değiştirebildik bir şekilde üzerimizdeki o yargıyı ve içimizdeki kaygıyı."

İşte tam da bütün bu kaygıların, saldırıların arasından sıyrılıp her bir gençnin acısına değerek, sırtındaki yükü dokunarak, öfkesine çığlık olarak geliyor rap müzik Türkiye'ye. Almanya'dan gelen bir dalga değil, bir akım oluyor gençlerin üzerinde!

Doksanlı yılların ortasında yine Almanya'da kurulan Cartel grubu beklenmedik başarıya imza atarak milyonlarca dinleyiciye ulaştı. Mahalle arasında söylenilen Rap müziği milyonlarca bildiği bir tarz haline getirdi. Doğduğundan bu güne kadar zaman zaman zayıflasa da rap müzik hep hayatın gerçekliğini, alttakilerin sorunlarını, isyan etmeyi dillendirmekten hiç vazgeçmedi. Bir dönem müzik kanallarında gösterilmesi yasaklanan Rap müzik şimdilerde tüm listelerin birincisi haline geldi. Şehrin asi çocukları hayatın tam ortasında gördüklerini tüm çıplaklığıyla söylemeye devam ediyor hala...

SEDEF ÖRMAN

Yalnızlığın primi

Bir takvim yaprağına hapsoldüğümüz çok değişik ve karanlık bir zamandan geçiyoruz. Birbirinin aynısı geçen aylar, günler ve saatler var ama bu gün yok, bu ay yok. Pazartesi ile Cumayı birbirinden ayıran hiçbir şey yok. Gün doğumları ve gün batımları kovalayarak yönünü bulabiliyor yüreğim.

Sanırım ilk defa yalnızlığın prim yaptığı ve hayatta kalmayı sağladığı zamanlar.

Ama aynı zamanda bireyin tek başına çırpışının nafle olduğu gerçeğinin tokat gibi yüzümüze çarptığı günler, haftalar hatta aylar geçirdik.

Her şeyin hız kazandığı ve süratin yavaşlıktan hep daha fazla alkış aldığı bir yüzyılda aceleyi reddedip ahesteiyi seçme zamanı belki de.

Hayatı ve hüzünleri demleme zamanı.

Oysa benim bünyem kalabalıklardan yalnızlığa bu keskin geçişi bir türlü kabullenemedi.

Anladım ki sadece kendi seçtiğim bir yalnızlığa tahammülüm var benim, mecbur olduklarım, maruz kaldıklarım değil. Ben zaten ezelden beri sadece kendim koyduysam kural severim.

Yalnızlık kadar belirsizlik de yoruyor, hırpalıyor insanı.

Çünkü insan bilmek istiyor. Umut etmek, inanmak istiyor. Geçmişte yaşadığı her şeyin gerçekliğine, gelecekte kurduğu hayallere, yenilmemeye, devam edebilmeye inanmak istiyor.

Hepsi bu kadar olamaz, daha gidilecek yollar, görülecek şehirler, yaşanacak aşklar, avaz avaz söylenecek şarkılar olduğunu bilmek, emin olmak istiyor.

Tüm kesikler kapanmadan, tüm yaralar sarılmadan bu hikâye bitmesin istiyor.

Böyle zamanlarda en büyük tedavi yazmak aslında, hatta delirmemek için yazdığımızı düşünürsek o alan benim şahsi timarhanem.

Ama yazmak istemedim bir zaman. Zihnim susmadan anlattı ama canım dinlemek istemedi. Hislerimi dizginleyip satırlara hapsedemedim. Hayat sustu. Tüm sesler sustu. Ben sustum. Kalem sustu. Bir duble rakının ahi kaldı belki... Sonunda Müzeyyen de sustu.

Gittim onca yol, söylenmiş onca söz, kapısına vardığım onca yürek hep kendime açıldı bir dönem.

İçime döndü mücadele. Ve insanın içi gidilecek en zor deplasmanmış anladım. Engebeler aşsam, dağlar delsem, canavarlarla savaşsam daha kolay olurdu bu hesaplaşma sanırım.

Sonra bir süredir insanların anlattığı hikâyeleri dinlerken, dinlemiş gibi yaptığımı fark ettim. Dinlemiyordum çünkü aynı kötümser senaryoları aynı ölümcül haberleri duydukça kendimle uğraşacak güç bulamadım.

Kapana kısılmışlık hissiyle daralmış yüreğim ve elimde kitaplarım. Sadece okudum. Gecelerce, mevsimlerce okudum.

Okuduğum kitapta, "Edebiyat mutluluktur" diyor Zülfü Livaneli ama aslında mutluluktan pek hikâye çıkmıyor.

Hangi hikâye kolay bir hayatı konu almış? Hangi hikâyenin kahramanı hep mutlu anlar yaşamış?

Haa, bir de söylemeyi unuttum en önemli şeyi; bahardan çıktık yaz geldi. Artık bu bilgiyle nasıl yaşayacaksınız... Ben, ruhumla planlayamadığım bu yaz mevsiminin tamamen dışındayım, katılmıyorum. Biliyorum her şey çok kltşe şu aralar... Özgünlük, Özgür olduğumuz bir başka mevsime artık. O günlerin geleceğini de biliyorum. Koşulsuz sarılacağımız, mavî denizlere açılacağımız ve berrak sulara dalaacağımız güzel günler gelecek. Gülecek bugünlerde düşünceden asık suratlarımız.

Yalnızlık kadar belirsizlik de yoruyor, hırpalıyor insanı. Çünkü insan bilmek istiyor. Umut etmek, inanmak istiyor. Geçmişte yaşadığı her şeyin gerçekliğine, gelecekte kurduğu hayallere, yenilmemeye, devam edebilmeye inanmak istiyor.

MAHUT ÇINAR

Ne güzeldir yollarda olmak şimdi*

50 yıl önce başlayan ve müzik tarihimizin en özel, en önemli saygılarından birini oluşturan bir müzik birliğinin, Yeni Türkü'nün ilk meyvesi 41 yaşındaki 'Buğdayın Türküsü'. Yaşını başını almış gibi dursa da, aslında uzun zaman neredeyse unutulmuş olmanın, yıllar sonra bir şekilde yeniden "keşfedilme"nin heyecanlı toyluğuyla; ve tabii devrimin çok uzak görülmediği, gerçekçilik ile hayalperestlik arasındaki çizgilerin henüz keskinleşmediği bir çağından getirdiği devrimci coşkuyla sesleniyor bize.

Dünya tarihinin parlak köşelerinde, devrimci bir söz söylerken dinleyiciyi armoninin zengin eveninde gezdiren şarkılar bulmak, bir dinleyici ve aynı zamanda bir devrimci için bulunmaz nimettir. Art arda sloganlarla örülmüş yeknesak marşlardan uzak duran ancak kalindeki isyanı bir şekilde haykırmanın yollarını arayanlar için Victor Jara'yla, Inti-Ilumani'yle tanışmak, yalnız devrimden değil, evrenin sonsuz düzeni olan müzikten de dem vurmak anlamına gelir.

İşte, bu yazıyı okuyup anlayabilenlerin dilinde, Türkçede 'Buğdayın Türküsü', devrimci müziğin, "müzik" olabileceğinin en güzel, en doğru kanıtlarından biri.

Yayımlandığı dönemde hem grubun deneyimsizliğine hem de kaotik politik ortama ve pek tabii 12 Eylül mezalimine bağlı olarak neredeyse unutulup giden, ardından on yıllar sonra bir şekilde yeniden elden elde dolaşan kayıtlarla hatırlanan, yeniden basılan, hakkında belgesel çekilen, internette "yasaklı albüm" olarak ünlenen; nihayetinde bugün Türkiye müzik tarihinin, moda tabirle "kült" albümlerinden sayılan 'Buğdayın Türküsü'nün öyküsünü, öykünün yazarlarından Selim Atakan'la konuştuk.

Selim Atakan

■ 'Buğdayın Türküsü', Yeni Türkü'nün ilk albümü olsa da aslında daha eski bir müzikal birlikteliğiniz var değil mi?

Derya Koroğlu'yla birlikteliğimiz lise ikide başladı, Ankara Fen Lisesi'nde. Ben lise ikideyken Derya lise bire başladı. İlk önce onda ritim duygusu, dans, ki Kafkas oyunları oynardı, ve sahneye çıkan karizması dikkatimi çekmişti. Bir şekilde onu müziğe dahil edebildim. O aslında bateri çalmayı çok seviyordu ama yavaş yavaş gitar çalmayı öğrenmeye başladı. Birlikte çalışıyorduk, çok çabuk öğrendi. Sonra ben mezun olduktan sonra o Milliye'tin liseler arası yarışmasına da katıldı, bir şarkı seslendirildi. Daha sonra, ben üniversitedeyken, yani Hacettepe'de Tıp Fakültesi'ndeyken Derya ile görüşüyorduk. O da ODTÜ'de Mimarlık Fakültesi'nde okuyordu. Zaman zaman bir araya geliyorduk. Ben başka müzik işleri yapıyordum, TRT'de bir çocuk programının müziklerini yapıyordum, o da arkadaşlarıyla o zamanki pop müziği, aslında pop müzik demek ne kadar doğru bilmiyorum, "o zamanki müziği"

çalışıyordu. O zaman Bob Dylan'lar, Crosby, Stills, Nash & Young'lar, Donovan'lar, Joan Baez'ler, bu tip müzik vardı. Biliyorsun henüz Vietnam Savaşı devam ediyordu ve ona protest olarak...

Sonra Tıp Fakültesi'ni bitirdikten ve patoloji ihtisasına başladıktan sonra Derya'yla tekrar bir araya geldik. Bu arada tabii biraz daha büyüdük, siyasi düşüncelerimiz şekillenmeye başladı. Ortalıkta olan bitenden daha çok haberdar olmaya ve bunları incelemeye başladık. Bununla birlikte de toplumsal konulardan bahsedip şirilleri okumaya, şairleri tanıtmaya başladık. Hatta bir şair orada arkadaşımız oldu: Yaşar Miraç. Yaşar Miraç Trabzonludur. Kendi yazdığı halk şiiri tarzında şirilleri getirirdi. O hep söylüyor, "halk şiiri yazılabilir, yeter ki onun kalbini öğrenin" diye. Halk müziği de olabilir diye ısrar ederdi. Biz pıyano çalışıyoruz, gitar çalıyoruz filan... Zaten liseli, bir yarışma kazandığımız yılda Drama Köprüsü diye bir Balkan türküsünü yarışma parçası olarak seçmiştik ve onu bir şekilde düzenlemiştik. Çok beğenmişlerdi. Oradan bir alışkanlığım var. Yavaş yavaş yarı Batı, yarı halk müziği, biraz şiirlerin verdiği ilhamla şarkılar bestelemeye başladım. Bu şarkıları bestelerken de, Yaşar Miraç'ın şiirleri, Nazım Hikmet'in şiirleri, Can Yücel'in şiirleri, Kemal Buray'ın "Mamak Türküsü" şiiri gibi şiirlerden etkilendim, onları besteledim.

Zerrin'in de hem şarkı söyleme yeteneği vardı hem de ailesinden dolayı, Klasik Türk Müsiksisi'nde aşına bir durumu vardı. Pop müziği de seviyordu, yabancı şarkıları da söylüyordu. O sırada bütün dünyayı etkisi altına almış Joni Mitchell, Kanadalı şarkıcı, hem yazdığı sözlerle, hem yaptığı müziklerle, Zerrin onu çok seviyordu. Gördüğün gibi, hani şimdinin dünyasında marjinal diyebileceğimiz, ama o zamanın dünyasında geçerli olan müzikleri dinliyorduk. Bundan da ne kadar faydalandığımızı, bunları dinlemekle ne kadar iyi yaptığımızı sana anlatamam.

Böyle bir ortamda birlikte çalışmaya başladık.

■ Albümün tümünde, bestelerde ve icrada sizin, Zerrin Atakan'ın ve Derya Koroğlu'nun imzası var. Bu, "biz kendimize yeteriz" diye tercih ettiğiniz bir şey mi yoksa neden sınırlı koşullarmı?

Aslında her zaman koşullar sınırlı. Yani, kim istediği zaman bir araya gelip de müzik yapabilir? Sınırlı... Çünkü insanın müzik yapabilmesi için anlaşabileceği kimseler olması lazım, müzik bilgilerinin olması lazım, bir enstrüman çalışıyorsa yeterli biçimde çalması lazım vesaire. Koşullar her zaman

sınırlıdır. Tek başına çalışsan, başkalarıyla da çalışsan, bence koşullar hep sınırlıdır.

Bu, "biz kendimize yeteriz" meselesi şu anda tabii çok farklı, hatta çok abartılmış durumda. Kimse tek başına müzik yapmak istemiyor çünkü ortaya çıkan, "ben şarkı söylemek istiyorum, klip yapmak istiyorum, sahneye çıkmak istiyorum, televizyonda kendimi göstermek istiyorum" diyen birtakım gençlerimiz, yeteneklerimiz var. Bunlar, ellerinden tutacak müzisyenlere ihtiyaç duyuyorlar. Bu nedenle "biz, bize yeteriz" diymiyorlar. Ayrıca uzun yıllar Türkiye'de müzik piyasasında birtakım sanatçılar ve eşlik orkestraları oldu, bunlar hep birlikte çalıştılar.

Biz, orkestrayı, özgün bir orkestra, İngilizce karışığıyla "band" olarak görüyorduk. Orkestra bir araya geldiği zaman herkesin düşüncelerinin, estetik anlayışının, bilgisinin bir araya geldiğini ve çok özgün bir karışım oluşturduğunu düşünüyorduk. Nitekim pop tarihine baktığınız zaman birçok orkestra kuruluvar, o orkestra çok özgün bazı ürünler veriyor, sonra o orkestra dağılıyor. Oradan ayrılan kişiler başka orkestraları kuruyorlar, orada daha başka tarzda özgün ürünler veriyorlar. Bu çok önemli bir şey. Onun için biz, "biz bize yeteriz" meselesini biraz da o şekilde görüyorduk: Kendimizi yapalım, kendi tarzımızda yapalım diye. Ama arkadaşlarımızdan da yararlanmıyor değildik. İşte gitar çalan arkadaşımız, bas gitar çalan arkadaşımız, ud çalan arkadaşımız... Hepsi bize katılmış oldular aslında, kendi fikirlerini de getirdiler.

■ **Albümü yayınlama sürecinde, politik bir baskıyla karşılaştınız mı? Bu, resmi bir baskı da olabilir, albüm sürecinde yaşadığınız sosyal/profesyonel baskı da.**

Öyle bir dönemde yaşıyorduk ki, zaten Türkiye baskı altındaydı. 12 Mart'tan gelmiş, çözülmemiş bir sürü sorunumuz vardı. Gençler huzursuzdu, Türkiye huzursuzdu. Örgütler vardı, sivil örgütler vardı... Şimdi başka şekilde olduğu gibi, o zaman da herkes kategorilere ayrılmıştı. Fikir ayrılıkları keskinleşmişti. Biz bu ortamda hazırladık albümü. Tam albümü çoğaltacağız, 12 Eylül geldi çıktı. Dolayısıyla 12 Eylül'ün olumsuzluklarıyla karşılaştık. Bize plağın kapığını basan matbaa basmaktan vazgeçti, "Alın renk süzümlelerini, gidin başka yerde bastırın" dedi. İstanbul'a geldik, plağın kalıbını çıkartacağız, "Ben yapmam" dedi biri, bir diğeri "Bunda Nâzım'ın şiri var, ben yapmam" dedi. Böyle zorluklar oldu tabii. Zorluklar bitmedi, biz sonunda plağımızı çıkardık. 1200 adet bastırdık. Plağın

satılmasını başkalar şeye karşılaştık. İnsanlar bu plağı satın alıyorlardı, tabii 1200 adet ne demek, hele o zaman, bitiverdi, ama plak satan yerleri bunla raflara koymaya sekinildiler. Herkes bir korku içinde. Bize böyle şeyler geliyordu ki, diyorlar ki örneğin, "Bu şarkıda sakıncalı şeyler var, onun için izin almalıyız". Yoksa yasaklarlar, toplatırlar." Pekî, nasıl izin alınıyor? İzin alınmıyor, siz yayınluyorsunuz, beğenmezlerse topluyorlar. Biz diyoruz ki "Yani bu şarkıları yaptığımız şirler olsun, şarkı sözleri olsun, bunlar herkesin bildiği şeyler, bunlar şiir olarak yasaklanmamış, niye şarkı hali yasaklansın?" Böyle bir belirsizlik de vardı. Sonunda biz aslında "Buğdayın Türküsü" albümünün, biraz tabii bizde profesyonel bilgi ve deneyim olmadığı için, biraz da onun sonra yapacağımız "Akdeniz Akdeniz" albümüne odaklanmak için peşini bıraktık.

ASLA YASAKLANMADI

■ **"Buğdayın Türküsü" yıllar sonra "yasaklı albüm" diye lanse oldu ve tabir doğrusu "popülerlik kazandı". Albüm gerçekten resmi olarak yasaklandı mı?**

Hayır. Kimse bize böyle bir şey söylemedi. Bu sonradan ortaya çıkan, gerçek olmayan bir şey. Biz albümün yasaklanmadığını her zaman söylüyoruz. Demin de dediğim gibi, kendi kendine kayboldu ortadan. Biz de peşini bırak tıkıcağımızı korkumuzdan. "Buğdayın Türküsü" yasaklanmadı ve biz bunu bir promosyon materyali olarak kullanmayı hiçbir zaman istemedik.

■ **Albüm belki politik ortamın gadrine uğradı ancak grup olarak Yeni Türkü'de sonraki**

süreçte albümü tekrar gündeme getirmek, öne çıkarmak, belki yeniden ırac etmek gibi tasarruflarda bulunmadı sanıyorum. İki şarkı daha sonraki albümlerde yeniden ırac edilmiş olsa da... Bunu neye bağlıyorsunuz? 12 Eylül, öyle gelip etkisini gösteren, sonra da her şeyin normale döndüğü bir olay değil. Unutmayın ki 12 Eylül'de çocuk olup okullara giden insanlarda köklü değişiklikler oldu çünkü eğitimde ve kurallarda köklü değişiklikler oldu.

Bizim 68 Kuşağı dediğimiz kuşak, muhakkak ki düşünen, okuyan, bunlardan sonuç çıkaran, çok güzel yaratılarda bulunan bir kuşaktı. Bu, aslında 80 sonrasında bütün dünyada durduruldu, ortadan kaldırıldı, yani silindi. Bu silinmeyi Türkiye'de yaşadı ve Türkiye'de 10 yıl, 12 yıl hiçbir şey yapmaman, okullarına gidip gelen, düşünmeyen, ne düşüneceğini, ne okuyacağını, olup bitenleri bilmeyen, olaylar kendilerine nasıl anlatılmışsa ona inanan gençler yetişti. Dolayısıyla bu ortamda bizim "Buğdayın Türküsü" gibi bir albüm yapmamız çok etkilileyici olmazdı. Nitekim bizim gibi müzik yapan orkestralara da baksarsak, hepsinde bir değişim görürüz. Grup Yorum'u bunun dışında tutuyorum, onlar çok tutarlı bir şekilde aynı şeyleri devam ettirdiler. Aynı şeyleri devam ettirmek onların müthiş kararlılığıydı. Ama bu toplum içinde daha sonradan ne kadar destek toplud, onu da incelemek lazım. Toplumsal destek var mıydı yoksa sadece kendisi gibi düşünen bir topluluk tarafından mı kabul edildi, bunu da incelemek gerekiyor.

"Sözleri Kemal Burkay'a ait olan Yeni Türkü'nün Sonbahardan Çiziler şarkısından."

Söylesinin gerçekleşmesinde emeği geçen Deniz Sujano'ya teşekkürler.

DOĞUŞ ŞAHİN

Öyle bir yer var

İşe geç kalıyordum. Güneye doğru koşmaya başladım, denizden uzağa binaların arasına...

Tek izin günümde annemi hastaneye getirmem gerekiyordu. O, kemoterapi ilacını alırken ben hastaneden mümkün olduğunca uzaklaşıp ormanlık alandaki lüks bir kafeye oturdum. Ortam o kadar nezih ki kesinlikle oraya ait hissetmiyordum. Ama kitap okuyabileceğim tek zaman buydu ve hastane kokusundan en uzak yer burasıydı. Kitabımın arasına sıkıştırdığım kağıtta kadının adı ve numarası yazıyordu. Kumsal ismi hoşuma gitti.

İlaç gibi gelen sessizlik, yüksek sesli konuşmayla bölündü. Zayıf, güneşten esmerleşmiş, mavi gözlü adam gelip yanımdaki masaya oturdu, "Ya genç arkadaş, bir şey soracağım. Benim yeğen kayboldu. Ben ormana gidiyordum dedi, çıktı gitti. Kayıp mı oldu acaba? Merak ettim, aradım bulamadım. Arkasından buralara kadar geldim. İlk defa geliyorum buraya ama sen beni tanıyorsun değil mi?" "Tanımıyorum."

"Adın ne senin? Benim adım Ölümlü De Var Nevzat. Beni nasıl tanımazsın? Herkes tanır beni!" dedi. Etrafa baktım, herkes başını çeviriyordu. Ne güzel be, bir ben çeviremedim şu başımı! Adam bira istedi garson getirdi sonra ormanlık alana doğru baktı "Nerede kaldın be aslanım üç gün oldu. Neredesin? Neyse, bana ne anam doğurmadı ya, ben niye geldim buraya?"

Birasından içmeye devam etti, o içtikçe benim başım dönüyordu. Yeğenin akıbetini bana sormaya devam etti "Nerede bu çocuk ya, düşmüş kalmış olmasın? Hayret bir şey ya sen ta buralara gel, neredesin sen çocuk?" Adam nezih ortamı fena bozuyordu. Benim gibi diğerleri de rahatsızdı ama bir şey diyen yoktu.

"Acıktım. Ama yiyelem dışlerimi evde bıraktım. Kafamı bozduklar, sizinle mi uğraşacağım dedim çıkardım." Bir bira daha istedi. Artık ben de başımı çevirebilmişim. Ama yakamı bırakmadı, tekrar bana seslendi "Benim adım Ölümlü De Var Nevzat. Ben gelirim. Üç gün önce de tanışsam ararım. Yeğenim ben dünyanın her yerini gezdim, biliyor musun? Ama ulaşma hiç para vermedim. Ulaşım hizmettir, para alınır mı?"

"Alınmazabi."

"Ben yıllarca Almanya'da çalıştım biliyor musun? Bir gün metroya kaçak bindim, kondüktör yakaladı. Dedim ücretsiz biniş kartım var ama evde unutmuşum. Yalan söylüyorsun dedi. Dedim hayır. Bana bağırır 'Yalan söylüyorsunuz!' Dedim ki 'Yugoslav arkadaş yalan söylemez!'"

Adam beni sonunda hikâyeye çekmişti, "Neden Yugoslav dedin abi?"

"Türkiye'yi rezil etmeyeyim dedim."

"Ben ihbar ettim" dedi, yüzüne baktım, tekrar etti "Ben ihbar ettim kendimi, milleti rahatsız ediyorum diye."

Hayat fazla seçenek bırakmıyor. İşsiz olanlar, haftanın altı günü on iki saat asgari ücretle çalışmak için iş arıyorlar. Üniversite mezunu olmak sadece hayal kırıklığını büyütüyor. Yaşlılarım ya kapitalizmde mümkün olmayan hayaller kurarak kendi dükkanlarını açma derdindeler, ya ülkeden gitmek için fırsat kolluyorlar ya da alkol, uyuşturucu gibi maddelerle çekilmez durumu katlanabilir kılmaya çalışıyorlar. İnsanlar başka bir seçenek görmedikleri için intihar etmeye başladılar. Ben, başka bir seçeneğin var olduğunu biliyordum ama o kadar uzaktı ki o günleri görece kadar hayatta kalabileceğime inanmıyordum. Saate baktım, denizi yalnızca iki dakika görebilmiştik ve

"Yugoslavlardan ne istedin? Cezayı da Yugoslavya mı ödedi?"

"Tito öder, merak etme. Çok sever beni. Faşizme karşı birlikte savaştık, cepheede sırtımda taşıdım onu."

Ne Tito öldü ne de Yugoslavya dağıldı diyebilirdim, eski güzel günleri yıkmak istemedim. Adam tekrar bana döndü "Yeğenim, burayı ben yaptım biliyor musun? Ben yirmi yıllık buralıyım. En eskisi, en meşhuruym. Ölüm De Var Nevzat, dedin mi beni gösterirler. Bir ben varım, sor gösterebilirsin. Bu çocuk nerede ya? Yolda karşılaştık ha yanlış anlama. Tanımam etmem. Yolu sordu, tarif ettim kayboldu."

Susacak gibi değildi "Ben evlenicem arkadaş. Bu gece evleniyorum. Çüncü evliliğim olacak. Kravatı da aldım. Bak delikanlı, yeğenim, bak kravat da aldım." Ben bakmayınca, kolumdan tuttu, çaresiz döndüm, "Kravat aldın mı abi? En önemlisi o çüncü onu aldıysan hazırsın Ölüm De Var Nevzat Abi." Birasını içti "Bugün evleniyorum. Kravat da aldım. Ben bağlamayı bilmem polise bağlattım. Evlenicem. Ben bu yeğenimi üç gündür tanıyorum ama geldim, kayboldu diye aradım. İstiyorum ki biri de beni arasın. Yalnızlık çok kötü, hayat da çok kısa."

Adam yalnızlıkla savaşında beni de yanına çekmişti. Artık dört kişiydik; Ölüm De Var Nevzat, Yeğeni, Tito ve ben. "Abi polis geldi. Baksessiz ol, ihbar etmişler seni." diyerek yaklaşılan polis arabasını işaret ettim.

"Ben ihbar ettim" dedi, yüzüne baktım, tekrar etti "Ben ihbar ettim kendim, milleti rahatsız ediyorum diye. Taksit parası mı vereyim bir de? Polis alsın götürsün beni." Kalktı ayağa polis arabasına yürüdü bileklerini uzattı "Gidelim amirim," dedi. Polis ellerini indirip arabaya geçmesini işaret ederken "Nerede senin ev?" diye sordu, Nevzat "Ben tarif ederim" dedi. Son defa bana döndü, nerede olduğumu göremedi el salladım, "Ne var? Ne var? Ölümüm de var. Unutma," dedi, gitti. Polislere yolu Nevzat tarif ediyorsa muhtemelen kaybolacaklardı, benimse kaybettığım bir şeyi bulmamı sağlamıştı.

Ertesi gün öğle arasına çıktığımda koşarak batıya, meyvye suyu almaya gittim. Elimde iki tane meyvye suyu ile kuzeyden sahile çıktım. Kimsin, elinde tuttuğu iki kumruyla beni bekliyordu. Önce ona, sonra denize bakıp derin bir nefes çektim. Alışkanlık, saati kontrol ettim, yirmi dakikamızı vardı, gülümsedim.

"O yer" hala çok uzaktaydı ama ben artık o günleri görene kadar hayatta kalabilecektim.

ARZU ERKAN YÜCE

Beni bul anne

Kızım doğdu. Göbek bağı düşer düşmez alıp, **transes** bir edayla sarıp sarmaladım, emin bir yeresakladım. Kendimi toparlayınca "gereğini" yapacaktım. Hani derlerya, "Çocuğunun göbek bağı nereye gömersen; büyüünce o ülkede yaşar, o okulu okur, o mesleği yaparmış". İşte o bağı öyle iyi bir yer gömecektim ki; yavrumun geleceği çok güzel olacak, çok mutlu olacağı bir okulu bitirip, kendini adayacağı bir meslek seçecek; insanlığa faydalı olacak, "mutlu" olacaktı. Ne hangi ülkeye, ne de hangi okulu bahçesine gömeceğime karar verebilirdim. Derken unutuldu gitti. Gel zaman git zaman, bir gün bir sohbet sırasında aklıma geldi. Ara, tara... Yok! Evin altını üstüne getirdim, kuyduğum yeri bir türlü bulamadım. O, yalnızca sembolik anlamı olan göbek bağı bulamadığımda, sanki yıllarca anadan yadigar bir ritüeli gerçekleştirme için saklamamış da, çocuğuma ilişkin çok hayatı bir şeyi kaybetmişçesine, suçluluk duygusuyla karışık bir telaş içinde, aradım; aradım... Altı üstü kayıp bir göbek bağı! Kızım kanlı canlı kollarımdayken üstelik! Kayıp bir göbek bağı aradım durdum ben. Cumartesi Anneleri'nden utanmadan hem de!

Her an kulaklarında -dünyanın en yürek parçalayıcı sloganlarından birine dönüştüren- "Beni bul anne" diye çınlayan evlatların sesi ile yaşamaya mahkûm, en onulmaz yaradan; evlat acısından mustarip Cumartesi Anneleri'nden, hiç utanmadan! Hani 700. buluşmalarında, müdahale ve gözettiler sırasında basına yansıyan yürek sızlatıcı görüntüler, "insanın" diyen herhangi bir kimsenin tanık olduğunda utanç duyacağı o şiddet dolu sahneler olmasaydı, kim bilir belki aylarca çoğumuzun aklına bile gelmeyecek olan, adalet arayışındaki o bağı yankı annelerden!

Cumartesi Anneleri. Bu anneler günü haftasında 789. kez toplandılar. 27

Mayıs haftasındaki buluşmalarında ise, ilk toplanmalarının üzerinden tam 25 yıl geçmişti. Dile kolay. 25 yıl. Çeyrek asr. Kaybedilen evlatlarının yolunu gözlerken, adalet ve hakikat arayışında geçip giden; vicdan timsali bir ömür. Sonra, Soma Faciası'nda yitirilenlerin, Alan bebek ve onunla birlikte sulara gömülen annesi, anneler... Oğuz Arda Sel'in, Gülistan'ın, Berkin'in, Ali İsmail'in, Mehmetçiğin, Eren'in, Rabia Naz'ın, Şule'nin, Eylül Cansın'ın, Nadira'nın, Yeldana'nın, Ceren Damar'ın, Ahmet'in, Mustafa'nın, İbrahim'in, Helel'in, Ali El Hemdam'ın, üç fidan'ın ve daha nicelerinin annelerinin, bir Ramazan gecesi yanında çocuğuyla sokak sokak dolaşıp "Fazla yemek var mı, artık yemek alınır" diye bağırarak ananın yüzü, birer birer geçti gözümün önünden. Kayıp, yas ve travmalar diyarı ülkemizde yine başkalarının ayıbından utlandım, hayıflandım, yine canı yakulanan acısıyla yandım.

Anlık Bir hoş sadâ "Yeterince iyi" ile "yeterince kötü"den terkip bir taht-ı revan Arşa değer kubbesi "en iyi" ve "şimdiye kadar"ın Saltanatı'na göz açıp kapayıyasa Anlık Debdebeli bir serüven Bir ince düzen Bir bakarsın kurulur Bir bakarsın bozular Nesillere hece hece yazılır Anlık Hissene düşen Kimine vuslatsız bir özlem, kimine hamd Kimine derman, kimine dert Anlık Kimi zaman cana can Ömre ömür Kimi zaman amansız Gözegöz, diş diş Anlık yaman sevda, zor zanaat Anlık Ahvâl Bir destan Bir ince tükür Önce yüreği sonra dile düşen

Her yöreyi kaşış gezen Analık Kimi zaman bir kuşa, bir fideye Kimi zaman bir küçücük yetime, Babadan evlada Kendi özüne, içindeki çocuğa Çağıldayan çoğula

Hekimliğin ve tıbbın tanrısı Asklepios

Asklepios'un dağıttığı şifa ve dirilttiği insanlar Tanrıların ve İnsanların Babası Zeus'u rahatsız eder. Zeus, şifa dağıtan, ölüleri dirilten Asklepios'un dünyanın düzenini bozabileceğini düşünür ve gökten bir yıldırım göndererek bu tanrıyı öldürür.

Sanatın, kehanetin ve daha pek çok şeyin tanrısı Apollon, Teselya Kralı Phlegyas'ın kızı Koronis'i görür, beğenir. Onunla sevişirler ve Koronis, Apollon'dan hamile kalır. Bir tanrının çocuğunu taşıdığı sırada Koronis, Arkadya'dan gelen Iskhys adlı bir yabancıya aşık olur. İki genç birlikte olurlar ve buna şahit olan Apollon'un kutsal kuşu kuzgun olan biteni Apollon'a anlatır. Rivayete göre o ana dek bembeyaz olan bu kuş türünün tüyleri, Apollon'un öfkesinden siyaha dönmüştür. Ancak Apollon büyük bir hiddetle hareket eder ve Koronis'i kan donduran bir cezaya çarptırır. Odu yığınının üzerine yatay şekilde bağlanır ve ateşe verilir. Koronis tam can vereceksen, Apollon kendi çocuğuna kıyamaz ve onu Koronis'in karnından çekip alır. Doğan çocuk babasının tam tersi olacaktır, babası savaşlara hastalık ve salgın saçarken, doğan çocuk hep son anda yetişip şifa dağıtacaktır. Çocuğun adı hekimliğin ve şifanın tanrısı Asklepios'tur. Apollon çocuğunu yetiştirmesi için at adam Kheiron'a verir.

Kheiron o dönemin tıp bilgisini Asklepios'a öğretir; çok geçmeden bu sanatta mahirleşen Asklepios, bir süre sonra ölüleri diriltmenin yolunu bile bulur. Athena, Gorgon'u öldürdükten sonra kanını Asklepios'a vermiş ve o da damarlar arasındaki kan farkından ötürü belli bir kan türünün canlılara hayat verdiğini keşfeder. Pek çok kahramanı da bu kanı vererek diriltmiştir. Bu hünerinden ötürü tüm chihana nam salar, hastalara şifa dağıtır, ölüleri diriltir. Neredeyse o zaman bilinen yeryüzünün her köşesinden tapınakları, şifa merkezleri, adına dikilmiş sunaklar vardır ve halk akın akın derterine deva, hastalıklarına şifa bulmak için şifa merkezlerine gelir. Asklepios bir tanrı olmasına rağmen insanların arasındaymış süren, onların

sorunlarıyla ilgilenir. Onların düzenine uyar ve tıpkı onları gibi bir aile bile kurar. Yaşarken kurduğu Asklepiades adındaki tıp loncasında bilgisini bütün hekimlerle de paylaşır; sanatının ve biliminin yeryüzünün her köşesine yayılmasını sağlar.

Ancak Asklepios'un dağıttığı şifa ve dirilttiği insanlar Tanrıların ve İnsanların Babası Zeus'u rahatsız eder. Zeus, şifa dağıtan, ölüleri dirilten Asklepios'un dünyanın düzenini bozabileceğini düşünür ve gökten bir yıldırım göndererek bu tanrıyı öldürür. Asklepios'un babası Apollon ise bu duruma sinirlenir ve Babası Zeus'un çocukları olan Kyklopsları öldürür. Apollon, yıldırımla ölen oğlunu bir takımyıldızına dönüştürür ve Yılanlı Takımyıldızı olarak göklerde yaşar. Asklepios geride Hiyyen ve Temizliğin Tanrıçası Hygieia, İyileşmenin Tanrıçası Akeso, Hastalıktan Kurtulmanın Tanrıçası Iaso, Sağlık Tanrıçası Panakeia ve Vücut Güzelliği Tanrıçası Aigle adında beş kız çocuk ve chihana hekimliği yayan iki erkekle vlat bırakır. Bu çocukların hepsi de babasının izindengiden sağlığını tanrı ve tanrıçaları olurlar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

BARIŞ AKPOLAT

Yıllar içinde değişen anlamlar

Covid-19 salgını yüzünden son birkaç aydır evde izole bir hayat yaşıyoruz. Kiminiz etmek yapmayı öğrendi kiminiz tuvalet kağıdı ve su istifiyor. Ben müzik dinleyip mutfakta vakit geçirerek yaşıyorum. Herkes kendince doğru bir şeyleri yapmaya çalışıyor. Kimilerinin doğrusunun çok yanlış olması dışında büyük bir problem yok gibi.

Bir yandan son günlerde aklıma bir şarkı takıldı. İsmi hemen gözle çarpıyor: 'Isolation'. Joy Division'un ikinci ve son albümleri 'Closer'ın ikinci parçası. Karanlık ve depresif atmosferi fazlasıyla tehlikelidir Joy Division'un. 1980'de daha 23 yaşındayken intihar eden Joy Division solisti Ian Curtis'in ardından, Joy Division'un Curtis haricindeki üyeleri Bernard Sumner, Peter Hook ve Stephen Morris, New Order adlı elektronik müzik grubunu kurmuştu. 'Isolation' bu ekibe ait bir şarkı. Ve bu şarkı son zamanlarda farklı isimler tarafından tekrar yorumlanmaya başladı.

Bu şarkı yıllar içinde hatırı sayılır üne sahip pek çok grup tarafından tekrar yorumlandı yani bir diğer deyişle "coverlandı." Şarkı aslında "izole" hayatla bir bağlantısı olması yerine "kendini soyutlama" ve "içe kapanma" temalarıyla ilgili.

1980'de Ian Curtis'in ölümünden 2 ay sonra piyasaya çıkan 'Isolation'ın ufak bir bölümünü çevirdiğimizde şöyle sözlerle karşılıyoruz:

"Anne, bana inan lütfen, denedim
Elimden gelen her şeyi yapıyorum.
Başarısızdığım her şeyden utanç duyuyorum
Olduğum insandan utanç duyuyorum"

Soyutlanma, soyutlanma, soyutlanma"

Şarkının Joy Division haricinde ilk kez İrlandalı Therapy? den duymuştum. 1994 tarihli 'Troublegum' albümlerinde yer verdikleri cover haricinde New Order da 1998'de radyocu, yazar John Peel'in 'Peel Session' serisi kapsamında bir versiyon haydetmişti. 1995'te The Smashing Pumpkins, 1998'de ise AJ Jourgensen (Ministry) prodüktörlüğünde Dessau adlı grup tarafından yorumlanan şarkı son olarak Kanadalı progresif rock grubu The Tea Party tarafından COVID-19 salgını sebebiyle yine yorumlandı.

Doom metalin en efsane karakterlerinden biri olan, Saint Vitus, Spirit Caravan, The Obsessed gibi grupların kurucusu Scott "Wino" Weinrich de bu şarkıyı kendi akustik tarzıyla yeniden kaydetti. Aslında Wino bu şarkıyı yıllardır konserlerinde yorumluyor olsa da ilk kez kayıt altına almış oldu. Yakında bu şarkıyı plak formatında da yayınlayacak olan Wino şarkıyla ilgili verdiği röportajlarında Joy Division'a ve depresif şarkılara olan düşkünlüğünden de bahsediyor.

Şarkı aslında bizim anladığımız anlamda izole yaşamdan bahsetmiyor olsa da ismi ve insanlara hissettirdikleri beni biraz düşündürdü. Şarkılar belki de yıllar içinde ikinci bir anlam geliştiriyorlar kendi içinde. Bir şarkı bir hissiyat üzerine kurulan bir ev gibi. Fakat yıllar içinde o evde bannanlar değişebiliyor, yeni anlamlar kazanıyor belki de.

Yıllar içinde insanlara hissettirdikleri, üstüne anlatılan yeni hissiyatlar şarkılara ikinci bir

bavulunda dizeler

BUGÜN VE BUGÜN

Öyle çabuk geçiyor ki günler.

Hele sen de bir bak hayatına.

Daha dün doğmuşuz sanki.

Yeni okula başlamışız,

Yeni sevmişiz.

Öyle çabuk geçiyor ki günler.

Hele sen de bir bak hayatına.

Yarın bitecek sanki her şey.

Yarın ölecek gibiyiz.

Daha doymamışız yaşamasına.

Günlerimiz dün bir, bugün iki.

Sakin bir şey bırakma yarına.

Yarın yok ki.

Özdemir ASAF

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

METE GÜNER

Kırık plak

Annesinin kırkı dolar dolmaz, ilk iş evi satmaya karar vermişti. O evden doğduğundan beri nefret ettiğini söylerdi. Akademiden polis olarak çıkıp da kendi evini tuttuğunda bayram etmişti. Yıllarca annesine yeni bir ev tutmaya çalışmış ve o evden taşınmasını sağlamaya çalışmıştı ama ihtiyar kadın buna bir türlü yanaşmamıştı. Taşınması için bazen evin depreme dayanıksız olduğunu iddia ediyordu, bazen de semtin tekinsiz olduğunu. Hiçbir sav ihtiyarına karşılık bulmuyordu. Gerçi ihtiyar bir keçi kadar inatçı olmasaydı bile, oğlunun iddialarının iler tutar yanı yoktu. Semt nezih, kadın otuz yıldır orada oturuyordu ve herkesi tanıyordu. Marmara Depremi'nden sonra da kolonlarda sağlamlaştırma çalışmaları yapılmıştı ve bina her muayeneden tam not alıyordu. Kısacası Yasin'in her iddiası palavraydı, o evden hep nefret etmiş olması bile hikâyeydi. O evi sevdiği bir zaman vardı geçmişti.

Evi yeni sahiplerine teslim etmek üzere boşaltırken bir kutuya rastladı. Kutunun kapağının altında o evi sevdiği zamanlara açılan bir tünel vardı. Rahmetli babasına ait parfümü sıkıp kokladı önce. Bir sürü anı beyine hücum etti. Fotoğrafları inceledi birer birer, babasının yüzünü hiç

unutmamıştı. Bir de kırık bir plak buldu kutunun içinde. Babasının plaktan müzik dinlemeyi ne kadar sevdiğini hatırladı ama annesinin neden kırık bir plağı atmaya kıyamadığını anlamadı. Belli ki önemliydi ancak plağın üzerinde herhangi bir etiket veya yazı yoktu, kime ait olduğu belirtilmemişti. Tamir edilebilir miydi? Bilmiyordu ama öğrenecekti. Babasının ölümünden bu yana saklanmış plağın kime ait olduğunu keşfetmek ve plağa kaydedilmiş şarkıyı dinlemek babasını yaz etmek için güzel bir yol gibi göründü.

Bir esnaf için dükkânının polis ziyaret etmesi genellikle tedirgin edicidir. Ancak Can Plak'ın sahibi Can Bey, dükkânına giren polisin elinde kırık bir plak olduğunu gördüğünde endişelenecek bir şey olmadığını anlamıştı. "Bunu yapsa yapsa Can Bey yapar dediler," dedi Yasin. Can Bey kırık plağı aldı Yasin'in elinden, havaya kaldırdı inceledi. Tamir edileceğini biliyordu. Tabii ki sıfır bir plak gibi kusursuz olmayacaktı ama Yasin'in kafasındaki tüm soru işaretlerini giderir, babasından kalan plağa kayıtlı şarkıyı dinletebilirdi.

"Tamir edebilirim," dedi Can Bey, "Ödeme de istemez ama sizden bir ricam olacak."

"Tabii, buyurun."

"Dükkâna sık sık gelip giden bir arkadaş grubu var, sürekli plak alır ama parasını bugün vereceğiz, yarın vereceğiz diye oyalar dururlar. Duydum ki başka bir esnaf arkadaşımın da aynı şekilde boya alıp dururlarmış. Dört bir yana duvarlara yazılar yazıyorlarmış. Yetenekli de keratalar ama bizi de zor duruma düşürüyorlar. Birileri biraz kulaklarını çeksse, biraz yol gösterse güzel olur diyorduk."

"Çok kolay," dedi Yasin.

"Nerede bulabilirim bu arkadaşları?"

Yasin, üst geçitten tren yolunu seyreliyordu. Görünürde ne doğu ne de batı yönünden gelen bir tren vardı. Geçidin sonuna doğru ilerleyip, demirliklerden tren yoluna doğru inen yeşilliklere atladı. Geçidin altına doğru yaklaştıkça sallanan boya kutularından gelen tıkırtı seslerini duymayabazladı. Biraz daha ilerleyince ellerindeki kâğıdabakarak sprey boyalarla duvara yazı yazan üç genç gördü. Gençler kendisini fark etmemişti.

"Ruuuu-biliii," dedi Yasin duvarda yazan yazıyı okumaya çalışarak. "Rubi. Ne demek?"

"Polisi!" diye bağırdı çalılarının arasındakı Yasin'e dönen ilk genç. "Kaçın!"

Uzak kösedeki iki genç geçidin diğer yanına yönelip, koşmaya başladılar. Yasin'in onları yakalamasına imkân yoktu. Yasin'in ilk gören ve ona en yakın olan gençse Yasin'in yanındaki boşluktan kaçabileceğini düşünerek, hızlı bir hamle yaptı. Ancak Yasin'in son genci kaçmama niyeti yoktu ve kaçmasına engel olmak için yolunu kesti. Çaresiz genç, kurtuluşu Yasin'in kendisine doğru uzanan ellerini imtekte buldu. Yasin gencin böyle bir şey cesaret edebileceğini hesaba katmadığı için hazırlık yakalandı ve gencin kaçmasına engel olamadı. Çalılarının arasında yaydan çikmiş bir ok gibi ilerleyen genç demirliklere varmıştı bile. Yasin gençleri korkutmuş olmanın bile onlar için iyi bir ders olacağını düşünüp, konuyu oracıkta kapatabilirdi. Ancak gencin boyalı ellerinin, üniformasını mahvettiğini görünce demirliklerden yukarı çıkan gencin peşinden koşmaya başladı.

Genç ve peşindeki polis, cadde boyunca koştu. Etrafta kimsecikler yoktu ki Yasin genci durdurmalarını istesin. Kovalamaca uzadıkça genç aradaki mesafeyi açtı ve Yasin'i tamamen atlatmak için kalabalık bir caddeye sapıp, insanların arasına karıştı. Kalabalığın içerisinde, peşindeki polisi atlattığını düşünerek ilerleyen gencin hesaba katmadığı şey Yasin'in tecrübesiydi. Yasin, mesafesini koruyarak genci takibini sürdürüyordu. Genç oldukça eski müstakil bir evin bahçesinden içeri girdi, biraz ilerleyip

"Ruuuu-biliii," dedi Yasin duvarda yazan yazıyı okumaya çalışarak. "Rubi. Ne demek?" "Polisi!" diye bağırdı çalılarının arasındakı Yasin'e dönen ilk genç.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

takip edilip edilmediğini son bir kez daha kontrol etmek için etrafa bakındı. Kimsecikler yoktu, kapıyı çaldı ve içeri girdi. Yasin saklandığı yerden çıkarak bahçe kapısına yöneldi. Artık gencin kaçabileceği hiçbir yer kalmamıştı. Ailesinin yanında gözünü korkutmak ona iyi bir ders olur diyordu içinden. Kapıya doğru yaklaştı.

Kapıyı çalacaktı ki yumruk yaptığı eli havada asılı kaldı. İçeriden kavgasesleri geliyordu. Bir adamın "Bir gün güler yüzle karşıla be," diye bağırdığını duydu. Bir kadın aynı tonda karışıklık verdi. Kapıyı çalmak üzere kaldırdığı elinde babasına ait o plak belirdi. Tek parça halindeydi. Annesinin yan odadan bağırdığı duyuluyordu. Sağır ediciydi. Annesinin sesini bastırmak için plağı gramofona yerleştirmeye çalıştı ama sol kolu uyuşmuştu, bir türlü beceremedi. Dizleri vücudunu taşımayı kesti ve yere yığıldı, elindeki plak ağır bedeninin altında kaldı, kırılmıştı. Bir çocuğun kendisini kaldırmaya çalıştığını gördü, bu gördüğü son şey oldu.

Yasin kendine geldiğinde elini havada kalmış şekilde buldu. Yumruk yaptığı elini açıp, yüzüne götürdü gerçekten orada olup olmadığını kontrol etmek için. Kavg seslerini tekrar duydu, bu onu kendine getirdi. Neden orada olduğunu hatırladı ve kapıyı çaldı. Atletli ve hafif kilolu bir adam kapıyı açtı, arkasında eşi belirdi. Yeşil elbisesinin üzerinde bir önlük takılıydı. En arkada da Yasin'in uniformasını boyayıp kaçan genç endişeli gözlerle kapıyı gözlüyordu.

"Buyurun, memur bey," dedi adam. "Yoksa bizim ufaklık mı bir halt içledi?"

Korku dolu gözlerini kendisine dikmiş gence kısaca baktı Yasin, "Hayır," dedi. "Komşularınızdan şikâyet var. Biraz fazla gürültü olmuş sanırım. Her şey yolunda mı diye kontrol etmeye geldim."

"Her şey yolunda," dedi adam, "Sağ olun."

"Evet, öyle görünüyor," dedi Yasin. "Ben bu civarlardayım, yine uğramır."

Can Plak'ın sahibi Can Bey, öğlen dükkanına gelen polis memurunun akşamında tekrar uğramasına sevinmiş görünüyor. Ancak Yasin durgun görünüyor. "Gençler sorun çıkarmadı umarım," dedi Can Bey. Yasin başını sağa sola salladı. Can Bey sevinçle tezgâhın altından tamir ettiği plağı çıkardı. Bu müşterisinin neşesini yerine getirir diye düşünüyordu ama yanlışmış. Yasin şöyle bir baktı plağa, sonra cüzdanını açıp tezgâha bir miktar para bıraktı. "Bu gençlerin borcunu kapatmaya yeter sanırım," dedi Can Bey'e ve plağı alıp dışarı çıktı. Evine döndüğünde plağı alacağından emin değildi. İçinden bir ses o şarkıyı zaten bildiğini söylüyordu.

İHSAN DINDAR

Sakin, duygusal, hareketli neşeli: Yann Tiersen

Jean-Pierre Jeunet'nin muhtemelen son 20 yıla damgasını vuran ve popüler kültürün her anlamda kullanmayı sevdiği bir parçası haline gelen yapımcı Amélie, pek çoğumuzun Yann Tiersen ile tanışmasına da vesile oldu. Kâh piyanosu kâh kemanyılakarşımıza çıkanFransa'nınbu kuzeyli müzisyeni, sakin, deneysel, duygusalnotaları arayanların bulduklarına sevindiği bir isim oldu. Jeunet o dönem genç müzisyen Yann Tiersen'in Amélie'deyaptığı katkıyı tarif ederken "filmde seçmesi en zor bölüm müziklerdi. Hepsi görüntülerle birlikte akıyordu" diyecekti.

23 Haziran 1970 tarihinde Fransa'nın Brest kentinde doğan bu duygulu ve bir o kadar da deneysel işlere açık müzisyen sanattaki arayışlarını punk, rock ve geleneksel melodilerle de şekillendirecek kadar çüretkar bir minimalist olarakrakıştırmıştı.

Köklerinde Norveç ve Belçika gibi çok daha yağmurlu ve soğuk iklimlerin bakiyesi olan Yann Tiersen, coğrafya kaderidir sözünü doğrularcasına müziğini de bu hava akımınınneticesiyle şekillendirdi.

La valise des Monstres (canavarların valisi) adını taşıyan ve 1995 yılında yayınladığı ilk albümü yalnızca bin adet kopya basılmıştı. Bu, o dönem için biraz can sıkıcı bir

gelişme olsa da gelecekte güzel günlerin de habercisiydi. Akordeon, keman ve piyanonun ahengi bundan sonraki yıllarda artarak devam edecek milenyumdan sonra dünyanın pek çok kafesinde, sık restoranında artık Yann Tiersen'in şarkılarıçalacaktı.

Amélie ve Elveda Lenin filmlerindeki konsept itibarıyla karşınızda yalnızca hüznülü, duygusal bir yengeç erkeği olduğunu düşünürseniz sizi Yann Tiersen'in 2006'da İstanbul'daki konserine buyur edelim. Yazın en sıcak döneminde, 2 Ağustos'ta artık daha çok mazideki güzel anılarla hatırladığımız Parkorman'da gerçekleştiren konser Yann Tiersen'in hızlı ve belki bir nebze de neşeli yönünün de ortaya çıktığı konser oldu. Üç kez bis yapan Tiersen bu unutulmaz kışağıyla da aklılarda kalmıştı.

Tüm köktüklüleri üst üste yaşadığımız 2020'den hemen önce yayınladığı, harikulade san tonda kapağıyla Portrait adını taşıyan toplama albümüyle Naval, The Wife, Monochrome, Chapter 19 gibi şarkılarıyla bizi yeniden selamlayan Yann Tiersen, haftalardır süren bu karantina günlerinde pek çok eve notalarıyla konuk oldu.

Kim bilir bir daha bu multi-instrumentalist üstadı bir daha ne zaman görebileceğiz. Biz yine de umutlanmaya devam edelim.

Biçem

Herkesin bir yeri vardır, sığmadığı, içinin kabadığı ama gitmekten kendini alıkoyamadığı. Benim ise Domuz Çukur olarak bilinen yeri. Ahali bilmez. Mazotumu yüklemiş yola koyulmuş köy çiftlikköy'den sapmış varmışım.

Kekik toplayan fotozeler vardı. İzin isteyip fotoğrafladım. Fotoğrafı gösterdim, "Olmadı," dediler: "Bir daha çek." Tekrar çektim pek beğenmeseler de bir demet kekik karşılığında iyi bir primle işe sahip olmuştum. Sonra yazmaya başladım. Güneş Chios Adası'nın tepelerinin arkasına süzülünceye kadar yazdım. Hava kararmıştı. Arkamdan bir ses 'Gitmedin mi sen yavrum?' Kekik toplayan teyzemiz yanıma doğru gelmeye başladı. "Ne yapıyon sen yavrum ikindiden beri, resim mi çiziyon?"

"Yok, teyzecim yazı yazıyorum öyle."

"Oku bakem güzel mi?"

"Hava kararı teyzecim, ben İzmir'e döneceğim zaten. Çiftlikte oturuyorsan hatta seni de bırakayım."

"Yok oku yavrum benim herif traktörle gelir şindi. Kavın sarmaya gidiverdi de. Oku bakem oku. Bizi de anlatırsen yavrum"

Gülümsedim, başladım okumaya:

"Yorgunluğum gibi yoğundu gök, altımızda şarap lekeli halı. Önce halıyı sonrabeni fırçalamıştım ama anında olmuştum Alâeddin'in sihirli lambası. Manzaramızın yarısını bıçak gibi kesen galvaniz çatı ve bu sabah şehir biraz sen gibiydi. Yoksul ve çarpık kentleşmiştim yüreğimi yüreğime. Zatı alınız bazen çok kati.

Sonra düştü aklıma İzmir'de imbat hatırlar mısın? Domuz Çukuru heyhat! Duygu var ama yok ispat. Kadehler kalkıyor yetiştirilmesin işteorda vuslat, tütünden ne ağızda tat ne de damak. Bak yine saçma

kafiyelere sürgünüm. İmdat!

Kelam yapışmasa velhasıla, düzmezdin zihnimi her gece. İçimde kocaman bir keşke. Gitmene izin vermemeliydim.

Mesnetsiz mesnevim, anlamsız rubaim, şiiir diye söylediklerim paçavra. Güzel cümleler öğreniyorum bu ara ama söyleyebileceğim tek kişi sensin. Hiç kuşku duymadan yolda olan da sen. Giden sen yitip giden ben.

Bi' daha yanar mıyım ben? Bi' daha kanar mıyım ben? Bi' daha konar mıyım ben? Firari iğnelerini her yakaladığım sandığım anlarda bir kadeh elimde, bir boşluk önümde... Buradayım. Hikâyeler kuşanmışım biçemlerime. Gel, güneş uyanmadan kaçalım fakat bu sefer birlikte."

Gözlerim doldu. Gürültüyle köy yolundan traktör geldi. "Ne dedin şimdi kimle kaçıyor yavrum? Konar mıyım" da ne? Eee be yavrum kelebek sanki koca adamsın. Emma içlenmişsin sen zehir olur için bölet"

Tebessüm bıraktı kekik toplayan teyze. Kelebek diye seslenirdi diyemedim bu yorumların üzerine. Uzun süre silişmeyecek bir tebessüm. Kalkarken de ekledi: "Eee demişler aşık alemi kör, dört yanını duvar sanır derleşmiş yavrum"

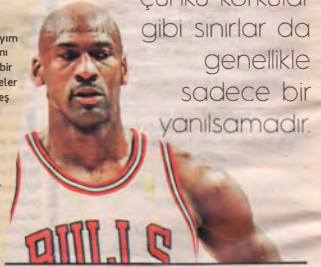
Elile de geçerceğercecesine traktöre bindi. Elini eşinin omzuna attı, toz içinde gürültüyle uzaklaştılar. Belki de erişmek için çabaladığımız mutluluk bu kadar basitti.

Hatıralar benim için elbiselerden daha değerli.

Anne Frank

Asla asla demeyin, çünkü korkular gibi sınırlar da genellikle sadece bir yanılısamadır.

michael jordan

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Ümit Bektaş, Burak Abatay
- Editöryel Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Burak Abatay, Mustafa Kömür
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefer Selçuk Özбек
- Reklam ve İletişim: bavulreklam@birgunnet, bavul@birgunnet
- Kapak İllustrasyonu: Barış Onur Bilgiç
- Grafik Tasarım: Ehem Can Sarıkoç
- İletişim: 0546 2883328 - iletisim@bavuldergi.com - bavul@birgunnet
- www.bavuldurkikan.com
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Amini Dileği Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3, Mecidiyeköy/Sarıyer İstanbul
- Basın: UNİPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
- Hadimköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
- Genel Dağıtım: Türkiye'de Dağıtım Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

sizinbavulunuz@gmail.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://raney.org>

[bavuldergi](https://bavuldergi.com) [bavuldergi](https://bavuldergi.com) [bavuldergi](https://bavuldergi.com)

